

1234

موسلم و کافضل خلافت و زو
من عین بن بن بن بن بن بن

جام جهان بین معارف ربانی و تکریم حقایق و فانی نمایی
کلام اللطیف و تزیینات و شال و پی عدل و غیره

که مقتدر ای اهل طریقت و مشو اسرار باب حقیقت
بودند و حقیقت شریعت شیخ ابو نصر من ابو الحسن است

در مطبعت فنی نو کشتور و کشتور و کشتور و کشتور
در مطبعت فنی نو کشتور و کشتور و کشتور و کشتور

اس مطبع میں ہر علم و فن کی کتب ذخیرہ مسلسل دار فروخت کر لیے موجود ہیں اور فہرست مطول
 اس کی ہر ایک خانہ کو کچھ پائے قلم سے لکھ سکتے ہیں جو جسکے معانیہ و ملا حظہ سے شائقان
 اعلیٰ حالات کتب کے بخوبی معلوم فرما سکتے ہیں قیمت بھی ارزان ہے اس کتاب کے
 ٹیٹل پیچ میں صفحہ سادہ میں کلیات و دواوین و قطائید قاری و تذکرہ شمسہ اور
 کچھ کتابیں قصص نظم درسی و غیرہ درج کرتے ہیں تاکہ جس فن کی یہ کتاب ہے اس
 فن کی اور بھی کتب موجودہ کارخانہ سے قدر و انون کو آگاہی کا ذریعہ حاصل ہو

کلیات و دواوین و قصائد قاری

۱۔ دیوان بیدل غزلین سبب یونکی

۲۔ عناصر سبیل -

۳۔ رقصات بیدل

۴۔ نکات بیدل منیر طبع شکر نازک

خیال مرزا عبدالقادر سبیل مختص

۵۔ دیوان بیدل فقط نقل از نسخہ قلمی

محررہ ولایت -

کلیات سعدی شیرازی حسین سبیل

۶۔ ذیل میں - ۱۔ دیباچہ کلیات ۲۔ مکریم شمس

۷۔ گلستان - ۲۔ بوستان - ۵۔ قصائد

عربیہ فارسیہ مرانی و ترجمات - ۱۔ طبعیاد

بدائع و تحوائم و غزلیات قدیم و مقطعات

و صاحبان و مثنویات و قطعات و باغیا

و مفردات مصنفہ سعدی شیرازی

کلیات جبرین - مجموعہ نو اور نو گار

۱۔ سوانح عمری حضرت مصطفیٰ

۲۔ تاریخ سلاطین - ۳۔ قصائد نعتیہ از بیدل

علیہم السلام - ۴۔ دیوان مصنف

۵۔ مثنویات صفیادولہ چین انجمن -

۶۔ مثنویات غرائب - ۷۔ فرہنگ

۸۔ تذکرۃ العاشقین مصنفہ شاعر عظیم

وحید العصر شیخ محمد علی جبرین -

کلیات خاقانی حسین فضلہ عربی

فارسی غزلیات و باغیات کلورا و خیرہ

ہر ایہ کلیات اس جمعیت کو ساتھ کیا ہے

جو اس مطبع میں پیش ہو کر مع حل معانی

اشعار عربی کے دو جلد میں چھپا ہے -

کلیات مرزا بیدل اسماعیل بن علی

صنعت کمال فضل خلق زمین و زمین

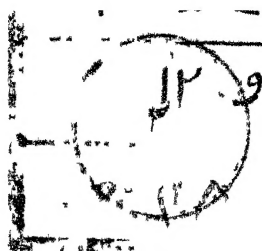
جام جهان بین معارف ربانی آینه روشنگر سوره حق تعالی یعنی
کلام الامال بوحید بی شال و بی حیل شیر به

دیوان خضر احمد جام از زندیل

که مقتدا می ازل طریقت و پیشوا می ارباب طریقت
بودند و کیفیت شریعت شیخ ابوالنصر بن ابوالحسن است

در مطبعه نشری نو کشور در خط اربعه مطبوعه

بسم الله الرحمن الرحيم

ساقی سرست یار آمده در جام ما بلبل لاهوتیم از چمن کسبیا مانده درین آشیان سکن خود کرده ام ماز خودی مانده ام در تنقِ احتجاب	خویش شده آشکار کرده بشر نام ما قید طبیعت شده پیچیده دام ما در حرم کبریاست روضه اکرام ما کاش همی ترفتد پرده اتمام ما
---	--

هست جمال حدی برخ احمد عیان
بر تو همه ظاهر است سنت احکام ما

جمال لم یزل نقش بند کلک قضا بر آنچه در نظر آید جمال ناست درو کجاست چشم خدا این کبریا بینید	بعشق کرده مصور بلوح عارض ما ولیک بهره ندارد و دیده اعما جیانت صورت ما در وجود این اشیا
--	--

اگر نہاںست جالش زویدہ کوران	جمال پیکر اوست چشم ما پیدا
شمول حدت اوست در ہر ذرت	بہر صفت کہ نووار سیکند صفت
گئی بصورت مجنون گاہ چون لیلی	گئی بصورت وامتن و گاہ چون غدا

شعار احمد دیوانہ بہت جرم پلاس	لباس باوشدان نیست جز گڑاہ دقا
-------------------------------	-------------------------------

بلبل از گل تو مجموعہ وفاداری را	ز انکہ زوایت و قاشاہد بازاری را
دل بہر جا کہ دے یار و قواد بخواد	انکہ از نیر سز و یاری و دل داری را
ہرگز از شاہد کز ویدہ نیابند و قا	شاہد شورخ سزاوار نشد یاری را
شمع ہر مجلس در امکن آشاہد شنگ	از دل خوش بشو بصورت بازاری را

احمد از شاہد بے مہر و قافے مطلب	بلبل از گل تو مجموعہ وفاداری را
---------------------------------	---------------------------------

شاہد اپیشہ مکن عادت خود رانی را	ز انکہ در مان بنو و عمت سودا فی را
ایدل از شاہد ہر ویدہ مجموعہ وفا	کہ وفائے نبو و شاہد ہر جائے را
غزہ حسن مشو مہر و قافہ پیدا کن	کہ شاہد تیرہ جگرہ دل رانی را
شہرہ شہر شو مجلس ہر کس شتاب	با کیے باش و لڑین ٹوٹہ تنائی را

احمد از دلبر بے مہر و قافے مطلب	کہ کس از کورنے خواہد بینائے را
---------------------------------	--------------------------------

چشم خدا بین ندید غیر جمال خدا	نیست جمال خدا از نظر ما جدا
نیست بجزوات او در همه عالم پدید	کو چنان بسگرد و زوره خورشید را
در نظر اهل حق هست یک آب و موج	غرقه دریا بے حمل گر چه بشد آشنا
صورت زیبای او در نظر چشمی هست	در نظر اهل حق هست یکے بحر و ما

ناظر حق بین ما دیده احوال ندشت
دیده احمد یافت زوره از ان تو تیا

تو مرا جان و روانی چکنم جان رو	تو مرا ایه جانی چکنم سود و زیان را
چون من از خلق دیدم ز بهر خلق رسیدم	نه عیانم نه نهانم چکنم کون و مکان را
ز خودی چونکه برستم ز می عشق تو تم	چون همه خویش شدتم چکنم جمله جهان را
بگشیم سنج کبابم بگشیم چنگ و ربابم	بگشیم خم شرابم چکنم و در زبان را
از ازل هست اتم از همه قید محبتم	بخدا صید شدتم چکنم تیر و کمان را
چون من از خویش گشتم بگشیم خویش گشتم	چو دل از جمله نوشتم چکنم شرح و بیان را

احمد از خویش برآمد بسر عشق و رآمد
چون درین کار گرامد چکنم اسن و اما را

اے توله در بحر وحدت آشنا	آشنائے چون نمائے آشنا
در تعدد این همه اوصاف بین	نیست کثرت ذات پاک حق ریا
چون محیط جمله عالم ذات اوست	ذات پاک اوست اندر کل جا

هست توحیدش بهر ذره عیان
ذات خودار و معیب نیک بین
هر که اندر بحر معنی غرق و شد
پرده را بردار بارے رخ نما
که بود کین واسطه از سن روا
نیست جز و جیم اندر ذات او
هر چه بینی جمال دوست بین
در جمال خوب رویان هر دمی
اے که در اسرار غیب مطلق
بمحو بلبل هر زمان بخود شده
از صفات تست عالم آشکار
نیست در آئینه غیبی هو شیار
اینک اینک بحر غم بشتاب زود
از سرت ناید ازین محنت برو
ریخ این محنت ندارد و مر می
صد هزاران عاشقان پیچده تن
طالبان بردار آویزان از شوق

در بکار و موج در ارض و سما
با همه وجود پاک از هر سزا
اوز صور تنها بداند ما جسر
چند باشد در رواے کسیر
که بود تا بر قند از سن روا
ذات او پاکست و وصف نامز
ز آنکه خورشید نباشد بے ضیا
آتشکار او دیده ام ذات خدا
نکته توحید می گوئی بما
مینر نی در روضه وحدت فوا
روے تو آینه گیتی من
می نماید لیک مقدار صفا
اینک اینک آتش محنت و بلا
در سر غمهای مادر بیا
در دین عشقت دایم لادوا
بمحو همسردان در نهفت بویر
عاشقان در نار سوزان از بلا

واصلش ہر دمے اندر مرض جاننا ورتاب غور شید رخس دست و پائے میزنی در آئیکہ ہر کہ او کھلے ز وحدت یافتست گرد پائے اہل وحدت در چشم پارۂ ارشد و اہل نظر	صدا قاش ہر دمے اندر بلا او بقائے یافتہ اندر بخت در محیط معرفت یک دم در آ خاک پایش تو تیاے چشم ما مے کند اہل بصیرت تو تیا ساکنان عرش را باشد عبا
---	--

احمدی را بر لباس خود بین آمدہ بر صورت انسان خدا	
--	--

چہ افتاد آن رفیق یو فارا نے آید شیش در سحر گاہ کسے باشد کزین سنگین بھر نہ دست آویزنی پائے گزیرت نباشد در دے کہ گاہے از قہر سن اندر عجب را در لحظہ گیم چہ کم گردد بدر گاہ بزرش پیامے ہم نے آید از ان یار	کہ نفرستد سلام خشک مارا مگر رہ گم شد ست باد صبارا پیامے آورد بہر خدا را تخل مے کند جور و جفا را فوز و از کرم این بنیوارا مگر یاد آورد این آشنا را کہ وقتے یاد آرد این گدا را ز بے حالے کہ آید پیش مارا
از احمد یاد نار و میچکا ہے چہ افتاد آن رفیق یو فارا	

نقش نگار روے او صورت بمثال ما	ماس نہای ای صنم آئینہ جال ما
عقل رکیک کے رسد و صفت کمال ما	ہست کمال ذات او پاک ز لوث نصبا
پاک ز لوث عنصری حضرت و اجدال ما	کرد و دوش کے رسد گرد سرچہ قدم
ہست ز چشمہ ابد عین بقا زلال ما	ما ز غرق ایزدی آب حیات خورده ایم
ز اب قدم چو خست پرورش لال ما	غنجہ باغ و حدیم پرده نمی دریم ز لنگد
طائر ما بھی پرو باز پر و بال ما	گاہ بسبح کبریا گاہ پر کنگرہ صفا

گاہ شدیم خرقہ پوش گاہ شدیم چرم پوش
گاہ بقدر خرش بود العجب ست حال ما

کز پای در آند بیک لحظہ سران را	یارب چه جااست رخ سیمبران را
کز نور کجا بہرہ بود بے بصران را	شایستہ ہر دیدہ نباشد رخ دلیر
تا چند کنی طعنہ تو صاحب نظران را	لے زاہد مغرور بے بیج و بطاعت
جز این ہنری نیست دگر بے نظران را	ما تم و در عشق خرابی و خرابات
کز سیر محبت چه خبر بے خبران را	از درون شیفۃ آگاہ کسے نیست
خود را نشناشد ملاست دگران را	این بخیران از من آشفۃ چو خواہند

احمد ز نظر باز نیاید بکلامت

کز طعنہ کجا تنگ بود بوسبران را

اگر خود را نماسیم آشکارا
یقین مینے جبال کبریا

شجر در نطق آمد از زبانم	بگفت انی انا الله اشکارا
بموی چون نمودم تاب خود را	از ان پر تو بگفت آنست مارا
تظن کن بر رخ خوبان سراسر	که ناور یابی اسرار خدا را
ز دریای سیم ماوریاست انا	شغو غافل دمی دریاب مارا
بهر ذره نمود اِحسانیت	عیان بگلر جمال خود نما را

نگرا احمد بلوح عارض دوست
بچشم حق بین سر خدا را

اسرار غیب دوش نمودار شد مرا	هر رمز عشق جمله پدیدار شد مرا
گنجی که بود در تق غیب آشکار	آینه جمال رخ یار شد مرا
دُر نهان که در تگ دریای عشق بود	اکنون ز فیض و در اظمه ار شد مرا
هر صورتیکه در نظرم گشت آشکار	در هر طلسم گنج نمودار شد مرا
حسن خدای آنکه نهان بود در تق	ناگه پدید از رخ دلدار شد مرا
انوار حسن و دوست بهره ظاهرت	لیکن عیان بجلقه ز نار شد مرا

میخواست حمدی که کند بر عشق فاش
اما دلیل شرع نگهدار شد مرا

تعبیه است بواجب پنجه وجود ما	طاهر قدس سیکند ز حمت پود ما
منظر جان عاشقان هست چو صیفا	زانست بر کو خوب تو هر جتی وجود ما

از آنکه آن در خدمت خود	از آنکه آن در خدمت خود
از آنکه آن در خدمت خود	از آنکه آن در خدمت خود

چند دم نمازنی نیک نگر خلد ریا	چند دم نمازنی نیک نگر خلد ریا
-------------------------------	-------------------------------

ما خدایم و خدا را رنبا	ما خدایم و خدا را رنبا
آدمه در کسوت، نهان پرده	آدمه در کسوت، نهان پرده
بایدت از خور کنون مرز شین	بایدت از خور کنون مرز شین
ما خدای نیک بین در خوشین	ما خدای نیک بین در خوشین
گاه چون موی شوم بر کوه طوم	گاه چون موی شوم بر کوه طوم
گاه بر شکل و گر سپید شوم	گاه بر شکل و گر سپید شوم
گاه تیغ کین زخم چون زود آفتاب	گاه تیغ کین زخم چون زود آفتاب
من بدم، ستمم باشم بیکه	من بدم، ستمم باشم بیکه

احمدی در چشم ظاهر و دیده است	احمدی در چشم ظاهر و دیده است
بر جمال و بسیران نور حیات	بر جمال و بسیران نور حیات

ای جمالت صورت پاک خدا	ای جمالت صورت پاک خدا
هر که بنید جمال پاک تو	هر که بنید جمال پاک تو
به صورت برنگ گمن تو بخش	به صورت برنگ گمن تو بخش

<p>پرده بر آنگن جمال خود نما وین حدیث خود بگو با اشیا این سخن داند کس کو آشنا</p>	<p>عاشقانت بر سرف در انتظار درنگ دریای وحدت غوطه زن مازوریانیم و دریا هم زماست</p>
<p>نم در کسوت آدم هویدا که ظاہر گشتہ ام در جملہ اشیا کہ گوہر آشنائش مرد بنیا ز تاب من شدہ خورشید سیما نمودار بست آن از عین دریا کنم ہر ذرہ را خورشید آسا چہ دین مومن و چہ راہ سرا گہی بر صورت واقع و غبرا گہی ظاہر شدم بر شکل خوا گہی چون کوہ گشتم گاہ صحرا چہ در اسما و چہ در جملہ اشیا نہ بنید راست یکتا مرد بنیا</p>	<p>نم در جملہ موجودات پیدا نم جز من گر کس نیست موجود مرا عارف محقق تر نشاند ہر آن ذرہ کہ در کون و مہکا نم دریا و ہر موجیکہ بنی نم خورشید تابانم کہ ہر صبح بہ نزد من چہ کفرست و چہ ایمان گہی بر صورت آدم پدیدم گہی بر صورت مجنون و لیلی گہی دریا شدم آبِ نمودم نمودارم بہر شکلی کہ بنی زنج بنی و دو بنید مرد احوال</p>

چو احمد در ہمہ موجود یک دید
کیکے بین شد بفضل حق تعالی

ای رخ بچون تو صورتِ معنی نما در دو جهان نیست کجی که بانان پس گرچه محبت بذاتِ هست بهر ذره اهلِ بصیرت نظر بر چه معنی فکند روی حقیقت نما و اسطر را دور کن حسن تو عشاق را آینه توحید صفت ای همه انوار است در زبانه انسان نیک بین ذاتِ اصورت معنی کما	وی لب بپسکون تو باوه مستی فزا نیک بین در جهان صورت آن خود نما خاص تجلی حق است بروی شما نیست براه طلب صورت معنی خط از رخ خود برنگن به تیغ تبلیس را روی تو شتاق را پر تو نور خدا صورت دینی نمایست بجز ذات معنی صورت بین و حقیقت این روا
---	--

بست تجلی او بر صفت احمد
صورت احمد نگر در تنق کسریا

ای توئی گوهر بجز کسریا آشنایت غرق در دریای درد ای همه پیدا و پنهان کس همه بر آگه از روز عشق شد نباشی تو سرِ طرازِ شوق ببین و محبت انبیا در دوست احمد را زبانه بگو به رخ	سجده سان بر بار می آید چرا عاشقانت مبتلا در بر بلا از همه پیدا و پنهان جمله جا او بود در بحر وحدت آشنا بر زمان بچیده اندر بویا گرچه این کار اواری با لیک پنهان در بار کسریا
---	---

ببین سعد زنی بان کمال سرخ می آید یکی در عارض انسان کوبین آن میخند برابر طور عشق او اگر داری سرخ می همه سر سر تابانی تو دایم بین در تصویر بال حضرت یزدت علی کرد بر خوبان خویش است می آید است تصویر	تصویر نیست به صورت ظهور حقیقی را تماشا کن به بر تصویرت جلال پاک بودا توسعی و در صورت تماشا اگر تجا که ممکن نیست به صورت بجای رب عالم که به صورت که بر باد از به عری به معرفت است سحر از به صورت
--	--

ناله شاد محمدی به بوی گلستان

و در دور و نزدیک

ببین بر ارض جان جلال پاک بودا برای تصویرت آتش تجا کرد در صورت ملایک به آتش و به پیشانی دم سنی اگر در از زبان به تصویرت تلخ است	که در صورت نوازش دیدن کمال سرخ می که تو دایم به تصویرت جلال صبر می که اگر در صورت آدم به پاره لبانی چنان حال اصل شگانه نگار بر و عوا
---	---

تو نقش احمدی بیک به از لوح مخموران

در تصویرت توان دیدن جلال عالمی

همه سحر خود است از نا هزار حرفیک اندر لوح هستی است از زده که چون خورشید تابان است	حروف کون سر است از نا همه یک خود است از نا در می نور از افلاک است از نا
---	---

چه حاجت فاش کردن سر بر روی	که در هر گوش اخباریست از ما
اگر سرانالحنی فاش بر دم	که در هر کوچه واریست از ما
اگر مردانه در آورین کار	فروزان هر طرف نارسند از ما
اگر احمدا کند اسرار را فاش نگار ای خورده گو یاریست از ما	
منم در کل موجودات پید بنام هر ذاتی که از ریاست سزاوار است پیش ریم هر قدر است نمودم ذات خود اگر از عشق خود مجنون شدم	منم در کسوت آدم هویدا منم جزو این دنیا و دنیا پیوسته بگوش خود شنیدم خود سخن گفتم بر شکل آدم گاه و خاه اگر از حسن خود شدم چو لیلی
نودات احمدا را ذات خود دل ز دانش آمده این جمله اشیا	
کجاست چشم که بنید جمال بیون را خدا نواز دل بیچارگان خسته بخواه و چشم احوال کشین مجوی معنی رست چه غیب اهل صفار از طعنه جاہل جمال و دوست بهر جا که هست جلوه نما	که نیست دیده تحقیق احوال و ن که از خرابه بسیار بنیگنج مدفون در که در جا و بسیار بند در مکنون را لعاب سگ چه مخیریت بخرم چون که نقش صورت لیلی است چشم مجنون را

هر آنچه در نظر آید جمال حق دانم | که خاطر منگندار و طریق مسخون را

چشم احمد دیوانه چشمها جا ریست
که چشمهای روانست آب چگون را

<p>دلبر اندر دلربائی خوش همی آید را گرچه اندر ملک معنی بادشاه مطلق بادشاه هم آمده در کسوت انسان بهر زمان بر شکل دیگر آشکارا نشویم ذات آمدن محیط جزو کل اندرین صورت هم یا قطره از بحر معنی ندهد است مالک ملک جودم خود من اندر جزو کل بست بر صورت ویدا معنی لطیف</p>	<p>عیش تلخ و مینوائی خوش همی آید را بهر دست لیکن گهرائی خوش همی آید را این لباس بادشاهی خوش همی آید را بهر زمانی خرد و نمائی نریش همی آید را لاجرم هر دم خدائی خوش همی آید را با چنین بجز آشنائی خوش همی آید را وای ما این خود ستائی خوش همی آید را زان مرا این بانظری خوش همی آید را</p>
--	---

احمدی را از نظر بازی کشاده کار ما
زان همیشه پارسائی خوش همی آید را

<p>پیش رویت پارسائی خوش نمی آید را چون مرا با تو وصال معنوی مدید خانه سزایم مانا نقش عشق اندرین آرزو دارم که باشم بر زرت چگون گدا</p>	<p>وز سر زلفت ربائی خوش نمی آید را صورتا از توجدهائی خوش نمی آید را اندرین رو که ندائی خوش نمی آید را زین گهرائی بادشاهی خوش نمی آید را</p>
---	---

راست گویم ثرا ز خانی خوش نمی آید مرا	نویکران گویند از احوال خود باریک
رسم و راهی خود ستانی خوش نمی آید مرا	چند گویی با کمال عشق و محبت

و درستان گویند اندر عشق کوشی ای احمد	
این چنین ز بهر ریائی خوش نمی آید مرا	

<p>ای صدر دیوان سلطانی شمع جمع نیما لطف و سلیم نام تو انا مفتحا کام تو جنت سرای یار تو رضوان مانع از تو ترک فلک بجهت تو نور ملک در تو تو گوهر عالم صدف تو سیرین ناخت تحت خلعت جت قمر مهرت علم خور ای تلخ بخش سروران آخاتم پیران احکام تو جلالتین جان جلیج روح الان انجم ترا خیل سپهر بر خمر گشته تو که در برتر ز پیر و داختری بهتر ز ماه و شمس هر دم هزاران آفرین بر جا از جان ای قمر صبح کرم از رو صبح بیرون قدم دلخستگان را شاد کن ما را ز غم آزاد کن</p>	<p>نور شید تحت سلطنت جشید تحت کبریا اجرام کسیر رام تو از آفرینش بیها ای زحل خسار تو فرو دل علی ضیا و لیل و صدف سو تو نعت جمالت و بر اندیا داری شرف چند لاله بر کعبیا نعت قرین بارت ظفر و دست قدر و ضیا هست توئی صاحب قران سوین و نیابا و می رحمت للعالمین هستی مام انبیا طاقی سپهرت با که عرش مجیدت کا بر و خوب پیغمبری آمد ترا ابو گوا بید و پایان آفرین بر آ پاکت از خدا تا از رخت چون صبحدم گیر و ده عالم ضیا از عاشقانت یا دکن بخرام در کوئی ضیا</p>
---	--

از عالم پاک آمدی بیانهما روایت بر جبار	مقصود در نور لک است بر سر پند و اندرز
کار به عالم توئی آه و دوش و سوز	نور الهی آورده تو بر سر توئی
خلق تو کجاست در دست نور و در آستان	رویت و ماه و نوریت بر آستان نوریت
با کیسویت شکستن که هم زنده باشد	از شوق رویت و پیرن کل پر کرده پیر
چون بانه اسم که پیشوار شربت بی عیا	حضرت حق جرم آورده از لطیف خط
هم عدد خواهد ماتوئی در یابان کار ما	اقبال جاو ماتوئی پشت پناه ماتوئی

چون احمد جام می نماند ار دکنه بیکر
از حق بخواد ای کامران جرم و گناه بیکر

او هدایت دهد باطل هدای	ای امام الهدای حنای
با وی و مهدی ست راه نما	او امام الهین ست مرشدین
در رکان و زمان بهر دوسرا	الحق ست او بذات حق قائم
دانش آید بری ز شرک و ریا	او بذات واجب العظمت
او سزده ز مرگ و قهر و وبا	او سزده ز کفر شرک بود
او ست بر حق بحق شده پیدا	او ست کامل ظهور ست بدو
او ست لالی ولی زمین و سما	او ست گنج حقیقت اظهار
ظاهر و باطنش شده یکتا	او بحق ظاهر ست از و ظاهر
او بحق جاو و است بی مثا	او بحق قائم ست بذات صفات

او بخت اول ست و ہم آسند	او بذات اول ست بل حسنا
<p>ذات او ست مہبطہ کس ار یعنی گرفتہ بد آدم سجد با واجبیت بر ملکوت منظر نور او ست آدم ہم ہم ازو شد رموز عالم ملک شیریزدان امام صفہ رکفر گر بودے طفیل او عالم ہم ازو یافت نوح کشتے را گر بودے دعا سے از بر نوح گر بودے خلیل را یادی از علی شیر رموز ابن مرموز رہ بر ملک دین اس علی و ولی خرقہ شہ زو پیہ در عالم زد بشد تم فقر نسان را بسکون اناس مرحتے</p>	<p>بتیش بہت بد و اصل نما پاک آمد بد و وصال بقا زانکہ بر نور او ست نور خدا کو بدانت بر ہمہ اسما ہم ازو شد ظہور این اشیا دین ازو شد ز کفر و شرک جدا آدم و آدمے شدے ز کجا کر و طوفان بر اے او عدا نوح کے رستے از بلاء بلا کے شدے از زلف نار را از علی شد ظہور حق صفا باب علم است شوہر ز ہرا فقر و فقرست فقرا و احرا شاہ مراد است سرور فقرا کہ کہ بر من فقیر و گدا</p>
ردیمن بے نقایہ منظر است	ردے بنا کہ روی تست در آ

و در دل برادر و از دخواسم | کنه مهر و در رات گشته دوا

ساده و در هر صبر و ایستادن | بکام و در هر روز است ای صفا

اگر نبود تو مرشد آمد

که رسیدی درین مقام نما

تکلیف حق گوش کن از معانی	کو بگفته بر علی مرتضی
از روز و به حکم بالیقین	حق بدان و حق بین از خود سما
نحن اقرب و دلیت از بحر حق	ذات ما خود را نموده ذات ما
آشنای بحر وحدت گرشوی	اگر بود بے ذات یعنی زنها
ذات ما آمد ظهور ذات حق	ذات ما خود را نموده ذات ما
تو روز فقر فخری گوش کن	گشتم الفقیر روز مصطفی
مرتضی آمد از در هر بر	مرتضی شد سر مرا نما
بالیقین یکذات آمد هر دو کون	در تعدد آمد این اسما خدا
بر کسے گرا بتجائے میکند	من بسوے حیدر آرام التجا

آری احمد نشان ذات حق

ذات حق را بین تو اینجا روا

سگر که قطره آمد بحر محیط جو یا	بشنو که موج دریا موج جو یا
نایم نور سلقه آید تو حقیقت	بکشای دید بنگر انوار حق تعا

گر پرده واکشایم بر سو فتاده بینے	بر طور طور وحدت مانند خرموسے
از تابشِ جامِ بر سنگ سرگرد	گر ذرہ نسایم از پر تو تجلے
در عالم حقیقت گردیده واکشائی	بر ذرہ آفتابست هر قطره ایست بریا

ای طالبِ معانی احمد احد بدانی

حرفیت در سیانہ این سر آشکارا

شاید لاهوت مانده زیرِ حجاب	گر یکشاید نقاب ذره بود آفتاب
عقل بحیرت در و کانچہ خدائی بود	دیدہ بعبرت بدینست عجب نقاب
آب شدہ عقل کل از نظرِ ستیش	وید چو این حال آفت بے عجزیاب
ما قف غایبی عشق گشت مرا را بهر	ور نہ کجا منکر را در ره او آفتاب
عناقر تا بان و مطلع خورشید عشق	گوشہ چشمان او منظر خورشید تاب
لفظ را بر بار او غیبت ابر بہار	نطق کہ ز اے او کاشف ام الکتاب
سطح انوار غیب مخزن اسرار عشق	نبی آثار حق مفتخر اہل ثواب
حافظ احکام لوح ناظر اسرار غیب	کاشف شکل کشا سائر نور حجاب
ماہ جمالش کمال نور وہ احترام	مہر کمالش منیر تاب وہ ماتاب
از دم عیسی نفس مرده بسی زندہ کرد	ہر سخن کو بگفت گشت حق سبجاب
رہبر مردان دین مرشد راہ یقین	قطب بنی مان بین بلجار اہل عقاب
شیخ شیون زمان احمد قطب بنی مان	بندہ اولش جان سرور عالمیوناب

هم لقبش پریم پوش هم صفتش چو پیش قبله اقبال او بلجا اهل صفا در نظرش هر دو کون فزیه بودنی تخته اسرار غیب خوانده بدرس نزل ای نظرت آفتاب فزیه نگوید تاب وصف رخت و انضامی سن چه سرایم	در بخشش عقل مایافته بس قیاب کعب اکرام او ماسن اهل غدا در کف دریای او قطره بودند حباب پیر جهانگیر بن آمده از حق خطاب وی نفست بحر عشق مدح چلوید حباب مدح تو گفته خدا سن چه کنم اضطراب
---	--

در کف لطف تو برده چو احمد پناه
از کرش در پذیر رومی از و بر ستاب

چند توان بوفهان در نقاب پرده کونین بر سنگن ز پیش پر تو از نور سجده نگر شاید گهرنگ در آینه بین کحل یقین چشم چو روشن کند وحدت او در تق کثرت	پرده بر انداز بر آزار حجاب خوش بین صورت خود بی نقاب ای رخ نا دیده زمانی ستاب ای رخ تو شاید آینه تاب پیش تو هر فزیه بود آفتاب در همه عین خطا و ثواب
--	---

احمد ازین خرقه برون آی زانکه
چند توان بود بریر نقاب

مگر ترا حاصل شود یک فزیه تاب	تو درون سایه بین آفتاب
------------------------------	------------------------

<p>حاصل آید مژا این قتیاب سایہ را بنگر کشد خورشید تاب وزہ را مے بین و از وی رخ بنباب وزہ و ہائینے زہر سودر شتاب</p>	<p>گر شوی تو محرم اسرار غیب سایہ بے خورشید تابان کشتی نور خورشیدے تو در ہر ذرہ گر بردن آید خور از شمار یک سیخ</p>
<p>احمدی را بنگرے ست و خراب گر کشاید یار را از رخ نقاب</p>	
<p>زان خمار اندر خمارم روز و شب و ز و نوش و ز و خوارم روز و شب جان بیازم سر بخارم روز و شب خویش را بر دار دارم روز و شب زان بہر سودر نظارم روز و شب دامنش را چون گزارم روز و شب من ز عشقش بقیرارم روز و شب در ہواش انتظارم روز و شب دست بستہ بندہ دارم روز و شب قطرہ ہای خون بیارم روز و شب بر جہانے شہر یارم روز و شب</p>	<p>مست جام شوق یارم روز و شب چون نصیب من مے صافی نشد گر ببارد تیغ خونی بر سرم گر خورم از جام عشقش جبرے ہر چہ مے بنیم جمال روی دوست سر ز جیب عشق او چون بر شرم روز و شب ہستند جوے بقیرار تا شبی دیدم جمال روی او تا مگر روزے بگوید کائے فلان در ہوای عشق او چون تیرہ سیخ تا مگر اسلئے مے کنم بر در کشش</p>

اشک خونین ہے چمکے اُردیدہ ام حالتے دارم عجب زان آشنا	زان ہمیشہ زار زارم روز و شب غرقتہ او اندر کنارم روز و شب
آتش عشق چنان اسر و ختم گاہ نورم گاہ نارم روز و شب	
آن خداوندی کہ پیدا جملہ اوست صورت دیوانہ را مجنون بین آشکارا شد بہر نقش بدیع صورت آدم جمالِ خویش بین باہمہ اشیای آزادی عزیز ذرت ذرات جمایہ کائنات کس چہ گوید سر تو مید خداے نخن اقرب گفت افلا تبصرون وحدت اندر کثرت آمد چون پید کسوت کون و مکان ہر چہست برنج خوبان جمالِ خود میان کرد مومے را کلیم خویش تن ہر یکے در صورت دیگر پدید	بر لباس ماہویدا جملہ اوست والہ و مجنون و شیدا جملہ اوست خود نہان و آشکارا جملہ اوست آدم و خواہانا جملہ اوست در جمعیت باہم اشیاء جملہ اوست سوجا دریا و دریا جملہ اوست در زبان جملہ گویا جملہ اوست خود نکو بنگر کہ باہا جملہ اوست پس نکو بنگر کہ یکتا جملہ اوست اندرین کسوت ہویدا جملہ اوست کردہ سپید ابر سیا جملہ اوست لیک مومے پر میضا جملہ اوست کرد سپید الیک پیدا جملہ اوست

و ادزیر پائے بروئے دلبران | کرچہ بیخ خوب و زیبا جلاوت

احمد از سودا ہے او سدا سودمند

زانکہ اندر سود و سود را جملہ اوست

خاک پایت چشنہ آب حیات
عقدہ زلف تو محل شکلات
ذات تو مقصود و غایہ کائنات
پر تو نورست نجیفا حبلہ ذات
طنیت ذاتت نیا بیع صفات
راحت دلخستگان رمز نکات
لے سع المذکرتہ از وادوات
کوہ از سلم تو دامن باثبات
چاشنی فیض تو در ہر نبات
زانکہ وہ وقت نیست اندر درشتا
آر و برہ یافتہ نعل و خراٹ
اقدارہ سہنگون عزادلات
سوز مانے در بہت و درمات
بارسبل اندر انجم مصیبات

ای شب گیسوی تور و زنجات
گرور بہت تو تیا ہے چشم دل
لفظ شیرین تو راح روح روح
ذات پاکت مطلع نور خداے
در سرائی کن وجودت خواجہ ہا
شربت تشنہ دلاں احوال تو
و ہو معکم سیرے از اسرار با
باد از تسیر تو دامن بقرار
شکر لطف نشت پے در ہر زما
عقل از ورک کمال متعصر
از دیاب چشنہ اخلاق تو
طاف کسرے میں تو بشکافت
لطایف پارگان خاک و رت
یا شفیع الیزیزین از رسم لقا

	احمد دیوانہ را سوداے مست اے شب گیسوے تو روزِ نجات	
نور قدسی تافہ در جیبہ پوشین باست زان نغنائیہ سن وحی ہر اعلیٰ باست معنی و صورت مگر در خرقہ پوشین باست ہنہ آئین اسلام و شہادہ دین باست معاذ اللہ بیاہنہ دید و نہ حق باست او نکو داند چہا دروید و فرزند باست		بر دو عالم اندرون خرقہ پیرین باست در ازل اندر گام خمیر عشقش کردہ اند از پلاس و چرم مارا سخن دگر نبود عشق بازی جانگدازی زندگی شفق معنی و صورت ہی شمیم بلوغ کائنات تا چہ بازیہا ہی آرد برون آشاہن
	احمد از اسرار انسان سحر سالما می گوید چون گویم کاین ہمہ آئین باست	
ذات تو موجود در جملہ صفات نیست ہرگز بے صفات بیج ذات اہل معنی راست نماہ ازین کلمات بر تو لڑ و شکار این زیارات زانکہ مشہورست در رساویات ناشا و آہن تو ہر ششہا		اے تو مقصود کل کائنات نیست ذات جز صفات و جہان آمد و صورت آدم پدید نہد پاسے خویش را در آل کار در ہمہ اشیا حقیقت را ہدایان اندیزین کثرت ہمہ ذات فکر
اے مقصود کل کائنات		در حقیقت حق احمد باست

ماو بے مهر سر با نم نیست	چکنم بخت مبعث با نم نیست
خواستم درد خود بشنم و هم	شرح غم قابل یا نم نیست
در دلدل بر که گویم ای یاران	درد مندی چو در جهانم نیست
خلق گویند صبر کن دوسه روز	چون توانگر چون تو انم نیست
صبر از روی خوب نتوان کرد	طاقت صبر در روانم نیست
کشتی صبر غرق گشته هنوز	عزیم شوق را گر انم نیست
دوستان کار من حد بگذشت	از شما شفقت بجایم نیست
در جهان هیچ که نبود وفا	با که بود ست در زمانم نیست
جان من از فراق شدیدردن	بیج رنجی زد و ستانم نیست
خلق گویند یار یار فلانست	هرگز از بخت این گمانم نیست
چون من آشفته و سراسیمه	در زمین و در آسمانم نیست
عیش و راحت نصیب نماند	چونکه از چنگ غم امانم نیست

احمد از درد خویش تالی چند

زدش چون اثر فغانم نیست

اے دریغاکه یار یارم نیست	ایم رنجی بروزگارم نیست
دست و پای من همی ز غم زفراق	دوستان دوست و ستارم نیست
سوخت از آتش منراق و لم	یک قطره بر دل فگارم نیست

گفتم ای دوستمان مرختی	گفت این رسم در دیارم نیست
گفتم آه سر بسوئے ما نظر نه	گفت ای خام لطف کارم نیست
سغاسانیم بے زرو بے زور	مایه جز ما الهای زارم نیست
مے خورم باده منراق مدام	که ازو خط جز فگارم نیست
جسد کردیم هیچ سودنداشت	اندرین کار بخت یارم نیست
غم بیا غم مندر گرفت تمام	ای دریغا که غمگسارم نیست
شفقت کن که اے کوئے توام	چون مرا جز تو شهر یارم نیست
بنده ام خواه لطف کن یا مهر	بند هیچ اختیارم نیست
هیچ وقتی دلت بمن نکشد	برد رت هیچ وقت بارم نیست

غرق دریای غم شده احمد
چسکنم یار و گسارم نیست

ایدل فای عهد ز اهل وفا گذشت	نام و فای صحبت اهل صفا گذشت
سیلاب غم ز موج بلا بر سرم رسید	طوفان محبت ست که بر آشنا گذشت
از درد و غم بمیر و ز کس مرهی نخواه	زیرا که درد و محنت ما از دو اگدشت
دریای درد ماست که پایان کس نیست	طوفان غم رسید سرا سر با گذشت
این درد را دو ابله صبور می توان گذشت	چون صبر نیست طاقت ما از دو اگدشت
از سوز سینه سوخته شد خرمین سپهر	آه دلم ز پرده این ز سما گذشت

ایدل دو آردم از درد کس طلب	ورمان چو درد گشت عذاب بلا گشت
یتیم بلا بفرق من آمد ز دستم	کارم بجان رسید امید بقا گشت
احمد وفا نخواه زیاران بی وفا	
مهر و وفا چو از عهد ابل وفا گشت	
آن تیر جگر و ز که در سینه رسیدت	خون تابلم از طرفین بد چکیده است
حال دل بچاره خود برگزاشتم	کز محنت اندوه چهار پنج کشته شد
دلسوزی گشت ست ازین کس بخوا	بچون من سوخته درد بر کوه پیست
درد بر کز زهر نصیب دل نیست	کارم دل ماتم زده این بر چشید
احمد توان گفت غم خویش با غیار	
برایان زده در زجر چنین گفت و شنید	
باورد میر چون دوا نیست	باورد لبان چون شفا نیست
صرب دایم آید ز دردست	یک لحظه دادم غم را نیست
غرقاب شد هم در آنکس خوئی	افسوس کیسچ آشنا نیست
بچاره طبیب گشت عاجز	زین درد که قابل دوا نیست
گفتند دواست بس بعالم	گفتم چه کنم نصیب ما نیست
سر روز و شبم رود به بیمار	شام و سحرم ز غم جدا نیست
کس چون من در دند مسکین	ویدر ست کسی که عیال نیست

در بر که نگه کنی و غنائیت	چون اهل مرآت از جهان رفت
<p> در دیر فنا بجز بقائیت کس محرم راز بازمانیت در ریخ و بلا چو انتہانیت فرمود ز بخت تو ذکائیت آه دل عاشقان بهمانیت کین صبح مرادم ضیائیت در شاخ وجود مانائیت این تیر بلا دمی خطائیت دانی که تنیزه با قضائیت این جز عطای پادشائیت در جمله خدا جز او خدائیت چون شرک بذات او روانیت در صحبت خلق جز او غائیت چون مرد خدای در بلائیت کس را سر دوستی بهمانیت </p>	<p> ما خود ز حیات سیر گشتم این قصه در دبر که گویم مردیم درین فراق اندوه چون دید حکیم طالع سن بیهوده بدان تو آه عاشق بارے شب من سحر ندارد این پنج حیات مابراقتاد هر چند ز غم سپهر گزفتم تن ده بقصاص باش خرسند کز لطف و کرم اسید واری شاهے که دو کون بنده است از غیب خدای کن تبراً خواهم که ز خلق گوشه گیرم باشم سر کوه دشت و صحرا ایام بکام دشمنان ست </p>
لیکن بر دوست غیرمانیت	سیلاب شدت اشک فزون

بارہ ہمسہ بلا پسند	جز حضرت پاک مصطفیٰ نیست
احمد تو بدان کہ درد و عسالم	جز فضل خدای اتقا نیست
<p>بازم نظر قناد بجای تیکہ شکست نہ صبر نہ قرار نہ آرام فی سکو گفتن نمیتوان و نہ فتن نمیتوان گفتم جدا کنم من ازین صحبت بتان ای ساربان ہماریکش اشتر مرا نوش تو ای طلیب مرا نیست آرزو عمرے عزیز آنکہ بر آریم با تو دم</p>	<p>جام ز دست رفت و نہ نام چہ حاجت فی دل بدست خویش آرام در دست واللہ کہ آرزوی لم سخت شکست دل گفت چندان زنی پائی نگشت یاری عزیز و جان دل سین نگشت بی دوست ہر چہ بہت مرا ز ہر طاقت عمر یکہ بے تو در رود آن عمر با طقت</p>
از غایت ظہور عیانت ذات او	احمد جمال دوست بخت مقاب
<p>آنکہ در کسوت بشر پید است این ہمہ آئینہ کہ می بینے چون سبکیست یک بین باش تاب خورشید کے تواند دید</p>	<p>صورت بمثال دلبر است خود نمودار طلعت زیباست گر چہ ظاہر تعد و اسماست ہر کہ اوراد و چشم نابینا است</p>
سوج وریا کیست دریا سوج	زودے یاب کین سخن دریاست

نخل هر چینه را تفاوت نیست	جبت عکس حبت ابلقا است
<p>هر کز اینست وحدت ایمان گوهر شجران را نیست چشم کز دیده راست کی بیند یار ما را چونیت انباری ستر نهان چو آشکار کنم لیک آهسته گویت در گوش چند گویم ترا حقیقت شر لب به بند از بیان کشف روز پیش نا اهل کشف کردن هر محتسب گر با کند دعوی گردش بشکنم یک لاجول سالماد و نقاب نقد جسد هر کز آرزوی جان بازیت اندین راه او بقا یا بد چون فزارا بخولیش راه دبی</p>	<p>اهل یا نست آنکه ناگو یاست چه شناسد کسیکه او نمیست ز آنکه احوال ندیدد بهرگز راست صورت بهشمال بی هتاست لیک موی حق بشورش است هر چه بینی در و تو جمله خداست سج شناع و کشف نکته است که بیه صف ز احقان نیست عاطلان را کفایت از ایات گوید از کشف این بیان پیدا گویم ای بوالفضول نیجه است ذات تو در خدای و مکر دعاست گوینا جان دل بر خداست که سرش سوده سمنده فاست در فنائی سی که عین بقاست</p>
جسوة یار هر زمان بیند	چون انا الحق زبان تو گو یاست

هر کجا مرد حق اهل صفاست	آتش نفت بوریان خواهند
<p>مردی شوی تو بی کم و کاست خود جمال تو او چنین آراست که توئی ذات حق چو بینی راست صورت ایزدی بخود درخوآست که از نیجای جمله نشو و نماست گرد خاک در تو کمال عیست فیض جودت همیشه روح فزاست خاک ایوانت جمله اعلی است کاشف سرور من اولی است راز مکتوم از تو دورا نباست از وجود تو راز در صحر است ایک در صورت تو خود آراست هر طرف بنگرے همین نحو است یاربین یاربین خوش است داده جان اندرین نقاب است</p>	<p>حرف توحید حاصلت گردد هر چه بینی جمال او بینی نیست در ذات او شک و شک مردی که اهل معنی شد در حقیقت تراستی هستی حق خاک را و تو تو تیا به بصر گرد میدان است آب حیات صحن میدان است فرش زمین نکته از زبان سرز نبشت سر مر منلی مع الله گنج پوشیده بوده است اندوت می نماید جمال در پرود شور خود در جهانست افکنده خوش نهان و شور او پیداست عاشقان هر طرف بر سوئی</p>
گاه بر شکل آدم و حواست	هر صورت ملک انظار

تاندائی کے سر سے ہستی	ہستی تو بہ ذات او بنیاست
گاہ بر طرزِ لیلی و مجنون	گاہ بر ساز و اسق و عذراست
گاہ بر صورتِ بشر پیدا است	گاہ بر صورتِ دگر سیماست
دوست ہر جامہ کہ گر داند	پیشِ اہل نظر همان زیباست
آشنایانِ لجنہ توحید	دست و پائی ز زند کین دریاست
مے نہ بینی حیات و مات یکے	اندرین سر خوب شک کراست

سیرِ توحید مے کخم اظہار
چشمِ بردوست گوشِ براعدا

شاہدِ سننے کہ در پردہ نہان است	ہر طرے زو شور و ہر کو فغان است
ہر کہ ویشِ بنگر و شیدا شود	زان مگر در پردہ دائم او نہان است
طائرِ قد سے کہ بے بال و پر است	بے زمان بے مکان بے آشیان است
پر تو نورِ حسد اگر بنگرے	از تجلے بالیقین در ہر مکان است
دیدہ کو تا تاب آرد تا تاب او	تاب او در ہر مکان و ہر زمان است
ہست در ہر کسوتِ ظاہر و چشم	گرچہ نہان اندرونِ جان نہان است
دیدہ اہل بصیرت برویست	در پے او چشمہ ہر سو روان است
سوحش اندر قطرہ جاری شدہ	زانکہ او بحرِ محیطِ سکران است
صورتش در ہر ضمیرِ شایست	قصہ اش در ہر زبانِ بر زبان است

<p>پروہ از رخ بر سنگن خود راندا از روه عین یقین بکشی چشم نیست موجودی بجز ذات خدا آیت ذاتش که مطلق آمده است ذات او پیدا است در هر صورتی</p>	<p>ز آنکه خلقی زین یقین اندر گمان است تا جمال حق بینی کان عیان است اینکه می بینی همه این ترجمان است کائناتش جمله تفسیر و بیان است معنی و صورت بهم جمله جهان است</p>
	<p>گر جمال احمدی را بنگرے باز گوئی این نشان بے نشانت</p>
<p>دلا از جان جدائی مصلحت نیست تو از بیگانگان در بند دیده بکوی عشق بازان می ندانے سیر خود را نور راه وفا باز بلک عشق دائم بادشاهم دلا مرغ اسیر عشق او شو</p>	<p>اگر از پادشاهی مصلحت نیست بغیر از آشنائی مصلحت نیست که هرگز پارسائی مصلحت نیست که در سر بوفائی مصلحت نیست که شایان را که افی مصلحت نیست که از و آتش ربائی مصلحت نیست</p>
	<p>همیشه جان فگار خسته دل باش کزین غم موسیقی مصلحت نیست</p>
<p>هر آنچه بر در حق کائنات مکتوب است بخانه انلی نقش بند دست قدم</p>	<p>شال صورت ما است نقش محبوب است نکاشت منظر خود را هر آنچه مکتوب است</p>

تعد دست بعورت کیست درخت خطے کہ بر رخ خوبان کشیده اند ^{لوشتم} ز صفحہ دل مودت و نقش آری جانست	روید دیدہ انوار کہ چشم میو ^{ست} اشا رست از رے و غبارت ^{ست} و لیک عقیق ^{ست} یک ^{ست} ہوش ^{ست} مسک ^{ست}
	بچشم احمد نگار ^{ست} جمال دوست ^{ست} عیان کہ خوش نماظر غدا ص نیک مغرب ^{ست}
ہر آنچہ در نظر آید جمال یار دوست بہر کمال کہ بنیم کمال حسن صفات بہر نمونہ کہ نقش جمال مہر و یان ^{ست} سببت ازلی چون نبات مہر و یان ^{ست}	ہر آنچہ می فکر من کمال یار دوست بہر جمال کہ بنیم جمال یار دوست نگریدین معنی نیال یار دوست بہر وجود کہ بینی و جمال یار دوست
	بحال احمد دیوانہ کے رسد ماقبل کہ یار او ہمہ حالست حال یار دوست
آن شاہد خوشخوی کہ در جلوہ جاست در عارض خود بین مہمی باش ^{ست} خد بین بہر ذرہ کہ بینی ہمہ خورشید صفات چون گفت شجرانی انا اللہ متحقق اگر جان غزایل بود آگاہ ازین ستر در معنی وحدت نظر اقطاد ملک ^{ست} ا	در چشم خدا بین رخ زیباش عیان ^{ست} ہر جا کہ عیانست چہ حاجت بہ ^{ست} یانست بہر قطرہ کہ یابی ہمہ دریای روا ^{ست} پس در ہمہ موجود نگر جملہ جہانست زانست از ان سجدہ کہ شخصے بہ نہا ^{ست} در سجدہ نمودار شد آن ستر نہا ^{ست}

احمد چو کلیم است که بر طو بهمان	او پر توانوا بهالش نظر افتاد
شورش در جگر یاده پرستان زده است	چشمش در دهان که مستی بهستان زده است
کاتنه در جگر شمع شبستان زده است	تورش در دل به بران چو باد شمع
هر نوائی که سحر میل بستان زده است	از دل سوخته مال عاشق زده است
منع خوش نغمه که باغچه و بستان زده است	از فغانهای من گم شده و دوست خبر
بیخ و از خوش شده در عین بستان زده است	ما غری از لب سیکون تو بپارد و
زان سرا پرده خود گرد گلستان زده است	لبیل از زخمه هر خار چو اندیشه نکرده

احمد از هستی خود ناله زند عیب کن
چند رطلی ز کف پیرستان زده است

مراد را در دوایم سودمند است	ولی کز درد عشقت درمند است
همان داند که دایم در دند است	چه داند در ابل در دلب در دند
روزاید چه جای بند و پند است	نیدانم تو مست در عشق باز
درین ره درو عشقت و لپند است	کسی که در درد عشقت برگزیند
ازین بگذر چه جای چون چند است	چرمی پرست ز سر عشق و عاشق
تقد و بردن از مفتاد در دند است	مقام وحدت او نیست معدود
که عقل از میان بخش نکند است	درخت عشق انگه بار گیرد
مقام عشق و عاشق پس بلند است	پس بپای تو اندر عشق پیوست

بسا سر با که اندر را تو حید
نیا آرزو مردم ایمنه مانده است
ز دور و غم را نهی کے بجو
ایران دل کو ز درد و مستمند است

چو احمد مردم و سر باز ناله

ولی کو ز درد و شقت و درد مند است

جمال لایزال طلع است	روای کبرائی صورت است
بهر جاپیت نقش در لباش	جمال با کمالش طلع است
بهر باغی تماشای عجیب است	که در هر باغ سرو قاسم است
بهر ذره نمودار است ظاهر	بهر شکل پدید آگوست است
اگر چشم خدا بینے کشا نے	نه بینے عالمے در رویت است
چرا عاشق نگر و در روح قدی	که اندر روی خوبان عیب است

ز راز احمدی کس را خبر نیست

که آن جان جهان در خلوت است

از قند جمال تو هر سو حکایت است	و ز کلمه دیوان تو هر جا روایت است
و صف دیوان تنگ تو گفتن نمیتوان	لیکن بهر زبان و بابت حکایت است
بهر چشم تو به شوهر من زابد و بخت	بهر چرخ که هست همه حد و غایت است
گفته که چه	گفتا بعیش و به طرب خود چار است
بگو	مار از بخت خوش بهر بخت و غایت است

از نایت جہاں تو منزل نشان است
ہر جا کہ در کلام حق ز صلیب است

احمد ز دوست چو شکایت کنی مدام
کز دلم بے تو گریہ پندار این غنایہ بہت

درستان دست کہ کارش شکل است	ہمدان مہر سے کہ چہ نیم در گزشت
مے ندانم تاج باشد حال من	انچہ از عشق تو مارا در دل است
ہرزمانے بدلم صد محنت است	ہر چہ و در دل جزو کلی: بطل است
ہر غمی کز آسمان آید منور	گوئی آن ناز تو بر جان دل است
ہر چہ جز یار است: غیارستان	گر بہم نوش ستانہ ہر قابل است
عشق بازے زندے و دیوانگے	مرد را باشد کہ مرد عاقل است
ہر کہ از دیوانہ مے خوانند خلق	بایستہن دانے کہ مرد با عقل است
ہر کہ جز عشق است مارا محنت است	چو در محنت از تو مارا نہ حاصل است

احمد از دیوانگے نرزانہ شد
ہر کہ دیوانہ نشد ناقابل است

اے نالائق کہ سطر ذات تو کائنات	در جملہ صفات نمودار تو بذات
مقصود جملہ عالم دہم ہمین تویی	والہند کہ غیر نیست درین کل کائنات
در ہر چہ بنگرے تو درین عالم فنا	قائم بذات تست ولے با ہمہ صفات
دریا و موج را تو کیے دان بہر صفت	احوال کے رسد بہم غور این نکات

گراشتای بحر خدائی بخود بسین	در خوشی بن بدین که توئی ذریه جہات
ستغرق خودی بخدائی توکی است	تا فیض فضل آید نشود در تو وارث

اسرار حق را تو با ان در همه جهان

احمد خواست جمله چه مرده و چه حیات

حکایتی بے زلف او دراز است	که تا در زیر پر موئی چه راز است
بگفتم راز زلفش باز جویم	بگفتا قصه زلفم دراز است
چو چنگ قاست از چنگ بخش شد	نمیدانم درین پرده چه ساز است
ترا از آتش من نیست سوزی	و لے جانم همیشه در گداز است
مرا خواه او کشد خواه او نواز د	که آن دلدار دامن بے نیاز است
لدا یم گر بزم عالم به بخشند	ولیکن بستم در حصر حق است

ره عشق حقیقه احمد است این

بسنده دیگران راه مجاز است

فضای هر دو عالم سایه ماست	قبای کن فکان میرایه ماست
من آن خورشید تابانم که هر روز	جهان یکسر زیر سایه ماست
سریر لاسکان و ذره غرش	درین ملک کمینه پایه ماست
فتا و فقر هم افلاس و تجرید	براه نیست سیرایه ماست
ابراه فقر احمد باخت خود را	پلاس و چرم پوشش زنده است

ای لامکانی و مکانی از که جویت در گل کائنات میخیزد بذات خویش	در هر دو کون نیست نشان از که جویت میرشته چو در دو جهان از که جویت
که در بقای مطلق و که در فنا می محض اندر گمان محض یقین یقین شد آ	در حیرت که منج میان از که جویت چون نه همه عیانست نیان از که جویت
پیدا بذات خویش نهادم بدانش	پیدا چو ذرات ایست زهان از که جویت

احمد جامی بقیه گزیده بکسر
چون ذرات تست شمع بیان از که جویت

عاشقی و بی تو ای کار است آه بر ما عشق آمد در رهت	بنیوائی نیست گوازیار است جان و دل ایشار کردن کار است
جان ما جانهاست چون و جانها عاشقی در کوی جانان شکل است	هر چه جز عشق است خود آن عار است جاندهی در راه او پذیرا است
کار ما عشق است دیگر کار نیست دل ز مسجد شد کنون در کوی دوست	هر چه جز در دوست آن انکار است کعبه و محبت نه بین بهنجار است

نیست چون اتمه درین دوران کی
او نیست از عشق این دلدار است

ز به راهی که او ره برفت چه می خواهم تو اندر پست بالا	نهان می بین که او اندر نهانست که بیرون از حساب این و آنست
---	--

گما تم کے بایں بیاں راہ یابد	برون از فہم و وہم و از گمانست
تو نیکو بین تو نے در کل عالم	چو این حاصل شدت مقصود جانت

اگر خواہی برون از خویش احمد	
کہ حزن و ہو مکران بیانست	

اگر جہل یقینست دین گمان چیت	اگر نیست گمان ہر فغان چیت
بست تو یقین کہ نیست بزن تو	تفصیل زبان این و آن چیت
پیران نیست بجز تو کس دینجا	نہر غلغم کہ این مکان چیت
پایانست وجود ما ز جودت	بروم غم و درد بیکران چیت
ارچہ وجود نیست پیدا	مرغشہ و بود با نشان چیت

اتمد چو خویش گشت عاشق	
مشتوقہ نوشتہ درد بانست	

اگر برین عشق گرفتار نیست	اگر البہا حرم اسرار نیست
بہر کہ شد درد و جہان کامیاب	و بہا تو لائق ویدار نیست
بہر کہ عشق در ہر ریشہ نشد	بہر کہ در ہر ریشہ لہو زہر نیست
راز نامانی کہ در این دلست	بہر کہ در ہر ریشہ بیا نیست
اسے دل آرد مہر و لائق نے	لا لائق بہر از رسن و زار نیست
کہ تو شوے مست نرا بات عشق	در رہش راہ شہزادہ نیست

<p>لیک درین راه چویدار نیست رو تو بدین راه که بسیار نیست راه دولت جز در ولدا نیست</p>	<p>کبر و جسد جملہ حجاب تواند نگر تو بخواب که بخود در نیست بر در خود را تو ز خود پرست</p>
<p>احمد رمی از چشم بدر کن حجاب درو و جهان بین که بجز نیست</p>	
<p>تیر شوق از کمان دیگرست نیک بنگر ز اشیاں دیگرست ز آنکه این مرغ از مکان دیگرست زندگی او بجان دیگرست بر سر دارش فغان دیگرست از کمان پس روان دیگرست</p>	<p>که هر عشقت ز کمان دیگرست طائر قدے که در قالب رسید منع جان از آشیان پر از کرد هر که از شیر عشقت شد شهید ببر که چون منصور شد مرست عشقت تیر عشقت او که بر جانم رسید</p>
<p>احمد از جام شرابش مست شد این شرابے از دکان دیگرست</p>	
<p>مرو منی را نشانے دیگرست کاین جامت را نشانے دیگرست هر یکے صاحبقرانے دیگرست کاین جهان را هم جانے دیگرست</p>	<p>منزل عشق از مکانے دیگرست عقل سکه داند که این دگر از کجاست آین فتنه را نه که این جائے روند دل چو می بندے درین فانی جهان</p>

<p>شاه را گنج نہاے دیگرست زیر ہر درارے جولے دیگرست ہر زمان از غیب جانے دیگرست انجمن زخم از کماے دیگرست کاجنجان علم از بیانے دیگرست</p>	<p>درد دل سکین ہر چہ پارے بر سر بازار صرافان عشق کشتگان خجستہ تسلیم را دل خور دزدچی ز دیدہ چون کلید عشق را در مدرسہ تعلیم نیست</p>
--	--

احمد انا کم نکر دے ہوش او
 کاین جس از کاروانے دیگرست

<p>طبع عاشقے از دغاے ست نام نیکوے عشق بدنامے ست کام اول کہ بہت نا کامے ست کاین سعادت ہمہ ز بدنامے ست زانکہ طبع تو شہدے و غماے ست باز او بایزید بسطامے ست کہ ز عافیت خواہر یا شامے ست کہ مجازیت خواہر یا شامے ست</p>	<p>ہر گوارے در نکو نامی ست چند گوئے کہ عشق نام نکوست کام بز کام نہ تو درو عشق رو تو بد نام باش در عشق رو کہ تو مرغ دام روانہ نہ مرغ او بوسعید بواخیرست در خرابات عشق کے پرسند بر سدران دودہ پدید آمد</p>
--	---

احمد است باش و در عشق
 تابدا نند کا حیر جاہے ست

کمال عاشقی ترک نیاز است ہر آن عاشق کہ در رو پاکباز است اگر عاشق مسجد و رستگاری از عاشقان در مسقطی بہمان بشمارد عاشقان ہست از دہ عالم اگر در بند جانی رو بہمان گیر بکوبد عاشقی گشت سرتنگین	تو جای خواجے و کبر و ناز است ہمہ کہ در او عین نیاز است ہمیشہ جان عاشق در ناز است چنان دانند کہ اروا نامی راز است زبان خلق بر عاشقی و راز است کہ عشقش بو تہ مردم گداز است کہ کوئے عاشقان در و دراز است
---	---

یقین احمد جامے چنین است

کہ عاشق در دہ عالم سرفراز است

جمال لایزال بر صبح ماست بین در جملہ اشیا ذات اورا بین در صورتِ مادات حق را بچشم خویش بنگر ذات پاکش تو ظاہر بین کہ جملہ خود مارا حدیث و ہر معکم گوش جان کن بجز تو در جہان چیزے و گر نیست نکو در یاب گرداناسے راسخے	کمال حسن او در جملہ اشیا است کہ اندر جملہ اشیا او مستی است بموج و بحر بین کان جملہ در پاست حقیقت ذات حق اینجا ہوید است کمال حق تعالی جملہ اینجا است رموزِ سخن اقرب بر تو ایماست محیط جملہ ذات حق تعالی است بچشم خویش او در جملہ بینا است
--	---

تو ذات احمدی ہیں ذات حق	معنی ذات اور صورت تشبیہ
ای صورت نشان خداوند اکبر	ذات خدا اکبر اور صورت صورت
حسن و جمال تو ہمہ اوصاف ایزد	اے صورت تو معنی اللہ اکبر
در کائنات حسن فرش جلوہ میدہ	ای حسن تو بصورت معنی برابر
در ہر طرف جمال خداوند و کمال	اظہار کردہ حسن بعالم نور
واللہ کہ غیر نیست بعالم چہ بنگرے	در صورتت بین کہ چہ بنگرے
در صورتت نگر ہمہ معنی ذات او	ای ذات تو معنی بصورت نصرت
ذات خدا بین کہ بمعنی شد آشکار	انسان مثالی ز خداوند اکبر
نورِ خدای ہر رخ آدم و آدمیت	نورش محیط ذرّہ ذرات منظر
یزدات احمدی ہمہ اوصاف ایزد	آری جمال حضرت حق را چہ در نور

این ریز این نکات ز اسرار مرقفے

احمد غلام بندہ اولاد حیدرست

احمدی را جمال و دوستی است	اگر چہ از چشم دیگران پنهانست
در تماشاے اوست نرگس ما	ز آنکہ رویش چو لاله نعمانست
ہر کہ آگہ شد ز معنی دوست	نقش دیوار صورت بیجانست
ہر کہ در ہر وجہ دازد اثرے	معنی خاص صورت انسانست
کشتہ عقل کے تو اندر رفت	اندر ان ورطہ کہ بے پایانست

سفر این راز کے شود مکشوف	زنانکہ این شرح بسط الامکانست
احمد می سر دوست میگوید	زنانکہ از ہر خیال در پی آنست
ایکے پر روی تو عالم مبتلاست روی تو در پردہ ادا تم نہاںست چون سیکھے باشد غبار و موہما صورت آدم بجئے باز بین ذات پاکش ہست در ہر ذرۃ ہست نہمان ذات او در چشم ما	ذات تو در کسوت انسان چہاںست حسن تو اندر ردای کبریاست در میان ماجدائی از کجاست در لباس آدمی ذات خداست زان بہر ذرۃ ہمیشہ این صفات ذات او دائم بجئے خود نہاںست
خود نمائی سے کند احمد بخلق	چون بہ بند خود نما آن ذاتست
امروز کہ این خانہ پراز بانگ فغانست انصاحب لاہوت کہ در پردہ انہاںست گنجےست بویرانہ کہ در وصف نیابد در خانہ منہ ول کہ در نیخانہ چو جہانست خاک در این خانہ ہمہ مشکبیرست انکہ کہ روفقر نہ دورا ہروی یافت	در یاب کہ این شور ہم از صاحب طہانست امروز درین دیر نگر گر چہ بہمانست اکن خانہ و خمانہ بین جملہ نہاںست دائم کہ ازین بانگ ہمہ خانہ چنانست شور و دیرین خانہ ہمہ جنگ نہاںست سلطان جہانست ع خداوند زمانست

<p>در عالم توحید هم چون مروان نیست از ملک سلیمان است همه باو هست</p>	<p>ای که در دنیا و آخرت از هر دو عالم است</p>
--	---

احمد بهر دو عالم هست حقیقت
سجده پیش پای او هر چه هست شایسته

<p>در جنت فانیار سر است عقل از سر پا چو دیو بر سر است</p>	<p>سر است رسیدن به در است و چون شد یکم از دانش</p>
<p>کو آمده در میان نهشت صبر دل خسته رخت نهشت</p>	<p>بر خاست قیامت بر اندام آتش از شمع خون ناریخت</p>
<p>از بیم و ترس و غم و غم آفتاب و کمر از روت هم است</p>	<p>از بیم و ترس و غم و غم آفتاب و کمر از روت هم است</p>

ای که از هر دو عالم است
سر رسیدن به در است

<p>در هر دو عالم است از هر دو عالم است</p>	<p>در هر دو عالم است از هر دو عالم است</p>
--	--

<p>جلوه در این کتاب و در هر یک از این کتابها از کتاب و در هر یک از این کتابها در هر یک از این کتابها چیت این عالم که بنی از نشان ایکایستی را همی بنی ظهور و</p>	<p>جلوه در این کتاب و در هر یک از این کتابها از کتاب و در هر یک از این کتابها در هر یک از این کتابها چیت این عالم که بنی از نشان ایکایستی را همی بنی ظهور و</p>
---	---

<p>احمدی آمد بجایان جان احمدی در گذران جان انهم جز بجای پیش نیست</p>	
--	--

<p>آنکه در هر صورت عیان پیدا است آنکه او بر تماشای میکند این جلوه بر که در هر کسوست آید برون بهر ظهور آنکه در هر صورتی آمد عیان رگانه و آنکه در هر کسوست آید برون اندر کردن چون محیط از پر بالا آمد آن و در کار</p>	<p>آنکه در هر صورت عیان پیدا است آنکه او بر تماشای میکند این جلوه بر که در هر کسوست آید برون بهر ظهور آنکه در هر صورتی آمد عیان رگانه و آنکه در هر کسوست آید برون اندر کردن چون محیط از پر بالا آمد آن و در کار</p>
---	---

<p>احمدی در هر بیای بنماید و از خود و آنکه در هر کسوستی در هر زبان پیدا است</p>	
---	--

<p>از دیدن جمال تو هر دم حیات است در آن ایامت جمله محیط است او و ذات</p>	<p>از دیدن جمال تو هر دم حیات است در آن ایامت جمله محیط است او و ذات</p>
--	--

از وصف حسن نیست جدا اگر تو بنگری	این جمله صفات یعنی همه خداست
ذات خداست هر چه بنمایم نظر کن	یعنی چو ذات گشت سرافراز است
ذات بشر که پرده اسرار از نیست	نیکو می نگرد که دیدن پرده تابناست
آن شاهباز تا که نهان است در شبر	اگر راست بنگری تو درین پرده راز
اسلام و کفر جمله یکی شد براه عشق	انرا که او براه خدا و نداشتناست
هر ذره که بگری آن آفتاب آن	هر قطره را که می بینی چو دریا با نداشت

هر نکته که از دِل احمد می بگفت
یکیک هم در غر خداوند و نداشت

تا صورت نقش یار با ماست	هر خط مراد که تماشا است
هر جا که مراد حال آید	یکبار بدل هزار خرام است
آری چو وصال یار باشد	بی وصال یار خانه محراب است
باین چو بود بنجاک کویت	و انکه مراد از شیر یا است
چون بر تو عکس یار باشد	این خوارشک حریر و پیر است
کز عکس جمال خود نمای	زین واسطه ز راه بر نماست
بایادش اگر سخن مریم	در مجلس سخن جزو پیر است
از ذاکت اگر پیام گیرم	صد آیدم و صد هزار خرام است
چون عشق ز پرده رخ نمای	مسلم شود که کجای طاب است

ایں ذات تو ذات حق تعالیٰ است	اے احمد اگر بخود ببینے
گواے بادشاہے برتوزیاست کہ سر خود نمائے برتوزیاست کہ ذرات گواہے برتوزیاست کہ سترے اینمائے برتوزیاست ازان فرمایے برتوزیاست کہ موج آشنائے برتوزیاست	نقاب کسریائی برتوزیاست جمال خویش اظاہر کن امروز علم بر عالم اعلیٰ برآور ترا بنیم بہر صورت کہ بینم تو شہبازِ فضاے کبریاے توے مستغرق اندر بحر وحدت
پلاس و جرم را احمد گزیدے لباس بادشاہے برتوزیاست	
کہ بیرون از سفیدی و سیاہی کہ یوسف حبش اندر قمر جایست کہ اندر عشق مردن بادشاہیست بدانی منش از مہ تاباہیست بے در عشق و امرار و نواہیست خدائے در حقیقت لاناہیست کمال حسن و بس را یگاہیست	یقین در صورت سر آہیست بچشم دل اگر تو باز بینے ترس از جان و اہر باز یکدم اگر بینے بچشم دل تو اورا بستر عشق او کس نیست آگاہ ہمہ او یان یکے بین یکے بین جمال لایزالے بین تو اینجا
بنداش در ہمہ اشیا کماہیست	کمال حسن او در بت پرستیست

یقین در صورت سر آگے ست	جمال احمد کے گرباز بینے
<p>واقعہ کہ جمال اویعیاست این خوبے قدیم ہیشاںست سرمایہ گنج مفلسان ست ہر چشمہ چشم ماست جارے بہتر ز حیات جاوداںست بیرون ز حساب این آںست از آئینہ ذات اویعیاست دریای محیط سیکراںست</p>	<p>آن دلبر پاکہ جان جانست مستے و قلندرے و رندے افلاس نیاز و فقر و حاجات از چشمہ چشم ماست جارے جان بر سر کوہے دوست ادا پندار کہ کار عاشق مست دریای یقین کہ جملہ اسما ہر قطرہ کہ نگرے تو پیدا</p>
<p>از ذات احد جمال احمد یا جملہ صفات تر جمان ست</p>	
<p>فتیابے شدہ ناگاہ برین عاشق ست بکف آورده از انجام و نشیند کہ ترا در سر این بادہ تمنائی ست باد ہا ہرچہ بسر بود سر اسر شکست شلخ خود بخینے زور ہمہ کردم سب رسم و عادت ہمہ بگذشت شدم بادہ</p>	<p>در میخانہ کشاوند و برین مست ساقے لم نزلے داود را جام طہور گفتے نوش مام از سر میخانہ ما بادہ بردست نہادم رکعتی بیخ ہستہ ہمہ برکندم و بخوش شدم جرعه زان کہ نوشیدم و از خوش شدم</p>

<p>احمد از خوردن این دوا بجان شد برون که بیکد نمود نا احوال حق زدن از عالم برست</p>	<p>نهار باد و میثاق در سرم بایست که پیش چشم و لفظ صورت قنایت</p>
<p>به نیم جرعه فرو شدم تمام جان جهان صلا علی عالم و کیم کین شرابی قنایت</p>	<p>شراب شاد و دیوانگی و قلاش همیشه دین نیست و رسوم مشتات</p>
<p>مرا نصیحت میکرد تو به عالم دین و لم بگفت که بگذر نصیحت قنایت</p>	<p>چو کار من بکشاد از صلا ز بهر دین و لم بگفت که بگذر نصیحت قنایت</p>

فروش صوفی قریب نوش احمدی
 که در و در و صوفی صفای اطلالت

<p>ای دل نذر صحبت و دلا در و دلا بایست هر دم از راه دلی و کار می بایست</p>	<p>از سر دل بردیر جان گوشه می بایست از ره دل بردیر دلداری بایست</p>
<p>بامتحان جام لبالب هر دم بایست از سر سودا بسود عشق بایست</p>	<p>از سر سودا بسود عشق بایست از سر سودا بسود عشق بایست</p>
<p>از سر سستی بقادر نیست بایست از سر سستی بقادر نیست بایست</p>	<p>از سر سستی بقادر نیست بایست از سر سستی بقادر نیست بایست</p>
<p>از شراب و بهر معک یا دیا بایست از شراب و بهر معک یا دیا بایست</p>	<p>از شراب و بهر معک یا دیا بایست از شراب و بهر معک یا دیا بایست</p>
<p>از روز نهمی اقر بانگ یا بایست از روز نهمی اقر بانگ یا بایست</p>	<p>از روز نهمی اقر بانگ یا بایست از روز نهمی اقر بانگ یا بایست</p>
<p>در پی و خلش هم چنان می بایست در پی و خلش هم چنان می بایست</p>	<p>در پی و خلش هم چنان می بایست در پی و خلش هم چنان می بایست</p>
<p>از سحر و جادو بایست از سحر و جادو بایست</p>	<p>از سحر و جادو بایست از سحر و جادو بایست</p>

چون شده سرگشته اندر تیرتیر خدایا	پس ندان خوشن خلق چارمی بایست
----------------------------------	------------------------------

احمدی چون بر نیاید بیک گاه از زهد کفر	پس میان فرقه کفار می بایست
---------------------------------------	----------------------------

سرتو حید خدا بر لوح جان بایست	مژده حدت از سو او دیدگان بایست
حرف سرش از سو او دیده بایست	خط فرشت بیاض جان بایست
از کتاب کنت کمتر ننگته بایست	مشکل سراجی را تر جان بایست
کشف بایست کرد سر و بهر حکم را دم	مشکلات مژده هر دم بیان بایست
جمله در ذات بشر سر حقیقت شکار	آنهمه یکیک درون جان بایست
از موزن سخن قرب شاد می بایست	در سر و دل موز این آن بایست
چون نه در حق شود خلق آمد	جمله اسرار خدائی پس از آن بایست
چونکه ظاهر گشت اندر حق و ایمان	قصه ذرات اندر جان عیان بایست
خط مشکین بر لبه خورشید بایست	آنهمه تعویذ جان عاشقان بایست
عند دل محشی ساقی را هر جو	راز پنهانی درون آن بایست
و غمسته تو حید را هر نوم بایست	پس حسابی محول بر زمان بایست

احمدی از شرح او آری همه سخن عیان	آن همه سخن بر لوح کن بایست
----------------------------------	----------------------------

ما شقایق باز گشته از آواز خنده	بر در تو طبل سحان الدلی سر می زنیم
--------------------------------	------------------------------------

از علو مرتبت از بله عالم بگذرند از سرمستی شراب چون صحبت کشند رحمتی للمعالین است آنکه او را قدسیان عرشیان بر آستانش خاک و بندارند گرچه نه آسمان را زیر پا آرند تا اینیاد در دانش دارند دست قصاص بهر که هست در خیر اکان بفرق شوق و دشمنانش از قسب هر فرد و بنار گر شرارش از دل خود عاشقانش بکشند از فضایی لا سکانی به زمان می کشند	خیمه بر بالای این گنبد مینا زنند پشت پا خود بفرق طایریم خضر زنند بر در اقبال البیک داد می زنند قدسیان بر خاک پایش بسجده باور زنند بوسه بر خاک پناه خواجه بطما زنند اولیاد بر بارگاهش سمر برپا زنند بر در اکرام او از عمل دم بالا زنند دوستانش خیمه در جنت لعل او زنند آتش اندر منجمه نه طایریم اعلا زنند از خم وحدت همیشه خمره باور زنند
---	---

شور در ملکوت نقد گرچه مستان او

بچو احمد تا اهل دل شیدا زنند

عاشقان گر نظر بر رخ زیبا بینند اندر آن آینه مقصود جهانی نگردند نیست جز بظهور آتش همه ملک جهان بایقین جمله جهان آینه مرو حدت گرچه بیند جهان شش طرجمه زنند	روی مقصود در آن آینه پیدا بینند هر چه خواسته در آن جمله هویدا بینند بارقان ز جامه جهان رخ زیبا بینند با که آن در شقیقه تمامه اشیدا بینند در جامه جانی بغدادی دل شیدا بینند
--	--

گرد آید نظر باطن شان جمله جهان
 جان جان را چو در آینه دل درنگند
 عارفان نقد و هم امروزی بچشمی نگزند
 اگر بداند که این جمله جهان طهر است
 گردی مکنس فضل و عنایت برسد
 اشتقاقش و وطن گریه دریا نشوند
 در و نوشان که همه در و بلا نشوند
 سافر عشق لعل لب و دانه خورند
 عارفان حرص و ہوار کہ زیباست کنند
 گردی نعره زنند از سر اند و زرق
 آہ سرد از دل پر در و بر آرنند
 چشم حق بین چو کشایند می از سر شوق
 قدسیان چونکہ مقامات ہمہ درنگند
 از کرامات کمالات چو بینند ہمہ
 از کرامات بزرگے ہمہ را رشک آید
 خاص حق حمد موسی از سر صدق و
 قطب حق غربت جهان جمع بدلان

عاشقانند کہ مقصود جهان و اینند
 جمله اشیا بنظر عین مسما بینند
 گر چه این جمله جهان وعدہ فردا بینند
 سر نشانند پایش ہمہ تا پای بینند
 طالبان بہتر از انقاس میجا بینند
 اندرون و آتش غمناش شر ہا بینند
 ہر زمان عیش و ہلار ہمہ ز انجا بینند
 مستی و شیفگی ہاے ز صہبا بینند
 زیر پا در و افلاک معلی بینند
 ہمہ عالم ز ہستان دم گمراہ بینند
 در محمود از سر سر و دم سر ہا بینند
 تاب خورشید ہر ذرہ ہویدا بینند
 زینت شیخ مزار ہمہ بالا بینند
 در کرامات و کمال از ہمہ بالا بینند
 پیو بد و مقصد خود را ہمہ پیدا بینند
 ہر درش اہل صفا سکین و ماوا بینند
 از درش جمله آو تا و تو لا بینند

<p> ایل افلاک از ورثه بالا بسیند در روایات فلک نور مصلّا بسیند سرمه روشنی دیده بینا بسیند فوره خاک درش را گه سینا بسیند مروگان از قست معجزه بسیند عجب نیست یکایک ید برضا بسیند پایه قدر تو بر پایه مینا بسیند برورش جمله جهان مهری طحا بسیند خستگان خاک درت مرهم رسوا بسیند تا از ان سایه قرار دل خود را بسیند نظرش کن که دلش صحرا بسیند هر طرف برگ تر و شاخ مطرا بسیند میزند نعره بکل اهل سخن تا بسیند اهل عرصات سرا سر همه فردا بسیند تا سرم در قدم خواجہ بطحا بسیند </p>	<p> پر سر خاک درش سیر ملائک باشد عرشیان چون بکمالش نظر کنند ساکنان در فردوس ز خاک را و جان و دل را بفدای در دلدار کنند بیدلان از نظر پاک تو دل دریابند موسیٰ عهد توئی از کف تو دست بهم از کمالات و شرف آنچه ترا داد خدا یافت از فضل خدا سیر جهانگیر خطا سردران بر سر خاک تو پناه آورند از کرم سایه خود بر سرشان باز کنند گریه او تیره دل سخت چو آهن آمد گرمی کن که ز فیض تو شود تا ز نهال در گلستان تو چون بلبل سرست نا آنچه امروز مرا از مدوش حاصل شد سر خود را بر سر خاک درت میسایم </p>
---	--

احمد از طرح تو شد طوطی گویای سخن
 لطف کن تا که سخنهاش شکر خابیند

یارب این قوم کیانتند که بس بخرند مردم انکار که زنده بقیامت نشوند بیکه جرعه سیراب برآیند لیر جز خوابات و گمراه ندانند که گیت باده نوشان خم لم نیلی مست مدام همیشه شیران سربیشه عشق اندام نه چو این سنگدلان مرده بتان خشک اهل قهر اند که از فقر همه فخر کنند نیست جز چرم و پلاس مجوششان کارشان نیست بخر زندی و شاه باز	رهنشین نقدگان دشمن اهل نظرند آنکه از سیر دل زنده دلان بخرند بیکه آه هم از کو و مکان در گذرند مست و آشفته دران آه همه پائند جان فروشان سیر خاک در سیمیرند نه چو شسته زده چند که چون گاو خرنند همچو دولا ب سربیشه خم دیده ترند نغمه مال نه اندر طبع سیم دورند طایران چمن فقر بدین بال و پرند آنکه شان کار و گریه بکنند آن گزند
---	---

احمد از خلق چه پوشی هم این شیوه خود
که ز کار تو یکایک همه آگاه ترند

چشم خدا بین داشت آنکه بیکه را دید راه حقیقی گذاشت رسم مجازی گرفت هر که درین راه حق راه شناسی نکرد آئینه روشن است هر طرف این بگریه کور چه داند که چیست آئینه به نما	کره نمان راستی راه کوشه را گزید غره این عقل و دهن معنی دل اندید گشت گرفتار نفس رنج فراوان کشید واسه بران کس که او کو خدا آفرید نکته تو میدتاب گر نتواند شنید
--	--

<p>احمد از ان سحر پیش تو هر بار گفت چشم خدا بین نداشت آنکه کی را و دید</p>	
<p>در سینه ام که تخم محبت بکشته اند گوئی که بر صحنه جانم نبشته اند بالای مور کوه بلایا بار بسته اند گوئی که مار باش زانده شسته اند</p>	<p>اند رازل نصیب من از غم نوشته اند بر آیت فراق که منزل همی شود بر جان من که بار فراق نهاده اند هر جامه که از پی من چرخ خست</p>
<p>درد و فراق غریب و اندوه بیج عشق این جمله در طبیعت احمد شسته اند</p>	
<p>من منتظر بر آنم که ز باد بویش آید آن یار بیوفا را مردم چه آزماید زین عشوه دروغی کارم نمیکشاید اند ز زمین شوره هر تخم که بر آید دل در وفا به خوبان بستن گهی نشاید از ذات خو برویان هرگز وفا نیاید این رنگ کفر از تو عشقش نمیزداید این زهد و یارسانی هرگز بکار نیاید</p>	<p>آن دلبری که هرگز از وی سلام نیاید در آرزو و بزم حاصل نشد مرادم بسیار وعده کرد بر رسم بکامت آخر در شهر خو برویان هرگز وفا نیاشد بر هر که دل پیستم هرگز وفا ندیدم گفتم که رسم خوبان باشد گهی وفا زهد و ورع و زندی کفرست هر دو یکجا دل در بهوای خوبان ظاهر زهد و تقوی از زدی و عشق بازی ختم است تو با کمال</p>

ہر کہ زخسا تو بنید بگلستان نرود	ہر کہ در و ترکشہ از پے در مان نرود
ہر کہ در خانہ ومی با تو بجلوت نشست	بتماشاے گل و لاله و ریحان نرود
شعر اگر لعل و ان بخش ترا گر ناید	بار دیگر بسر چشمہ حیوان نرود
عشق تو روز ازل بردل و ان نہا	نقش و تابا بادل ویران نرود
مرد بایہ کہ ز شمشیر نگر داند روے	ورنہ آن کہ ہم از خانہ بیدان نرود
ہو سہم بود کہ در کیش غمت کشتہ شوم	لیک ای لاشہ ضعیف ست بیدان نرود

احمد جام ز اوصاف تو گوید سخن

عاشق نیست کہ اواز پے جانان نرود

چشمہ عالم بچو تو دیگر ندید	ہر دم از نوے و گراے پدید
حماہ بر شکل و گریہ پاشدے	کہ شوے بر ساز دیگر ناپدید
اگر شوے بر دایہ بر شکل حسین	کہ شوے ظاہر بر شکل بایزید
ہست در ہر ذرہ معرفت بخان	چشم خفاش ست ز تیغے پدید
ایکے جینے یکے جینے جملہ را	ہر کہ یک بہین شد بر انجمنی رسید

چند سہری خورشید را ظاہر کئے

باز بان احمد این گفت و شنید

یہ است از ان پایہ پامی نیر سہ	وز نزدیک آن نگار سلام نیر سہ
جان بخت سید و بکامی نیر سہ	در واکہ در و مند بکامی نیر سہ

ما از گماورد دولت فضل تو از کجا	زیرا که دست تشنه بجایم نمیرسد
خوان سال رخسار یوان بخت گمانست	این دولت نعیم بجایم نمیرسد
شده ستمی که از نخل گلزار و جلال	بوی ز صبحدم بشامی نمیرسد
هر بجم بخون لم شسته خون	آگاست از تکار بشامی نمیرسد

احمد اسیر سلسله زلفا و ستاس

کین دولت عظیم بجایم نمیرسد

۲

مرا کنا تو باید زلزل چه سرد کرد	مرا کنا تو باید بجاں و گنج چه کرد
مرا کلام تو باید نمبر چه داد کند	مرا حال تو باید براه و چه نظر
چو تیر غمزه زدی پس سپه چه سپه باند	مرا قای تو باید پرستان چه کند
رفیقم ار تو بناشی سر زپه سو کند	از بهر عزیزم بغیر چه جواب

چه احمد از رخ تو بهر نه برد

برونی خوب تو دیدن با هر چه سود

لرغاب چهره زیبای خود را افکند	شورش اندر نهاد چه و بزرنا افکند
هر که از شوق کاشش باغی باز کرد	هر چه موی سیخ و شش بر طرد سینا افکند
از مے حشش زبان بیدلان تاب کرد	بر طرد و شش نو بر تخته انگ افکند
نما بان رسد از خندان و نو نوار	داشتم از سر بر جبهه شش شیدا افکند

تاب انوارش نیار و تاب هر خسته و	هر طرف بینی جمالش خرموسی افکند
چون عنایت دستگیر و چون دلایت بود	سایه پیری بفرقش حق تعالی افکند
شیخ دین مرشد پناه خلق احمد چرم پوش	آنکه جاهش بر سر گردون مصلّا افکند
مقتدای خلق عالم ز نهای طالبان	آنکه گردون سر نیزیر پایش دروا افکند
آنکه از انقباس پاشش نده گرد و دود	در میان خلق عالم رسم ایجاد افکند
پاره از جنبه پاکش ردای عرشیان	خاک درگاهش بسیر چرخ خضر افکند
طالبان خاک رش کحل بصیرت زده	و اصل از نور جمالش چشم بالا افکند
بگذرد فرق سرا فرزان سرا سرگرده	شهر مرغ جلالش سایه بر ما افکند
خاک پایش را تبرک سرمه دید بکند	تا مگر نور حدی و چشم اعما افکند
بر سر زاهش همه بیچاره و سرشته است	تا نظر بر بنده خود خواجہ آسا افکند
تا مگر دست کرم بکشائی احسانی کنی	تا باقیات قرب تو خود را بچو عطا افکند

بر امیدت چشم دارد احمد دیوانه بین
شاید احسانش نکند و جلا عطا افکند

آنکس که سرا پرده بصحرای عدم زد	در ملک بقا از سر تجرید قدم زد
هر حرف که بر تخته هسته رسته داشت	بر داشت بکلی بسیر حرف قلم زد
از رخش فنا گرد ز کونین بر آورد	از خون جگر آنکه در آن ناحیه دم زد
بسم مرغ دلش قرب بقای زلیلافت	کو بر سر کونین ز تجرید قدم زد

آنکس کہ دلش محرم اسرار خدا شد
 ہر ذرہ کہ تاباںست چو خورشید صفایا
 سرش بہ بشر فہم نیگشت و لیکن
 بردار برآمد چو حسین ہر کہ درین آہ
 ہر دل کہ نشد سوختہ آتش عشقش
 در ملک فنا آنکہ نشد خسرو عالم
 آنکستہ توحید خداوند خبر داد
 اندر دل مشتاق بے شعلہ با فروخت
 شد مملکت فقر کے را کہ مسلم
 از مایہ تجرید کے نقد بقایافت
 ہر بندہ کہ شد بندہ انشاہ سخور
 منشی سخن کان خرد خواجہ نظامی
 ہر ذرہ کہ از ان درج گہ بار برون شد
 سلطان سخندان و سخنگوی سخور
 افراشتہ ریات سخن بہ سر عالم
 بردار شد از کنگرہ عرش مقرب
 جانش بحریم حرم کعبہ توحید

بر لوح دل از خامہ توحید رقم زد
 بر طلعت او شعلہ از نور قدم زد
 بر طینت تخمیر صفی دست کرم زد
 در عالم وحدت زانا الحق ہمہ دم زد
 در خرمن او دست قضا آتش غم زد
 بر ذرہ افلاک ز توتیہ چشم زد
 ہر ضرب کہ بر تار چہ زخمہ بزم زد
 در سینہ عشاق بے درد و الم زد
 در ہر نفس طعنہ برابر باب غم زد
 کز گنج دو عالم چو پیشینہ ہمہ دم زد
 اندر قدمش بوسہ بے خسرو غم زد
 کو خیمہ گنکار بہ بستان ارم زد
 صنایع فلک ساختہ در گوش نسیم زد
 کو سکہ خود را ہمہ ہر ملک بزم زد
 اعلام خرد بر سرینہ حسن بزم زد
 آن بلبل عرشین کہ درین دفعہ غم زد
 لیک نام غافلہ در بیت حرم زد

چون نخیمه او د دفتر از ستر آئی ست	هر دم گره عقل برین غلدا هم زد
شاهی که علم بر سر نه چرخ بر افراشت	دست کمرش طعنه بر بار باب هم زد
آنکس که نزد دست بدامان کلاش	اصحاب تعصب همه آهنگش و دم زد

احمد طغیانش همه اغاز سخن یافت

صد طعنه بر اصحاب همه سمع و درم زد

باز هر جائی نوا آغاز شد	باز نه در پیرو ده رسا شد
باز عاشق باده وحدت چشید	باز سر مستی ز سر آغازه شد
باز دلبسته کل و گیکر شد پدید	باز چنگ مطربان و رسا شد
باز صوفی را صفای رو نمود	باز آن محبوب اندر ناز شد
باز مرغ دل نشین پا کرد	باز جانم باز در پر واز شد
باز بیل روی هوا می گل پرید	باز گل بابلیلان انبار شد
باز در گوشه صلابی عشق داد	باز طبعم بایقان همراز شد
باز عشقم راه در محراب نهاد	باز مرغ عشق در پر واز شد
باز مژگانش سر سر بر شد	باز تیغ عشق سر انداز شد
باز معشوق از گریه و زاری بود	باز داشت در طلب جان باز شد
باز بار اوجها صحرای رو نمود	باز آن درهای وحدت باز شد
باز در این دنیا چه جان سر نهاد	باز حب و ان در غم و آغازه شد

باز آتش در نهاد ما گرفت	باز احمد در جهان ممتاز شد
باز عشق دلبران آغاز شد	باز آن مهر رخ اندر ناز شد
باز کلامی چمن از سر شکفت	باز عاشق را جنون آغاز شد
باز خم عشق اندر جوش گشت	باز باده با قبح بهر از شد
باز عاشق سر بر سوانی کشید	باز چشم دلبران غماز شد
باز آن ز بیا پس رخ را نمود	باز عاشق بر رخسار جانبا شد
باز عاشق گشت به پیش از سماع	باز سرو از جوی سرافراز شد
باز نه پدر را بدان بر باد رفت	باز رسم بخودی ممتاز شد
باز دلیر پرده از رخ برگرفت	باز عاشق با جنون انبار شد
باز گردانید کسوت یار ما	باز باشکل و گرا بر از شد
باز بر من وحدت آمد آشکار	باز در خلوت بت طنناز شد

باز مرغ جان احمد شد دلیر

اگر چه او در جانبی پرواز شد

باز دلم عاشق جانانه شد	باز دل شفته و دیوانه شد
باز ندانم که چه باده چشید	باز چنین مست میخانه شد
باز بته دید که مد هوش شد	باز پی باده و پیمان شد
باز سر عشق برون اوقتاو	باز بهر عا شق ستان شد

باز شعورے زانا الحق یافت	باز سرور چو مردانه شد
باز ز تو حید علم بر کشید	مرتبه عشق چو شایانه شد
باز قدا احمدی در جام عشق مرغ دلش در طلب دانه شد	
ره دیوانگان عاقل چه داند همه حقیق حق را حق شناسد سن از دل سیر دل میگویم اتا بیاید حلقه دیوانگان باش تو از خود دور شو تا واصل آئی توئی کامل و لے دریا نبی در قتل عشق شوا ید دست هم و لے باید زور و عشق رنجور	صفای صوفیان عاقل چه داند حقائق نامق و باطل چه داند رموز سیر دل بیدل چه داند که عاقل نکته مشکل چه داند که خود بین حالت واصل چنانچه که ناقص سیرت کامل چه داند که سیر لذت قاتل چه داند که هر بیدل دوا ی دل چه داند
رموز عشق احمد کر و تشریح نکات عشق را حایل چه داند	
وقت آن شد که ناز خواهی کرد زلف را تاب میدے هر دم مے کشائی نقاب از عارض	پرده از روے باز خوا ہے کرد قصه ما در از خوا ہے کرد کشف پوشیده و از خوا ہے کرد

اے بسا نگر پیش ابرو خود | برترین نیازخواهی کرد

احمد از غیر دوست چید نظر
به نشیب و فساد از خواهی کرد

چون بود تو بے وجود گردد
چون فانی کل شود وجودت
گر فانی محض گردد این بود
گر دیده به محضیت گرامد
سرمایه عشق چونکه بینی
اندر خور و صل وجود گردد
بود تو اگر نبود گردد
آدم همه تار و بود گردد
شیطان تو با سجد گردد
سودای تو جمله سود گردد

احمد چو نقات حاصل آید
سرمایه تو خلود گردد

پیر مادر کوک آن دلدار شد
بود چندین در میان اهل دین
باز شورش در نهادش افتاد
چون شراب بود معکم را پیشید
عقل را از زبرد را گوشه نهاد
شورش اندر شمع بر سلام و قیام
هنگام پرین گفتند این چه آید
از خدا و مصطفی بزار شد
باز اکنون بر در غار شد
خرقه را انداخت در وی نوار شد
ز دانا الحق و پیام بر دار شد
مست عاشق او زربازار شد
عقد ای پاک از کفار شد
کاین چندین به پی بی زار شد

<p>یک بچہ سرے کہ سراپا در افتاد بیوش شد ز پامی جو شیرا در افتاد اما چو دید راه ہما نجا در افتاد در راه عشق او تہ تقاضا در افتاد راز دوشش مد رود اعلیٰ در افتاد اسماعیلین ذات مسمیٰ در افتاد وانکہ در ان نظر بہ تمنا در افتاد اندر طلب چو میل زلیخا در افتاد کہ در حقیض گاہ بہ بالا در افتاد</p>	<p>ز دامنش کہ شعلہ او در جہان گرفت عقل ضعیف راقی در آمد برای گل بہر ہم دریدہ پردہ افلاک سر بہ بردین حق چو را بہر او گشت عقل ہر اسرار بہ نہایت او گشت آشکار در سخن تجلی عین نظر رسید چندان نمود و کہ گشت تہ بازماند القصہ چون جمال رخ یوسفی بدید نے صبر و نے سکون نہ آرام فی تو را</p>
---	---

یار ب درین طلب کہ تمنا ی احمد است

مقصود دل بجانش چہ زیبا در افتاد

<p>و اسد کہ جمال حق نمایند این طایفہ گرز خود برانند گرز نگ ز آئینہ زوانند شک نیست بغیرہ دل رہانند زان اہل نظر عی شانند جمال اگر چہ ترا خوانند</p>	<p>گر پردہ ز روی ما کشانند و اسد بخدا رسد ایشان و فلک جمال حق پہنند بہرین بر تو نور حق بخوانند بہر مضمیٰ چہ است جلیوہ دو بہر مستی جمال بہر دست قیامند</p>
--	--

منصور نہ بد چو در میانہ در صورت خود خدا چہ بینید	بر و احسب را شکر از مانید آنان کہ بہ معنی گرانید
می طالبان ذات خداوند شہانہ روز خویش بسجود کیم اوصاف جانی راہ کہ در گزینست بہ بینید نجا طر نسبت بخزوات خداوند تعالی روست یقین راہ تباہد و رینجا مقصود طلب جملہ شما نیست نہ بینید	نہ در البشما سیر شما جملہ خدایتید در راہ طلب طالب مطلوب شما بینید از راہ یقین جانب توحید گرانید کامی زمرہ طلب شما جملہ کجایتید و ز خویش بہ بینید شما جملہ ہمائید از کعبہ مطلوب شما جملہ بیائید

انوار حقیقی خداست و رینجا
ذات احدی صورت احمد بنمائید

دلبرستانہ را چشم بروی کہ بود راہ ہمہ عاشقان آہ ندانم کہ زد نہ خندان او خندہ بروی کہ کرد لف بریشان اور بہرین جان کہ شد بام زدست کہ خورد جامہ کجا کشید لعلت تابان او آہ بروی کہ مات حمید و امانہ را ہیج نرا ہم کہ گشت	یادہ زدست کہ خورد دست بوگر وصف عشاق باز نعرہ ہو کہ زد نرگسستانہ او دیدہ بروی کہ بود سلسلہ عاشقان حلقہ موسی کہ باد ہستی نرا تازہ ہری کہ بود حلقہ گیسوی او طوق گلوز کہ کشتن دیوانگان شہر خرمی کہ
---	--

بستمان است اعلام کردند	سجہ تومید چون در جام کردند
ہشیاران ازان پیغام کردند	درون جام چون ساقی بدیدند
بشر را در میان بدنام کردند	بہر کار بست فاعل یا حقیقت
عیان خود گشت انسان نام کردند	ہمے خواست آنکہ خود را ظاہر آرد
تکلی ہم نجاص و عام کردند	چو در کثرت نموده وحدت خود
کنون بیدارند اش در دام کردند	اگرچہ منع دل پرواز میکرد
بنور ایزد کے آرام کردند	بروی خوب رویان جملہ عشاق
سجدہ مرور الزام کردند	ملک برو کے آدم دید معنی

چو کافر گشت از دنیا می باطل بہ

نصیب احمدی اسلام کردند

ہر کہ او صورت شمارا دید	ہر کہ شک نیست کو خدا را دید
ظاہر اندر لباس انسانی	صورت ایزدی شمارا دید
جملہ جان یافت جان و خود اہم	ہر کہ در راہ تو عفا را دید
ہر کہ آگہ ز راز منی شد	صورت یا خود شمارا دید
ہشک مشوق عاشقی ایست	حاجہ مجید ب دل ریا را دید
ہر کہ دریافت مہرین توحید	ہشکے ملک ما لب را دید
احمدی را سچ کہ تمام یافت	ہاشمین روسے مشتاقے مراد

چه سرهای حقیقی در غیب پیدا شد چه نکته های زبان آشکار چه نکته گشت ز پر کار بیان قطره بحر استخوان هست در همه عالم بذات خویش عیان هر آن وجود که بینی وجود او ست تمام هر آنچه بونهان اندرین سرگس طهور حسن قدائی نموده شد به بشر	که از تسامع آن ابن عشق پیدا شد که آنچه در عشق غیب بود بهر پیا شد چه وجه بود که در حسیه جان بود ز حبه قطره بیاید و باز در پیا که سزوات الهی منطبق گویا شد کمال مظهر ذاتش وجود انبیا شد سر اسرار عشق غیب باز پیا شد جمال ذات الهی ظهور اسما شد
--	---

تو احمدی احمدی دال دوم قرن کاتیا
لبود عشق بیاید اسیر سودا شد

عاشقان در عشق بانساز آمدند همدم و معشوق گشتند از نوا گاه غرقه گشته اند ز حبه عشق چون خلیل الله اند ز نار عشق از صفای باطن بجای آگه شدند جان دل را چون خدا کردند نشان چون جان احمدی شد آشکار	در هوای جان جان باز آمدند باز با معشوق و مسافر آمدند گما با مطلوب در مسافر آمدند چون مست در پاژ پر و آفر آمدند در قضای عشق چون باز آمدند در ره عشاق مست را آمدند هسته فانی در عجب آید از آفر آمدند
---	--

یار ما در پرده بازی می کند منه نماید مسرهای مختلف گرچه کجشکست جان عاشقان می نه گنج عشق او در هر دو کون ترک چشمش از برای جان ما مردم چشم ز خوغم هر دمنه	عاسمه را کار سازی می کند منه ندانم تاج بازی می کند در هر اسعشق بارت می کند زان بهر مسر فزازی می کند هر زمانه ترک سازی می کند جان ز قرباغم نمازی می کند
---	---

احمدی را چون غنای مطلقست

زان بجا لم بے نیاری می کند

دردا که در عشق بدر بان نمیرسد وردی فراق یار که درمان پذیرد دور و فراق و غریبی و کیسی باقصه فراق نویسم سر بر احوال در دمنه به دلیر که می برد هر چند زار و خوار بپوش قاده ایم مرغ و لم اسیر که اندر نفس بماند مردم درین هوس که وفائی کند نگار احمد بد رویا رسد و تملای غم	این قصه و از بی پایان نمی رسد کاین درد لا و است و زمان بماند آوخ که هر چهار بدر بان نمیرسد لیکن چه سود چون بر جان نمی رسد پای تلخ پیش حضرت سلطان بماند حالی به پیش حضرت سلطان نمیرسد عمر گذشته باز به بستان بماند عهد و قای یار به پیمان نمیرسد دردا که در عشق بدر بان نمی رسد
---	--

جہالت منظر اہل نظر باد	زخاک پاسے کو کھل بھر باد
ہر آنکس کو نیا در و نیر لفت	چو زلفت دامنما زیر و زہر باد
ز باران و چشم ہر زمانی	بگردِ عارض تو سبزہ تر باد
نیر پامی تو سہر ہا می عشاق	نگار را ہر زمانے بے سپر باد
ز جام عشق تو مخمور و مست	دل عشاق ہر دم بے خبر باد

بہاد آرام حدیث لعل شیر نبت
دہا کم زان علالت پر شکر باد

دوستان یک نفسی جان مر یاد آرند	لحظہ شکستہ افشان مر یاد آرند
بر شما باد کہ چون خندہ زند گل چین	گر یہ نگرستان مر یاد آرند
بر شما باد کہ چون بزم طرب ساز کنند	شورش شمع شبستان مر یاد آرند
در محکمہ شام جمع نشینند بہ عیش	ساعتی حال پریشان مر یاد آرند
چون خرامند با طراف چین بہر نشاط	جنتش سر و خرامان مر یاد آرند
چون کند باد سحر سوسن سوز در نقش	یک زمان غنچہ خندان مر یاد آرند
چون نسیم سحر می تازہ کند جان شما	نفخہ بسبیل بچان مر یاد آرند

چون دران مجلس شادی بشنند ہمہ بہ

احمد بے سر و سامان مر یاد آرند

ہر نظر کہ چشمہ عشقت بر دہن زند
در یای غم روان شود و موج خون زند

هر شعله که عاشقش از دل برون نمید آتش سبقت نه فلک بی ستون نمید	آتش زنده نفت مرا پرده فلک هر تخته که بر جید از جان سوزناک
گر بے خودی از خویش دمی بر خون نمید کوشت مای بر سر دنیای دودن نمید	بزداریست جلوه آن شاهپارش در قاف قریب و دورت سر پرده کینند
بیا ساج انگشت ز بر خنگون دند	و بیای هر دو که از نام ز قفسه نشود

بگره زده ذات صغیری بالین
هر قطره که چشمه عشق برید لعل

مهر جان بر زبان نمی آید به بشارت بیان نمی آید	راز دل در میان نمی آید به عبارت سخن نمی گنجید
گفتش در گمان نمی آید نور حق بر عیان نمی آید	ار که بعد از یقین رست و رویه آتش ناخشم اهل نظر

راز با احمد می پوش شرح دهد
راز دل و زبان من آید

شورش در جان این رسوا نهاد هر زمان نقش و گریه پید نهاد	عشق رفری در میان نهاد هر دمه ریزد گر اظهار کرد
گاه چو آن بر قیغ از رخ و اندام گاه ناسته بر زخم و کجا نهاد	گاه چو آن گشت پنهان از همه گاه بر شکل دیگر رود نمود

گاه نامش مریم عیسی نهاد	گاه گفت او من علی ام من ولی
گاه سپید اید او تبیان نهاد	گاه موسی گفت اندر طور عشق
گاه نامش خواجہ بطی نهاد	گاه اندر خجک عشق او بساز کرد
جان مادر بود یغما نهاد	داستان ولبر می از سر گرفت
بازار سر برد گریشان پانهاد	بازر فرسے در جهان آغاز کرد
باز شکل دیگر او این جانهاد	رخ میا بنود پیدا در همه
باز از سر بود و بر سر نهاد	سو و سو داسے همه کرده بخود
کس چه داند تا جاسو خانهاد	باز سر سو و سو دای عشق

نام او سر دفتر شیدا نهاد	احمدی را چون حال خود نمود
کسے چو من شکسته را قربت را نمود	آنکه دمی نهر ارجان آید بازمی دهد
هم نفس نهر ارجان گم شده باز میم	هر که دمی نهر ارجان قسمت غمزه کرده است
باز بباستان خود دل بجز سزایید	گرچه نهر ارجان و دل را بست و بلوط
حاصل عمر خویش را که نیاز می د	هر که ز حسن رو او مقصد خویش میکند
باز وصال خویش کسے به نیاز میم	گرچه چون نهر ارجان بخت درین طلب بود
مرید بباستان شیب و فرا میم	مرد و زن طلب سی راه نیافت به پیش

آنکه چو احمدی نهر ارجان آید و چه به بر خد
آنکه دمی نهر ارجان آید و چه به بر خد

در دم همه سحر اسیر حلقه و اشود مس وجود ما همه چون کیمیا شود حاجات خاطر م همه دانش روا شود تا دولت مساعد نخت کرا شود و قتی که برده بر قندار رخ چیا شود والله نهر ارجان که بیک سو بیا شود	لر یک نظر بسوی من بتلا شود لر یک کرم بحال من بنوا کنی لر یک گره ز پر خشم زلفت ببارید وصلت اگر نصیب شود دولت ان تواند رون پرده و حسن چنان گرفت سجد اگر به قیمت زلفش نهر ارجان
--	---

اے احمدی به نخت تو این کی روا بود
کان شاه جن ملتفت این گدا شود

از وین غیر وید بر بند این بار کجا توانی افکند آن خرده صدر نهر اریو بند کردیم صلاح و ز هر یک چند بر جبرئ و صل آر و مند عشق آمد و بیخ تو به بر کند از بند کجا شود خرد مند گشتیم بکوی دوست خرد	ای اهل نظر برو دل بند تمام نشوی ز خویش یکبار ای دوست بیک قبح گروشد اکنون من و عاشقی و زدی دارم دل که مست عشقت پیاره و لم بتوبه کوشید دیوانه حلقه های زلفش چون دست نمی رسد به لبش
داوند لب نصیحت و پند	احمد ز نظر تو بازمانی

هر که او سبام عاشقانه چشید گشته سرست او شده همچو چین هم انا الحق و ستر سجانی ذات انسانست با دمی مطلق	او انا الحق هزار بار کشید هر که زبان پادو جرحه نخشید از زبان موجدان بشنید خبر نیست هیچ ذات ترشید
---	---

احمدی را ازین سطره بشنید

بلا یز قدس و قرب بروج مشید

ای دل از اهل دلان ستر می باید شنید طیلسان و هوکم را بسز باید شنید لی مع الله در میان لوح دل پر تو خود انا الحق هم باید گفت تر عشق نعره انی انا الله باید هر دم زد مکته سجانی از الفاظ و قول عاشقان نیست خبر از غذائی هیچ ستر در میان هر که از لای سیکند رنگوش کن نغمه انوار عینی در میان بوستان رحم میگویند وحدت در میان کثرت مغر و حیدر خدا مرموز در هر ذرات	مکته عشق از زبان یاری باید شنید سخن اقرب از لب دلاری باید شنید گفت کترا از لبش بسیار می باید شنید وز زبان عاشقان بر داری باید شنید وز زبان هر کسی گفتاری باید شنید اندر دل بور یای ناری باید شنید بهم از محرم و اغیار می باید شنید از نوای نغمه فراموشی باید شنید از نوای بلبلان زاری باید شنید لیکن این گفتارشان هر باری باید شنید از گل و گلزار و از بهر خاری باید شنید
---	---

منی تو جود نهایی دل ایچو از من
 رفت نوحید از خوار و دلا از من
 خدایا تو را از من بپوش
 آنچه می گوید خدا از من بپوش
 در حدیث من یرانی گوش می بایزد
 در زبان خاص غلام من بکشته بویزد
 آشکارا سر حق را کشف بایزد
 ساغر از دست کنون دلدار میاید
 جرعه باید پیشید از جام مستان است
 ربی چون کلیم الیه میاید
 صورت وحدت دم عشاقی از من بپاید
 هر که هست در راه دشت خوش نونی من
 گفته نا گفته ایرو تعالی بایقید
 ناندانی هم توئی از سر حق را بر جان
 از زبان سنگات خشت میوید از من
 از زبان صبح خیزان سوزد از من
 گریز آب منرفت و از من سوزد از من

اسیر زمان از گفتن برار میاید شنید
 از من بپوش از من بپوش
 این خیر از مردم بیداری بایزد شنید
 ان بگوش جان قبول ناچار میاید شنید
 زندانی غیب این اسیر میاید شنید
 در میان کوچه و بازار میاید شنید
 راز پنهانی هم از دلدار میاید شنید
 طعنه ها در خانه خمار میاید شنید
 نکته قلوب املی اتکار میاید شنید
 لن ترانی باز موسی و اید میاید شنید
 از زبان جنگ از او تا میاید شنید
 دم بدم نیدم ز سوختاری میاید شنید
 چون صد از سنگ از کسار میاید شنید
 از زبان میوه و اشجار میاید شنید
 فاو کرد و اند هر زمان از کار میاید شنید
 در سال ناله اشجار میاید شنید
 شورش و جد از لب انهار میاید شنید

ہر موز خدائی ہر زبان بی واسطہ | ہر چو خاصان از لب ستار می بایستند

سر کو حیدر احد کہستینا احمدی

از زبان سید مختار می بایستند

راہ بسوخت غایت تنگ تار یک پیر
بے سعادت سخت برون کو انغمزین
کے رحم زین جنت آباد عدم فی جنت
پند گردم تشنہ لب گرد و ریای طمع
چند ہر جرحہ گردم بگردمی کردہ
ہمتے تا در نظر باز مسماع ہر دو کون
نہ کے اندر بجز وحدت غرق گردم ہر نفس
چون در آن بحر آتشا گردم بد آرم در
یک سخن گفتہ بجام عالمی را داد چنان
کردہ عالم ہویدا بہر روی مصطفیٰ
ذوہ از خاک پایش عرش را دادہ ہنس
غرش و بر صخرت کردہ یوسف را غنیمت
بوی خلقش تازہ گردانید عیسیٰ نفس
کردہ ہر صبح از برای گردہ ان در

بے عنایت کے بایر راہ بیچارہ پیر
بے ہمت کے توغم راہ زین زمین پیر
کے رحم و زینل تنصو خود سید تیکہ
چند ہر قطرہ گردم گرد و ہر پر غدیر
چند ہر طعمہ با شمع ہر جاتی اسیر
قوتے تا در کشم مردانہ دشواریا پیر
سیر بر دریا بودنے آب باشند گبیر
کز شمع او ہمہ عالم بگرد و مستینہ
یک نفس گفتہ بآدم کردہ ذوالفوز اکیر
کردہ بر آدم کرم بہر رضای بی نظیر
حلقہ اش در گوش کردہ طبع چرخ
کردہ کحل خاک کیش پیر کعبان البصیر
زان نفس بر خلق پیدا کردہ قہار
جمہ زین رسن بر افج چرخ مستد

<p>چونکه در ماندست از وصف جمال پاک ای ز تو تازه شد برگ ز جان بیدار یارب از دست هوا نفس فریادم برس گر نسیم لطف تو آمد محرکایان مرا</p>	<p>دفتر توحید خوانم بر در پاک قدیر وی ز تجرد تو زنده خاطر خسته خیر در پناهت دقتا دم و شکر می دیک جان و هم بر خطه بر پا و دبور دل تیر</p>
<p>زان نظرهای که بر بچارگان دارم لطیف ز احمدی بچاره سگین گاه گاهی برگیر</p>	
<p>زیاران دلر یار است بهتر اگر چه کار خوبان بیوفاست جو مار نیست غرت پیش مجنون خوش آنکس دنی کیش بسته نخس پر سد نگارم هیچ گاهی نمیدانم چه بد کردم بجانش</p>	<p>رسوم عاشقان ار است بهتر ز مایاری وفادار است بهتر بجهد کشته همین خواست بهتر دربین عالم گرفتار است بهتر نمیدانم که دلداریست بهتر که میداند دل آزار است بهتر</p>
<p>بنخواهد خون احمد ریخت بی جرم که نزدش جرم خو نخواه است بهتر</p>	
<p>تمش است منور جمال صورت یار نهر از روضه عنوان باغها شست اگر تر است نظر از طور اجل کمال</p>	<p>دربین معاینه می بین خیال صورت یار جمال خوش بنوا از مثال صورت یار تمش است بفا هر مثال صورت یار</p>

بصورت همه اشیا چو در نظر آید	بچشم ظاهری دیدم کمال صورت یار
	ظهور نور خدائی چشم احمد شد تمثیلست مصور جمال صورت یار
<p>باز این دل دیوانه من گشت گرفتار زین پس من و آن شاهد آن بخت یار نمی در پی سجاده نه پردای خلعت آن شکل دلاور که دیوانه مرا ساخت بجون که شود شیفته هر دم عجیبیت دارم بگو آنکه گنج خویش بخواهی در شیفته دل بخت نیست عجب آب بفرار ز دوست و گریه نماندست ناچست که نم محنت ایام تبیل مینواستم از لعل لب گفت حدیثی</p>	<p>شد صبر سکون از من بیچاره کیار بر دست صراحی طرف خانه خمار کرده بیکه جرعه گروخته و دستار زین پس من آشفته همسایه دلدار و هر چه بنیذرخ پللی است نمودار تا خلق بداند بهر کوچه و بازار آن سنگ بود کوفت شود نرم بدیده ای مرغی از طعنه من دست بسیدار بیا چند کسشم بار فراق تو بهر بار چون روی تو بسیم زبان اندر گفتم</p>
	احمد به نظر باری و زندی شده مشهور کو خلق بداند که ما نیم درین کار
در هر دو کفن نیست چو مظلون بفر ای آفتاب حسن توئی دزه آفتاب	مقصود این دآن وجودش توئی در ذمه آفتاب طریقت و زلف

در خولشتین ببن دتیر از غیر کن	در یاب خویش را که پشیمان شوی
در یاب و معون هر دو یکے هست و آید	اندر وجود حبل یکے بن در نظر

احمد ظہیر حبلہ توئی اندرین وجود
در ہر دو کون نیست چو مطلوب جنبہ بشر

حدیث بادہ مکن پیش شاہد مغرور	کہ ذوق بادہ چہ داند اسیر باد غرور
بیای پیر پرستان تو سر نہ ای	یرین صلیح فروز چہ پیشوی مغرور
بیای جام صراحی نبوش بادہ بدم	کہ نیست بے می و مطرب کمال ذوق
بنیم جرعه مے خانہ گروہم از رات	نیعم روضہ رضوان خطوطا حور و قصو
اگر خانہ خمار جرعه نوشی	شوی بہ حلقہ متان عشق روز نشو
بہوی بادہ خنجانہ جان بدہ اید	کہ پنج تلخ جان کندیت شود مسرور

بکام احمد سرست ریزہ جرعه مے
کہ ست دوست بخیر فروز و رفیعہ

یک جرعه و صد ہزار ساغر	یک قطرہ و صد ہزار کوثر
یک معنی و بے شمار صورت	یک سعدن صد ہزار گوہر
در کثرت ہست وحدت او	خورشید یکے ہزار اختر
در ہر چہ بہ بنیم او محیط است	در ہر چہ کنم نگہ برابر
خزوات خداے نیست موجود	معدوم شدہ وجود و بگرفتار

مغیث بن بصورت ست مضم	نور شس بجمال ماست مدغم
در طینت ماسته مخمر	از روز ازل شراب وحدت
ما راست بخاطر این مقرر	با جامه صفت محیط بالذات
بنیادست و لے ز چشم نینا	پیدا است و لے ز چشم نینا
از کشف رموز او چشم	گشت است دهان اهل سخن
هر کس که گفت شد مدثر	از نکته وحدت خدا فی
بر صورت ماست بین سحر	آنرا که خدای پاک خوانی
خورشید ز نور او ست افرا	متاب ز تاب او ست تابان
بر جمله جهان شده مصفا	این صورت بی شال محبوب
در کون و مکان است او منو	انوار ظهور او جهانست
زین فزوده جهان شده مشر	چون خاص تجلی بنانست
هم خویش رسول شد سکندر	از وحدت حق که آگهی داشت
از حسن جمال او ست منظر	هر وصف که بر جمال خوباست
بے واسطه نماے منظر	تا چند درون پرده باشی
بر صورت احمد میر	گای نبود ذات خود را
که گشت عیان به شکل عمر	که ظاهر شد بساز بویگر
گای نبود عجمی حیرت	گای نبود شکل عثمان

	<p>احمد ز احمد جدا ندائے در اصل نظر کنے تو بستر</p>	
<p>سحر مع ہوا کے عشق و لہر عشق تو چو شیر شہزادہ خوشخوار ہر روز دروشت مہر آتا چہ آتش تفت چہ سہر دا سجبا و گرو شہد و بخار گرو اند خرقہ بند زمار سہریش نندہ جملہ یک با گاہ ہے سہر کوہ گاہ برہما</p>	<p>امی در و تو کیسای اسیر سودای تو سودایہ جان از پر تو حسن آن دلازم یک رفز راز عشق گویم یک چرخہ اگر دہے ز جام گراہ یقین یقین نہائی چون لشکر عشق را بازی گاہی شد وصل گاہ ہجران</p>	
	<p>احمد جو ہوت اصل موجود دیگر تو بگو حدیث این کار</p>	
<p>از ہمہ عالم بگلے در گذر جان خود در بار و در خود در گذر گر تو غواصے کنے یا بے گہر سسا لگا کر مرد را ہے راہبر نور و نیا پیر رشتہ رو ہے راہبر</p>	<p>گر زور و عشق از دوار سے خبر بیچکس از عشق بہانہ جان نگر نہدیم عشق سے قصہ شہ ناپہر سہر و سہر و سہر و سہر و سہر سہر و سہر و سہر و سہر و سہر</p>	

عاشق از جان بازی دارد کمال	اگر تو مرد راہ عشق پیے مبر
احمد دوست از دو عالم بر نشان	گر زور و عشق او وارے خبر
ایکہ پیدائی تو بہ شکل بشر ہر چہ می بینم ہمہ ذات تو بہت نور ذات شامل جملہ جہا ہست با ذات معیت فرہ ہر کہ در دریا عمان شد فرد	مے نمائی ہر زمان ساز و گار ور میان نامیست نام این بشر ذات پاکت شد محیط بحر از ہمہ یگوہ ازین مغے خبر و ترہ زین بحر شد خورشید فخر
ولہ	
اے در قفس خودی گرفتار پندار ز خویشتن بدر کن خود بینی راز خود و ہرون بر میدان یقین کہ حق مطلق اسرار خدای از تو پیداست	خود راز خودی خویش بر پندار کہ کیسچ نیست پندار خود بین چہ کست ہیج شمار بر صورت تو شدست اظہار دیگر تو مگو حدیث اسرار
ماسایہ لطف کردگاریم	آیات کلام عشق را یار
اندرون خویش خیم من کنارین نگار	وانما اندر وصال من بمعنی زین کنار

<p>آب بحر گریه اندر شک می گیرم تو را باز آخر کار ز بار حبله میزم گشت نا بحر بودم موج گشتم بنگر اندر اصل کار من کنون همچون تیرم تیرم گشتم چون عقاب جان جان کنون این نکته را در گوش</p>	<p>همچو شک از آب ریاس گشتم ز بحر ایتری بودم بادلین در آخر چون ما بودم نور گشتم ذره بودم خورشیدم شیرۀ بدین تیرانی از خم و حد و لا چندگاه معرفت چون جان حیوانی شد</p>
---	---

گرچو احمد بود اکنون گشت احدا ز سر دل
 کسوت دیگر نموده از لباس کردگار

<p>هر دم از خویش بخود کن گذر کرده بشل بمشال بشه طالب خود باش ز خود کن گذر زان ملک افکنده تپو سجده نوات تو از صورت معنی شمر چند زنی طعنه تو از خیر و شر</p>	<p>ایکه عیانی تو به شکل بشر دوست نگر از ره معنی عیان نیست وجود تو بخزوات حق گشت بشکل تو ظهور آدمی آدم معنی همه وزدات نیست ست می شوق شواز بخودی</p>
---	---

احمد اگر غوطه زنی در بحور

از تنگ این بحر برون کش گهر

<p>چیت با عالم ز تو این شور و شرم نیست بخزوات تو ذات دیگر</p>	<p>ایکه عیانی تو به شکل بشر تا همه نوات تو کنی با وجود</p>
--	---

ردے مناسے و بھری رما	آخرا بن شعبہ خود در گذر
پردہ قالب زمین بگین	تا کہ به بنیم تر ایک نظم
صورت ما آئینہ روی است	آئینہ را کے نگردے بصر
صورت تو گر نشدے آشکارا	از منبش کہ داد می خبر
احمد اگر بنگونی بہ است	
دامن ہر خس چینی پر گھر	
در مدرسہ ہامی عشق ہر بار	رفتہ کہ خم رموز اطعما
حیرت بر زبان گرفت گشت	غیرت بدمان نہاد سمار
چون نیست بغیر دوست چیر	در ملت کا فرے کن اقوام
رفتہ بہ سراسی کفر تر سا	باشد کہ رسم بدوست یکبار
آواز برآمد از سر ایش	کامی لایق معنی تو ز نما
در خویش نظر کنی تو ابد است	در یاب یقین کہ نیست خبر یا
اگر مقصد جان جان تو خواہی	در خویش طلب کہ نیست اغیا
زان جبر عہ می پر گشتہ	چند آنکہ نہفتہ بودا سرار
منصور و چونکہ بیرون زد	لا بد بر فتر بر سر دلا
اے احمد از کتاب توحید	
ہر دم سستے کین تکرار	

چرخ کناره گیر از غیر	رسم و ره عاقبت این سیر
چون نقش احد پدید گشته	شد مجو چشم صورت غیر
در وحدت او چه کفر و ایمان	در راه یقین چه کعبه و دیر
حوال کسیک ندید هرگز	در دیده کور او دست لایخیر
آن نیز که رفته افت این راه	تجذیب بران که هست او غیر
درین بود مملوک این راه	در مصطلحات نیست لایخیر
احمد تو چنین حال غیر	
در خیز کناره گیر از غیر	
در عالم پر شاعری که شمشیر	گر کند عتاب مایک نفس آن یار گذر
دور آتجا بطرب شاد و اینجا در غم	او در آن سوی لعلت و من آنجا
تو نه خویش می پوشم از دشمن بود	ز هر غمهای تو می پوشم چون شهید بود
ز آن جهان منظر غمناک هم از وقت	نظری از ره انصاف کن آن نور بصیر
حالم از گردش این مپزانت ورم	کارم از دست خرق تو سر سبز
زمن پیل و آوازه میر ماند به جو	یار برگشته او خو کرده پیاران دگر
احمدی را موس خوش سپرن برده راه	
نی خور در این غم اندوه لبه خون گریه	
صدا از دست نه می زانت قشدر	از نور حق تعالی شد سر

برافکن پرده تلبیس از رخ	ز نور خویش کن عالم منور
تجلی جز بصورت نیست ممکن	نظر کن جمله معنی را مصور
چو منصوری بیاید اندرین را	کاتنا الحق بر زمین بردار منیر
و ضو سازد ز خون خویش هزم	قداسازد دل و جان و تن و جسم
لکوا از مزاین معنی حکایت	که این معنی کس را نیست در خواب

تو ذات احمدی را بین در خیا
صفات معنوی ذات قلندر

خوشتر از جان جهانی اسپر	هر چه می جستم نهانے ای سپر
آمد بر صورت انسان پدید	لیک در عالم نهانے ای سپر
مے بری دلها بوشه و بیدم	هر زمانے دستا نهانے ای سپر
نیت غیرے در همه عالم لیک	در همه دلسا چو جانے ای سپر
میل جاناسوی خاک پاتیست	مایه جسم در دوانے ای سپر
آتشکارا بر لباس آدمی	هم نهانی هم عیانی اسپر
جال منظر ذات قلندر	نه فرات حق نقایه شد مصور
ولا تو خد اندر پرده پاشے	تو اے مقصود و لما نیک بنگر
طهوری نیست ممکن جز بصورت	یکے بنگر همه صورت برابر
تقیل منظر ذات قلندر	همیشه تیغ هجراست بر سر

هر آن نقشی که او صورت یه بند دلا بردن تو کوس رب بخت بی	یقین ست صورت انداکبر که بر ذات تو شد معنی مقرر
جمال احمدی را بین تو اینجا ر نور حق تعالی است منور	
عشق آمد منظم به حق آشکار در همه صورت یک معنی بین صورتم مغنبت معنی صورت در حقیقت نیست غیری را وجود و هوکم رمز حق است بالیقین نخن ارب گفت در معنی صدا	نیت غیرے جز جمال کروگار وی همه صورت به معنی آشکار صورت و معنی یکی بین نقش یار در همه یک دان و یک بین در شمار در حق را هم معنی پایدار را حق را در حقیقت گوش دار
احمدی چون ذات حق را نیست غیر این رموز سر حق ست گوش دار	
حقارت تو بین بر من بجا رسد با دشا ہی مقلعت که بر تو فتح کند شده ایدل که من خرقه چرین شام تا که در بحر مودت زده صبر غوطه تو دآن تلخ مرصع من و این خرقه جرم	که غنی چاره ندارد غم و در فقیر مرجا سلطنت فقر که ملکیت فقیر بخدا خرقه که بهتر بود از تاج و سیاه خاک کوئی تو مرا هست به از عود غیب که مرا خرقه چریت چو زلفت حرم

هر چه در دست شاعست قلیل دینا	ندیدد دل همه ملک جهان ابل بیه
هر چه از فقر پروریزه کنم عمر بسر	بهر دو نان بروم بر در سلطان وزیر

احمدی را نکتہ چشم عنایت شاید
 بادشاهی ابدی را چه غم ازین فقیر

چو از رخ پرده واگرداخم امروز	جهان را مبتلا گرداخم امروز
پیرایه و حور را دیوانه سازم	پسر و نو و صغیا گرداخم امروز
ز بزم معرفت بموج پر آرم	جهان را آشتا گرداخم امروز
لباس عشقان سوخته دل	زلفت بویا گرداخم امروز
دل عشاق را مدبوشن بخود	ز سر اینا گرداخم امروز
مرا زید بمک لایزاله	گدا را بادشا گرداخم امروز
ز سحر سخن اقرب باز گویم	ترا از خود جدا گرداخم امروز
بگویم نکتہ از قباب قوسین	ترا من مصطفی گرداخم امروز
سحرش سخن خود از کنت کترا	نظاره از خفا گرداخم امروز
بگویم هر زمان انی انا الله	حقیقت را روا گرداخم امروز
ز غمزه خوبنها بکشتگانرا	روان چون سیلها گرداخم امروز
جمال خویش بهر کشته عشق	یقین دان خوبنها گرداخم امروز

دکوشه و انامیم طاق ابرو	همه محرابها گرداخم امروز
-------------------------	--------------------------

نیم خا حکا گردا تخم امروز	لحم لب خنده از لعل شیرین
سداو نیز تبا گردا تخم امروز	نمایم تازه زلف خود سران را
ز سزا با هوش و اگر داتخم امروز	بیا ویزم سر عشاق بر دار
نیازت را غما گردا تخم امروز	نخنه مطلقم از نقد فخری
ز پردانر هوا گردا تخم امروز	دلیم با زبے هوای عشق باز نیست
ترا صاحب نو اگر داتخم امروز	نوازم پرده عشاق مشتاق
چو موسی انجلا گردا تخم امروز	ز انوار غلی عاشقان را
سرت صاحب نو اگر داتخم امروز	بر آرم از نوای سر بر افلاک
ترا مرغ صبا گردا تخم امروز	سلیما تخم بگو پس ربیبی لے
ز جام لن ترا گردا تخم امروز	چو موسی عاشقانراست مدبوش
ولت عنق صبا گردا تخم امروز	ز تاب آفتاب عالم افروز
ندا کے رنیا گردا تخم امروز	نموداری کتم از وعدت خود
بهر موسی ندا اگر اتم امروز	تخم برفلاک نهمین کوس وحدت
عصا را اثر و با گردا تخم امروز	تخم موسی به بیانی وحدت آباد
ز پیوند ضیا گردا تخم امروز	قبای سبز پوشان فلک را
بصرا تو تیا گردا تخم امروز	ز گرد راه خود گئے بسازم
بیک دم کیمیا گردا تخم امروز	نظر گرا فکرم بر سنگ و آهن

یکشنبه یکشنبه را	یکسار پرست گردانم امروز
هزاران آفتاب عالم افروز	ز یک نو بوسه گردانم امروز
ترا از سر لاهوتی خبر نیست	زالا سهر لا گردانم امروز
من و ترسا و کفر و دین اسلام	همه راز نگها گردانم امروز
سراندازان این راه سراسر	بسایم زیر پا گردانم امروز
دوئی چون نیست بر توحید مطلق	بخ از هر دوسر گردانم امروز
ولا از جان جدائی مصلحت نیست	گردار پاوشا گردانم امروز
<p>پو احمد عالمی آشفته سازم</p> <p>چو از رخ پرده و اگر انم امروز</p>	
حجابین و آن بردارم امروز	نشان لبی نشان بردارم امروز
جهانله بر درت یک نکته سازم	از آن نکته جهان بردارم امروز
بصدق این پرده عقل مزور	ز سر اندر زمان بردارم امروز
نواک انظر و ابر خواهم ایندم	صلا عاشقان بردارم امروز
رموز عینیه واسه را آدم	ز خود بر آسمان بردارم امروز
چو جز من نیست در عالم کس کن	ریا از بهمان بردارم امروز
خودی را بخودی سازم پس نگه	مکان از مکان بردارم امروز
عیان را از نهان سازم بویدا	نهان را از عیان بردارم امروز

من آن مرعوم کہ بردار سیاست	نوا کے بلبان بردارم امروز
جو مقصود نیست از جان جانان	حدیث جان جان بردارم امروز

جمال احمدی ہر دم ہویدا است	
جمال تازیان بردارم امروز	

لقاب آن و این بردارم امروز	ہمسہ و سنیا ز دین بردارم امروز
یقین جملہ جان از عشق پیدا است	گمان را از یقین بردارم امروز
ز نور خود سرشته خاک آدم	گمان از ماد طین بردارم امروز
جو آدم من یقین در خنتم چون	لباس خور غن بردارم امروز
دم من کردم آدم دسیدہ	چو عیسے از زمین بردارم امروز
جمال خود بجا لمے نمایم	گمان از ہمنشین بردارم امروز
رواے شاہدے ملکوت و ملک	ز نور حق بہن بردارم امروز
نظار بہ بن کہے جستم بیاطن	چو از رخ آستین بردارم امروز
ملک رات کے رخ خود دانایم	امان را از این بردارم امروز

جمال احمدی آرم بہ جنت	
ز نور احمد این بردارم امروز	

امی بر رخ تو شیفہ ارواح مقدس	بر ذات تو انوار تجلی است موس
اگر مردہ تلبیس ز روے تو برافتد	پس آدم و طیس نمایند کیے بس

از نکتہ توحید کے را کہ خبر شد اے طائرِ قدس تو کہ زرد و غمختہ	بیرون بندہ را ز دل خویش بہر کس برتر تو ازین گنبد نہ طاق مقررش
این در حقیقی ست کہ در بحرِ مجاریست در عشق خداوند قدم پیشتر آور	این کو ہر دریا چہ بنے بر کعبہ حشرش تا چند زنی نگام ازین راہ تو واپس

احمد سخن شہر بنا اہل چہ گوئے
آہنا کہ نہ اتند بواوی ہمہ زاطلس

نقش رخ بے مثال قدوس ہر صورت خوب کان عیان ست	در صورت ما شد ست مجبوس نقش ست ز لوح روی قدوس
این جبہ و خنجر قہ نہ بگوش ابلیس نہ داشت چشم حق بین	در عشق نئے خنجر نہ ناموس دید آدم را بذات مسکوس
از سحر نقش نہ اند محروم در تختہ این نبات بنگر	از راہ خدا کے گشت مایوس ہر حرف کہ غیر دوست بل دوس
ایدل بہوئے خویش تا چند در حلقہ زلف یار ماندہ	سفر و رشو کے بزرق دسا کوس مرغ دل سن اسیر مجبوس

احمد بجمال خود لطف کن
نقش رخ بے مثال قدوس

در حلقہ لویان او باش	می نوش شراب عشق خوش باش
----------------------	-------------------------

تا ذوق شرب عشق یابے	باشد که شوے تو نیز او باشد
وز مرده عاشقان بد نام	این ناله خودی ز خویش تبراش
در حلقه طایبان مدہوش	سرد حلقه شوی میان قلاش
تو زیت عشق را چه دانے	اے چه کند جمال جمالش

در صورت احمدی چه بینے
در نقش بھین کہ بہت نقاش

عاشقان را شاہد می نیست از بزم خویش	یخو زندگان بادا خوشگوار از خون خویش
ہر کسے دارد خیال بے و مجنون بے	عاشقان من خویش لیلی مشوند مجنون بے
کہ شوی میزان شمر کہ گے موزون نظم	نیک بین نیز خج را تا شوی موزون بے
خون عجم را حلال خون با غم حرام	ہر عجمی کو کردہ باشد دست شبان خویش
تو دئی را لنگرے سبختے در راہ خویش	تا فردا میرے ہر خطہ با قادی خویش
یونسی باید کہ باشد بردہ در یای خویش	کو بود در راہ او ہر خطہ اکنون بن خویش
بگذر از چون چراتا بنگرے در راہ فقر	چون نہاد و دم ز خوبی کہر شد بچون بے

احمدی موقوف فردا نیست بچون بیکران
یخو را و بادا از چہرہ گلگون خویش پا

در حلقه عاشقان مدہوش	مے نوش شراب عشق مے نوش
بگذر ز خیال خود پیر ستے	شوریدہ عشق باش و مدہوش

در زمره طایبان می نوش	شاید که شوئے تو نیز بخود
این نکته عشق را بکن گوش	گر راه روئے براه دل بود
گر جمله جهان دهند بفروش	نقد غنیم عشق را بپند وز
کو چله جهان کند فراموش	بر نام کس شود درین راه
بخروش جام عشق بخروش	در سکه ذرا راه پیست
در جمله جهان بخروش تا نوش	بخویش تو شور خویش یکبار

بجاده و خرقه را گرد کن

ای احمد از شراب بر خویش

چند خواهی بشت نامه عشق	که بکن شرح نامه عشق
قصه درد از بیان بیرونست	تا قیامت و انست نجاعینست
کام عشق است ز مرد بدون	ز آنکه خود کامی ست کار عشق
لائق هر قدر کس نبود	خلعت باد شاه جابه عشق

احمد از عشق یار می نازد

بیت این تلخ از سمایه عشق

ای نور زخمت خزن اسرار بدقت	هر روی تو انوار بجلی ست محقق
بر حسن زخمت ظاهر الوار آئینست	هر روی تو اطرار خدا نیست
این بحر محیط است که موجش همه دریا	این قلم عشق است که بستا خود را

این بادہ عشق است چون جام مصفا ابن قلزم توحید ز اسرار خدا نیست این گوهر ذاتی کہ ز دریای معانی نیست	دین شربت شوق است کہ جام مروق اظہار شدہ بر صفت ذات تو الحق گوہر نتوان گفت کہ نسبت معلق
---	---

احمد سخن سر گفت ست ہویدا
ہر کس نکند فہم ازین نکتہ بطلق

ای جمالت پر تو انوار حق ای زخمتِ عکسِ جمالِ اینودی ہمچو سفوری بباہد شیر مرد کہ تواند چون سمندر ہر خستہ ای سگِ نیرِ جہد میانی در مرغ لشکرِ خدا جانت چو غنچہ در بحر	ذات پاکست جز بن سر حق روی تو آئینہ دیدار حق تا بر آید بخود و ہر دار حق آنکہ اور قصان شود ببار حق شیر مردان بے تو در بازار حق اگر تو بوی یاب از گلزار حق
--	--

خلق غافل مے نہ اند سہر تو
گر چہ احمد مے کئے اظہار حق

ای زلفت تو داسگاہ عشاق اے عارضِ خوب و لغزینیت مہر تو چو نیست در سپہرے تو اینچہ ہے کئے لب نہ	اے روئے تو سجدہ گاہ عشاق ریشکِ رخِ لبستانِ قہقار چون تو بنود بحبلہ آفاق کاف نہ کن رہ تیغِ براق
--	---

<p>چه طعنه می زنی تو احمد برخیز ز ناله های حشر ارق</p>	
<p>سایه فکند الحق باز مهای عشق زان هر دو دم هم آمد اندر دوا می عشق سر کا عاشقان شد خاک پای عشق صد ملک جهان بگیرد آن پادشاهی عشق آتش چه حیل می سازم از تنگنای عشق یار بکجا فداوم اندر بلای عشق رحم کن ترحم جز ببنوای عشق کس نیست جز تو محرم در بازیهای عشق</p>	<p>ارافتا و ناگه در سر بر او ای عشق مل لبست نگار چون شهید شکرست رده هزار جان را اندر چه زندان لکبلم گرفته ای تیغ غمزه آن شه ظاهر شدست از دم از عشق یار نازم فریاد میکنم من از دست خو بر دیان دست از کرمیان پرستد بنیوار از دست بگیر جرمی تار از با تو گویم</p>
<p>احمد کن تو ظاهر اسرار خویشتن را در سینه دار پنهان اسرارهای عشق</p>	
<p>بادی و صلی هست همت سنگ والله که کفر و دین بیک رنگ بے فکر تو نامسا همت سنگ لیکن نتوان بیک رنگ</p>	<p>در مذهب عاشقان بیک رنگ در شرب عاشقان قلاش بے ذکر تو کعبه با کفشت ست سودا که تو گر چه هست بلور</p>
<p>این بود تو حمله هست فر سنگ</p>	<p>این بود تو گره خیزد در امیش</p>

مداغ در اے درو عشق	کاین راه چه عقبه است بخت رنگ
چون آمدی از تیر خویش بے روی تو گر مهشت باشد کز وصل تو خوشتر بخویش گر دولت معرفت بجوئی در خویش اگر کنی تو فکرے مقصود ز عقل عشق یا بے	یک رنگ شوی ز صلح و رنج مارا چو جنم ست بسنگ از دل پیرا کاین همه رنگ از جمله بسوے یک کن آهنگ این عقدہ و دهنرا فرسنگ بیزار شوی ز مرز فرسنگ
تو کبہ و دیر را یکے دان یک نقش مگر بجمله ارژنگ	
ای ذات لطیف و شخص کامل موجود و مبرود بالذات والله که هموست در دو عالم همچنان چه بود مکان توحید در راه بقا همه فنا نیست و در روی بتان صورت تو بر روی بشر کجای خاص	ذات تو مبرود و شامل یا جمله صفات خویش کامل آن حضرت توبے نیاز فاعل ما تم بذات خویش حاصل غفلت بمیان نت حاصل داریم درین بے دلائل کردست از ان و چشم مائل
در صورت احمدی خدا نیست	خالی ز صفات حق و باطل

ہم زان تو ایم بندہ داریم زیرا کہ شکستہ زار زاریم	گر نیک و اگر بدیم انا از راہ کرم نواز مارا
آنر سیکے ز چہرہ پوشم انہ نسبت او در افتخاریم	
بجز را در حجاب مے بنیم ہر زمان خود گلاب می بنیم بہینہ آفتاب مے بنیم آب اندر سراب مے بنیم	ماہ را در نقاب مے بنیم ظاہر اندرون سینہ جان سن در آئینہ صفای وجود سوج را عین بحر مے یابیم
جام را چون بدست مے گیرم ساقی اندر مشرب مے بنیم	
حلقہ دل بر در جان میزدوم بر در میخانہ فغان میزدوم دست بسیر قص کنان میزدوم والہ و ستانہ فغان میزدوم آتش غم در دہان میزدوم ہر نفسے کز دل و جان میزدوم شکہ بدان حال فغان میزدوم	دوش در دیر منان میزدوم بچو دست بیک جبرعہ از ہر مستے در دیوانگے بست مے از عشق بہر جبرعہ از نفس سوختہ خویش شستن چشمہ نور شید ہے سو ختم ماہ من از دیر برون شدیدید

صیقل آینه جان منم	آینه صورت جانان منم
در همه ذرات صفایست ملک جهان جمله مسلم است گاه چو گل خنده زخم در چین درد و جهان نیست جز ذرات ذره ذات شود نیست	هر چه بینی تو بدان آن منم در ته این نرنگه سلیمان منم گاه چو گلدهسته ریچان منم آمده در کسوت انسان منم بر همه هستی تو تابان منم
احمد بر دود ز دل رنگ گفت صیقل آینه جان منم	
من شیفته جمال اویم سیراب دلم نشد ز آب آشفته جمال آن نگارم اوبادشته ست در ره او	دیوانه خند و خال اویم تا نشد آن زلال اویم سرگرم شده خیال اویم چون نور چه پائمال اویم
احمد بهزار بار گفته من شیفته جمال اویم	
ما آیت نفس کردگاریم ما منظر عشق هستیم	اسرار رموز عشق یاریم مطلوب ظهور کردگاریم
ما مخرج ذات محض هستیم	ما منبع لطافت آن نگاریم

سکان مقام کبریا یم	مہمانی عزیز آن نگار یم
مرغان بردن کاغ قدیم	مانیم زمان مکان ندر یم
سلطان سراچہ ظہور یم	بر مرکب عشق شہسوار یم
<p>احمد چو جمال خود نماید بسیغم بقتین کہ کردگار یم</p>	
مایم کہ جان ست ماست پنجم	در محنت و بچ ماندہ در ہم
دردا کہ ز حد گذشت اندوہ	آدخ کہ بجان گرفت دروم
دل بوختہ راز را گزشتہ است	زین آتش غم بسوز ماغم
زین بچ مرا بنود در مان	دین در درمرا بنود مر ہم
<p>احمد ز فراق یار محروست دل زار و تزار دیدہ پر خم</p>	
بر تخت شود شہر یار یم	بر مرکب وصل شہسوار یم
بے تلج ردولج بادشاہم	بے ملک خزینہ کا سگار یم
مار اسر و کار با کسی نیست	بیر و نر حساب در شمار یم
یک رنگ چو کفر گشت ایمان	با ملت و دین چہ کار دار یم
در مذہب ما وونی رنگینہ	با جلہ جہان کیے شمار یم
فساخ ز نماز و روزہ و حج	ماضی عن دگر ہے گزار یم

مار اسر کعبہ اوصفا نیست	ما قبلہ زرد سے یار داریم
مارا تو بسین بصورت ما	مانظر عشق آن نگاریم
<p>احمد احد ست نیک سنگر</p> <p>ایں ذات ز صغر سے شماریم</p>	
ما چشم دل بجانب لدار کردہ ایم	جان افدائے غمخوار کردہ ایم
افگندہ ایم لہر کوی داستان	خود را براہ دوست سبکسار کردہ ایم
از بہر یکید و جرمہ دروے ہزار بار	جان افدائے خانہ خمار کردہ ایم
مارانہ رے جاہ نہ بروے خانقاہ	خود را برین طریق سبکسار کردہ ایم
<p>احمد لباس خرقہ چرین بخود بین</p> <p>پنهان بر حجبہ ز نار کردہ ایم</p>	
نقاب زردی تو چون گرفتیم	جہان را عاشقی از سر گرفتیم
جمال نوشتن چون نمودم	جہان جملہ بحسن اندر گرفتیم
چو محراب بردان خود کشیدم	جہان در طاق و سر گرفتیم
ز جام لعل اللہ جرمہ خوردیم	ز سر مست رہ دیگر گرفتیم
<p>شراب احمدی در کار داریم</p> <p>ز جام اینا ساعہ گرفتیم</p>	
پردہ بردار کہ تا عارض محبت نگریم	رو سے نہائے کہ تا سجدہ بہشت گیریم

نہے و شاید باز نہ سر شیفنگ عاشقانیم قتادہ بسر کو بے غمت در تمنائی صالت تو ہمہ در شبان لر دہم جان بہ پات نہ ہم در بخوار بادشہ را چہ غم از یاسن مورچگان	تو پندار کہ با سر گز ازین در گذریم اندرین باد یہ جانرا سلامت بریم در میان رخ وز لب تو بخوف نخطیم تا بداند کہ باز نہ بجان و گریم تو سلیمانے و ما مورچہ پاسپریم
---	---

احمد رند نظر باز کہ شاید باز ست

سر خود کرد عیان بر تو کہ ز اہل نظیریم

ماگد ایان خیل سلطایم گم چو موسے کلیم بر گہ طور ماہ ز نبیل نیستے ہستم در عشق از دوایما پست چون نظر بر جمال خود کردیم آیت مصحف از جمال وجود عالے عاشق خدا گردو منع لاہوتے ایم و طائر قدس ہست ایوان قرب و وحدت	بسر ملک عشق سلطایم گاہ بر طور فتنہ عمرایم گر چہ در مملکت سلیمانیم بوالجب در دین کہ درانیم عاشق حسن خویش حیرانیم از ازل تا ابد ہے خوانیم گر نقاب از جمال نشانیم باز بنگر کہ ما چہ مرغایم مادران خاصہ نقش ایوانیم
---	---

لوہرہ ازین طبائع نیست	دور دریا کے گوہر کا نیم ڈا
-----------------------	----------------------------

نئے زخاک و زبا دئے ز آتش	تا بدائے نہ این دئے آئینم
محرم شریعہ مع التداویم	عالیٰ نکتہ خدا و اینم
پادشاہیم بابلک فخر	گر چہ ما آمدہ ہر خدا اینم
یوسف ملک مصر لاہو تیم	ہر آن آمدہ کینم
مرغانیم از نشین قدس	کہ درین دام دہر مہانیم
گاہ لیلے و گاہ محزونیم	گاہ پیدا و گاہ پناہیم
ہمچو احمد بخلق زندان زند خود باز در دستانیم	
تا جمال طلعت جان دیدہ ایم	جان جان سرست جان دیدہ ایم
من نیم حیران چو موسے صد ہزار	ربا رنے گفتہ حیران دیدہ ایم
نکتہ گویم ز شہ عشق خود	جملہ را در زندہ سلطان دیدہ ایم
من یقین نوشی در ہر قطرہ	قلزم دریا کے عمان دیدہ ایم
در خم ہر تار موسے دلبران	صد ہزاران ہر نہان دیدہ ایم
در میان کفر و زلف نیکوان	در حقیقت نور ایمان دیدہ ایم
تا جمال احمدی رخ و انمود شکلات عشق آسان دیدہ ایم	
تا جمال دوست پیدا دیدہ ایم	نوشی را آشفہ شیدا دیدہ ایم

از رموز کهن آترب هر زمان	شربا هر سو هویدا دیده ایم
نکته از دهر هو ممکن خوانده ایم	لی سح الشدا آشکارا دیده ایم
موجها اینجاستم از جزو د	این همه امواج دریا دیده ایم
گنج اسرار خدایم خویش را	گوهری از کفست کنز دیده ایم
برخ خوبان یکایک هر زمان	جمله حسن حق تعالی دیده ایم
شکر و صلواتیکه دانایچون	شکرت را جمله حلوا دیده ایم
بر جمال حسن خوبان بیشیکه	جمله اسرار خدا روید ایم
چون محمد بر لوی احمدی	
آیت انا فتحنا دیده ایم	
مرغ قدیم را نشان پریده ام	اندرین گلزار گل آسیده ام
بامجد بوده ام در طوفان ش	در مکان لامکان گردیده ام
گاه بودم در میان کوه طور	بچاه باموسه سخن سنجیده ام
گاه همچون خضر در هر چشمه	در میان باها غلطیده ام
سالما شد کاندزین باغ وجود	همچو بلبل زار زو نماییده ام
همچو سبزه بر سر هر جو تبار	از تراوت بار بار و تیده ام
در حیات جاودانی مانده ام	خلعت عین البقا پوشیده ام
حمد هزاران سال در هر قالبه	روز و شب با هر کس کوشیده ام

<p>از شراب احمدی بس جام عشق درستان صفاتشیده ام</p>	
<p>در آید از درم عیار ستم ز عیاری پیرو جان دل شراب عشق را در کار کردم چو آن در دورون کام سن رفت مرغشته خورشید بر کشیدم دین و کفر را یک رنگ دیدم چو از دل بر همه معلوم گردید چو از دهنو معکم گشت روشن بقای مطلق شد فانی من لیک بر نه دو صد ستی نمودم</p>	<p>ز سی جان دل برده زدم کنون من بیدار بیا بستم ز دزدی هر دمی تو بستم ز طامات عبادت جمله رستم درون خرقه صد زنا رستم ز دام کفر و دین هر دو بستم درون کعبه اکنون بت پرستم مدام از جان جان بزم شستم طناب هر دو عالم درستم زخم و جد تش مست استم</p>
<p>تو احمد را احدیدان به عشق که گاه به در علو و گاه به پستم</p>	
<p>دشمن پنهان بود از آن یانم آنچه پنهان بود از آن سالها از روز گشت کنز اهر حق بود آن</p>	<p>مظهر دل زرموز عشق سبحان یانم کشف این اسرار را که کوی نشانم ظاهر اندر جمال حسن جان یانم</p>

نور جام پر بگویم مست و بهوش آمدم هر زمان با ناله نا احوال می زخم پنهان شوم یون ای که نیک شید در راه وحدت کفر و دین	وزر موزن سخن قرب سر سپاران یا فتم نیم چه عجز شراب عشق سحران یا فتم در میان سین و دل نور ایمان یا فتم
--	--

احمد اندر جمله عالم نفیست غیر فی رحمان راز سچا نیست این کز مریه ان یا فتم
--

من خدا را آشکارا دیده ام بے کم و بے کاست یاد خدا بر منج زیباے سرونازین سوزن منید انتم چه می دانید که صورت حق را بچشم ظاهری گر کسی پرسد چگونه دیده	آشکارا بن خدا را دیده ام بے کم و کیفیت آشکارا دیده ام نور پاک حق تعالی دیده ام من ز رویت این صفه را دیده ام بر جالت لے نگار دیده ام صورت ایزد شمارا دیده ام
--	--

بر منج احمد جمال کبریاست نفیست پنهان آشکارا دیده ام
--

با جمله بیسویات خدا ایم میجو در یا سبنا نهین انیسیت غیری در صورت باطن تو پیدا	در صورت خود خدا نما میجو بهرست چه بود که جمله مایم بر کس که خود زده نوا میجو
---	--

کس نفیست کجمنه تو اندرین جا	مایم ز اسل کار مایم
-----------------------------	---------------------

در صورتی که مایتم	بشنو تو درین مقام توحید
برکت شود پادشایتم	در کسوت فقر ما چه بینی
در صورتی که خود پیرایتم	در صورتی که مانگر خداست
هر دم بربت دگر درایتتم	کایچه چو خنسل گاه آدم

در کسوت احمدی چه بینی

آن بن که رواست کبر مایتم

دین منافع و راه فاشد برگرفته ام	پندار و کبر از سر خود برگرفته ام
ایمان و کفر جمله برابر گرفته ام	مارا چو راه دین نمودند سالها
زهد و مصلح جمله منور گرفته ام	جمله ریاضت و راه چه بود آن
در راه عشق کار خود از سر گرفته ام	دینا و دین ز خاطر خود خو گرفته ام
حب الوطن بدست نال برگرفته ام	اندر مکان عشق چو مردان نشسته ام
در راه حق معامله دیگر گرفته ام	آب حیات از لب دلدار خورده ام
جام جهان نمای ز ساع گرفته ام	در راه فقر طالب مطلوب بودم
مطلوب راه فقر ز حد برگرفته ام	مقصود راه کبر درین دیر دیده ام
در راه عشق راه پیر گرفته ام	جمله حجاب خویش ز ره دور کرده ام

مقصود جان جمله جهانست احمدی

این نکته لطیف چه خوشتر گرفته ام

ما سبق عشق از خط دلدار خوانده ایم	هر روز عشق از ان یار خوانده ایم
آیات حسن یار که پنهان خلق بود	از صفی جمال بکرار خوانده ایم
موجود جمله ذات ز آثار یار است	آثار شرب یار با طهار خوانده ایم
کتوم گنج عشق که از چشم ما نماند	بیک سلوح و دوست آثار خوانده ایم
مقصود کار بر رخ آن یار دیده ام	حرف یقین خط رخ یار خوانده ایم
هر سطر می از وجود خود می ور کرده ام	در دس سبق عشق بیکار خوانده ایم

پتون احمد از خیال تو آشفته تو ایم	این نکته شریف که بسیار خوانده ایم
-----------------------------------	-----------------------------------

ما سیم جمال هم اعظم	هر صورت آدمی و آدم
هر صورت بذات خویش گشته	در صورت ماست هم اعظم
خوش باش که هیچ نیست پیدا	الا که بذات نیست مدغم
جز ذات خدا و گرنه بی	پیدا است بذات در دو عالم
در کسوت آدمیست پیدا	در صورت آدمی محسوس
والله که جمال و ستیقا	در صورت خویش گشته اعظم

در صورت احمدی خدایت	پیدا بحال خود کرم
هم زمانه شکل پیدا می کنم	عذر فان راست و شیدا می کنم

گاہ اندر گشت کتر ابو دہام	گاہ رموز عشق پیدا میکنم
گاہ بودم در بطون در کمون	گاہ خود را آشکارا میکنم
گاہ ارسلے میز تخم بر کوہ طور	گاہ شکلی با چو موسے میکنم
گاہ کویم لن ترانی ما بچو د	گاہ پیدا بر بخیایے کنم
بودہ ام ہستیم دبا شتم بے خلان	بین چہ سر من بدینچا میکنم
نیست پیدا در جہان ذلک من	تو ات خود را من ہویدا میکنم
ہر چہ بینی تو بظاہر شر حق	من ز پیری سیر بطحا میکنم
میز تخم طبل خدائی ہر زمان	کین سخن ظاہر بعدا میکنم
پس ہر دی مصطفیٰ و مر قصف	آشکارا کشف منے میکنم
نیست ذات احمد جز ذات حق	کشف راز حق تعالی میکنم

تربیع بند

ما آئینہ جہان نمایم	ما نور جمال کبریا ایم
موجود جزا و جود ما نیست	در ہر چہ نگہ کنے تو ما نیم
ہر قطرہ کہ سگرے زوریا	در یاب کہ قطرہ نیست ما نیم
دربزیر گلیم زندہ خویش	افراشتہ بر ملک ادا ایم
یک قطرہ چو نگہ کنے تو ما نیم	ما بحر محیط آشنا ایم
بر سرق کلاہ لے مع اللہ	در ملک نفتہ پاوشایم

برادرت سپهر عشق مہریم | چون ذرہ ز شوف در ہوا یم

ماہیسم بنور تو و منور

بر عورت آدمی مصور

ما نقش و نگا آن نگار یم	در ملک عشق شہر یار یم
مارا چو کسے نے شناسد	ما از چہ یکس نگا ہار یم
گریک نفس از رموز تو حید	از عالم بچو و سے بر آریک
عالم ہمہ در نردش آید	و امتد نقین کہ کرونگار یم
تو ہر چہ طلب کنے ز ما کن	ما راست ہر آنچہ نیست وار یم
نیکدستہ بوسان وحدت	ما چشم زدست بر نگار یم

بکشاے دو چشم روے ماہین

بر بندہ ز غیبر سوے ماہین

ماگر چہ لبے گنہ نگار یم	بہم ہر دور تو ایسے دہان یم
بر کوے ملا یم رسواے	از گرو گناہ پر غیبار یم
مطون بان خاص عایم	مخرج سنان طعن عار یم
دلخستہ دق شکستہ بد نام	ہر لحظہ بخشیم خلق نوار یم
ما شہرہ شہرہ و کوہ ہایم	انگشت نماے ہر دیار یم

ما گم شد گمان راہ عشق یم | ما سوخت گمان خار نگار یم

ما را سر بیا و منزلت نیست	کز عزت و جاه و عار و اریم
ما را سر و کار با کس نیست	با کار کسان چه کار و اریم
آفت رفته بسوی ما کن کز لطیف تو پس مسرور اریم	
ما شاهد خودیم ز لاهوت آمدیم	از رشک بے نهایت پرده شدیم
تو را تو نگری که چو پرده برون شویم	بنی که عالمی همه مقصود و هم خودیم
این را در راهش بعد آید محبت	تا نگری ز حسرت ما بیم فرقدیم
این پرده را که بنی نایب یاقین	چون پرده برفت تو بدلایه شدیم
جمله فرشتگان که بگردند سجده	زیرا که ما ز عالم مقصود مقصدیم
ما حق نمیم آنکه بغیر او اگر شویم	خود تا ابد چه سرور انیم و خوش قدیم
مایم کز جمال خورشید بره و رشدم	کماند رو بود آمد ما سخت شادیم
احمد بد آنکه جمله توئی اندرین وجود بسر بر سر وجود که ما سخت بچیدیم	
واسطه تن گزشت روح مجروح شدیم	نیمه تن شکست مرغ مفروش شدیم
تا غایتی شکست دولت باقی رسید	سختی تن ز گردش است نخله شدیم
شهر فنا با نعم ملک ابقا یافتیم	رفته صدا از میان شخص می شدیم
کشته قیامت شکست تخته تاراج داد	خیمه بهال از دیم تا بر سر شدیم

	رابلط این وجود سر لیسرا ندر گست جمله تعلق گزشت صرف پو احمد شدیم	
بر در دل ہو کے وہائے میز خم ہر سرگاہ ہے نو اے میز خم این جهان را پشت پائے میز خم عاشقان را مہ جہائے میز خم رطل عشقش چند ہائے میز خم سد بناک و لرہائے میز خم ہر زمانے دست و پائے میز خم دشمنان را پس قفائے میز خم ہر امید پادشائے میز خم حلقہ پر در چون گدائے میز خم		من کہ از مستی صلائے میز خم لبیل ستم ز گلزار صفا رو برو ہے آن حبیباً و ردہ دام طالبان را بارک اللہ مے ختم در میان حلقہ مروان وین جہمے سازم بناک کوئے دست غرقہ ام در بحر عشق بیکران دوستان را خیر باد مے می ختم چون گدائے حلقہ بر در سالما تا مگر بارے بیا بم بر درش
	پو احمد غرقہ ام در بحر عشق زان نفس از آشتائے میز خم	
رموز عشق را پیدا نہادیم تو نیکو بین کہ ما اینجا نہادیم بہر حالے دو صد غوغا نہادیم		ہر ان سہی کہ در آستانہا کج ز کس پیدا تو اند کہ دین راز پو رمنے از جمال خود بگفتہ

چو آویم شد پیش ما هویدا	هزاران شکایت و محنت استادیم
یک بار کی آخر کی و ابر	شده و زمین که پاینده نهادیم
احمال ماست اندر کل موجود	ناگوشیگر که در این دنیا نهادیم

احمد احمد کی را با اندر این راه

انگشت در همه اسما نهادیم

ما که در گمان از دور دل از رسیدگی	چنان کرده بخت پر و خمار زدیم
بزد و دوش نهادیم صلاهی صریح	تسلیح سکته سوزنا رسیدیم
سپاه و دگر و کرده دورا نه و ربه	رسوا شده رکوع و دواز رسیدیم
و با واره بدایر سر شسته گشته	بجو و شده بجهیه دوست رسیدیم
ماند که سر گشته و بدنام بجاییم	اشفته در مسرت طبعار رسیدیم

احمد تاجشای رخ بار دل افروز

رسیده بکاف با و ده بشیار رسیدیم

من از نشین قدیم درین سرا چکنم	هر بحر عشق سنگار چند غوطه زدم
بهر و نیست هزاران نهر بار بار دل	زین و اخس بر نیم که خرقه پار کدم
مرا اگر در شای فداک چرخ مهر گزید	اعتد و قیامت قیامت سپاهان قید
ز چرخ گردون عالم شکایتی به بر ندم	بهر نغمه و شکر آب و زهر و خشم
بهر طرف که گردیم مرا از انی نیست	آنست و شتر و باغی از انی بهر ندم

<p>احمد از پر تو جمال حبیب نور محبوب را سقین دیدم</p>	<p>گم شدم در خوشین در خوشین پیداشدم قطره سان بحر دعد غرق بودم ساسا شبنم بودم ز دریای جمال بیکران که بود کاین پرده از دامن خود گشتم تو میسر از من که من بحر عشق بیکران در ره عشقت بایده داشت و بیست</p>
<p>احمد اندر راه وحدت هر دو عالم یک بید در ره توحید نگر تا چنان یک باشد م</p>	<p>تاجر ز جام لب یار یا فتم مستم چنانکه بستی من جمله گشت نیست پیش در میان که بس حلقه میزد پر دانه دارا ز دل جان چین برآید بیخ منال خویش بر انداختم ز خویش از سیر یک پیاله دودی بجان شدم چاینامی آرزو من شده تمام</p>
<p>خود را بقیم خانه خمار یا فتم تا بوی از صراحی آن یار یا فتم ناگاه فحیاب شده بار بار یا فتم شمس جمال دوست شکر بار یا فتم وانکه ز شاخ دوست برو بار یا فتم کو خیم عشق رطل گر انبار یا فتم کز خسر من جمال تو انبار یا فتم</p>	

نیرا کشم از ره اسبلاطم چین کش
خود را میان کفر تو هر بار یانم

احمد براه عشق توان پشراه عشق

چون من براه احمد فشار یافتم

ذات حق را من بپیدا دیده ام	من بصورت ذات حق را دیده ام
هر زمانی شکل دیگر میشو د	صورت انسان خدا را دیده ام
چون محیط حبله آمد ذات او	ذات او را آشکارا دیده ام
نفسیت فرقی خود میان زنا	زانکه موج و بحر پر دیده ام
آشکارا در همه کون و مکان	صورت این دنیای دیده ام
نور او چون شمع جلوه جلالست	نور و در زیر و بالا دیده ام
نفسیت پیدا جز که ذات پاک	ذات او در جلوه اشیا دیده ام
سخت پنهان از طهور خوشی	گاه پنهان گاه پیدا دیده ام

بر لباس ماهویدا احمد دست

ذات احمد را باینجا دیده ام

آمد تا باز حیرانت کنم	از وجود خود پشیمانت کنم
گاه رمز عشق را آرم بلبم	که ز علم خویش حیرانت کنم
گاه خواهم داد سخن و عشق	گاه چون زلفت پریشان کنم
گاه معلومت کنم از علم را	که ز علم عقل نادانست کنم

گاہ مجسم آگے از مکر و رپو	گاہ از خاتم سلیمان است کم
و نخستین ساکنین سازم پیش	در مقام است جان پادشاه است کم
نما و سازم عیش و بهمان	اند و عیش و بهمان است کم
بیت از عیش و بهمان است کم	فرین را با عشق و قربان است کم

احمد تر آینه هم ز عیش
تا همه کس را سلیمان است کم

آدم است حیرت کم	بچه موسی از عیش و بهمان است کم
عیش و بهمان در باب گویا است	فرین از عیش و بهمان است کم
مگر کنش کشته و روز شر حق	چون حسرت کشته و بهمان است کم
سازم دل گدائی و عشق	پس بیک فقر سلیمان است کم
گاہ بردار کشته و بهمان است کم	گاہ اندر نار قربان است کم
گاہ تر سازم گاہی جود	گاہ موسی که سلیمان است کم
گاہ سوزم گاہ سازم و بدم	گاہ آید و از دوستان است کم

گاہ چون احمد کم سر است خود
تا همه کس را سلیمان است کم

آدم تا عیش و بهمان است کم	جای را به عیش و بهمان است کم
حمله سلوت کم از عیش و بهمان است کم	جای را به عیش و بهمان است کم

عقل بخشیم تا که معلوم شود چو که خیر نیست الا که شوی در حقیقت سالک بن سائر چو که عقل و علم بیشتر بشود	باز عقل و علم را رسوا کنم در حقیقت مرزا و دراکتم در بنا بر این نشتر را با کتم بکار که از نسبی نو پا کتم
---	--

احمدی راه نمایم در احد
آمدیم تا خویش را پیدا کنم

آمدیم تا سخت به شایر کنم دوره از عشق خود به تو هم بجو ابراهیم در ناراف کنم از به ای جلوه مردان عشق سست گرداغم نیک چه عیتر خود انا الحق گویم از نسبی نقش علم و عقل شویم از دست خوگرداغم بکلی مرترا	از گران جانی سپاس کنم از همه اغیار بیزارت کنم آنکس آن نار گلزارت کنم بوریا و لفظ بانارت کنم آنکس و سوا بیازارت کنم سنگون آنگاه بردارت کنم آنکس ز سدا را خارت کنم پس این بر خوشین یارت کنم
--	--

احمدی را نحو گرداغم ز خویش
آنکس مقبول اسرار است کنم

بهر آینه روشن جمال باری بزم	بهر جانی نمودار از ان دلدار بزم
-----------------------------	---------------------------------

موز گشته و شش زیر لوتی بخور انم	جمال سنج پاش بهر خسارست بهیم
نه پنداری نه بی غمست این پیش و پود	نهران طرقد سی بهر گلزار می بینم
رسانان ملک عدل بگفتن شمع	بایستی جلوه ایشان بهر سوداری بنم
موز و چو سگم اسیر زانوی خود افتد	نه اسرار را بی ازان طمار می بینم

بجهت احمدمی بجز ساحت من نمی ر
که من این صورت و صحنی بچشم یاری نم

ساقی بده آن باده که من تو بستم	بر باد شد آن زهد کنون باده بستم
نب جرمه تو سید زخمخانه باده	کوز و زازل شفیقه و عاشق بستم
چون در بهر بیایست تجلی دلارام	در دید و آریم و بتان را بستم
دیوانه رخسیر سر زلفت بتانم	ای لاله گوید که دیوانه بستم
این باده بهر بجز تو بکام دل مشتاق	ببیند ساقی ازل مست بستم
چون ره بسیر شکرده و کعبه ندانند	معلوم نشد تا بجای و تقیم بستم

جز قصه احمد توان گفت حدی
چون احمد گشته ازین قصه پرستم

مار بهر زندان دیابات مناسیم	مار شد سپیران مناجات هدیم
ماراه نمای همه دنیم به تحقیق و	یا کار کشای همه سپیران دویم
ما مقصد مقصود حیا نیم در خیا	یا طالب و مطلوب من نیم در زایم

ماست استیم بیک جرعه توجیه	بجزیرا خرابات خال را نه اندام
هر حرف که از دفتر تو می بخوانم	و دیدیم که از دست خداوند نشانم
آویزش با نیست بگویند تحقیق	ما و سست ز گوشتن یکبار و شش از تخم
و طغیت ما آب دلایت بر بادند	ارشا و گشتن شش در کون در مکانم

چون احمدی از منی با ثبات رسیده	
پس چیست که هر خطه درین شهر جایم	

ما هم هستی خود در عشق ناب فکندیم	خوشیست را در خرابات خال فکندیم
در بیان عاشقان به نام رسو گشته ایم	بیک نام خوشیست را در خرابات فکندیم
تا ندانی عقل کل را بر چه چیزه اگر دایم	عقل هرگز گشته را در خرابات فکندیم
فکند تو حید حق از لوم حتی بر خوانده ایم	بحث لعل رخساری در کتاب فکندیم
اینهمه بیک حد لاسکان آورده ایم	در بیان این آن را اضطراب فکندیم
جرعه از جام تو حید خدا نوشیده ایم	مالهای زار و خجالت فکندیم
عاشقان از تو اندر سماع آورده ایم	شورش اندر سر خجالت فکندیم
از جمال کائنات این پرده تبلیس	هر زمانی از برای فحش فکندیم

احمدی را به چو زلف تو در پیشان کرده ایم	
کاسه او را سر بر سر تو تاب فکندیم	

در محبت پیران خرابات خرابیم	ساقی بده از سیکده عشق سزایم
-----------------------------	-----------------------------

در صورت دلبران مهوش	از جمله حسان چه دلبر ایم
<p>هر ملت راست بچره گاه در یابا کیست در دو عالم تا نور جمال خود بدیدیم در یابا یقین که راه تحقیق اندر صفت تم چکیده گر برده معرفت به بین تحقیق بدان ز راه تحقیق</p>	<p>ما مقصد جمله سجده ماییم ماییم بذات توحش ماییم از غایب حسن مستلایم در خویش ز خویش برنماییم ما در سیم و بس بهاییم ما حاصل جمله پرو ماییم ما منظم بشیران ماییم</p>
ای احمد اگر یقین به بین دانی به یقین که مانند ایم	
<p>گوهر کان حقیقه بخدائی ماییم گر طلبکار خدایتد بایستد اینجا زشت و زبنا تو همی می نگری در ظاهر سجده بستت جابجای پیر آب زده خورشید عدایت هم از خورشید است در تعد و توسین دور کن راه غلط احمدی نکته مکتوب تویی اندر اند</p>	<p>محض ذات جبر و تمیم که ماییم تا خدا را بحقیقت بشناسیم یک بودیم اگر زشت و گزیناییم یک مطاعیم اگر آب و اگر دریاییم تو و ایم که تا نافه از اشیا ایم ز آنکه در عالم مقصود همه مکتاییم گوهر کان حقیقه بخدائی ماییم</p>

<p>فرختم به بندگی از برق ست در تخم اگر تو کنی بسوسه یک نظر بطلعت خود غیر تو ام اگر گریه بر دریا گذر کند ذات خدای ذات اگر تو طلب کنی بیا خون جگر کن لبس شاکه غم چه داشت خاک منت چو ز شود مس شود و بچو کنیا</p>	<p>بی تو اگر دمی ز غم من ز غم کم از ز غم من هر چه بشود و بجز که بست در تخم من بجز اے غیر را ازین هیچ بر کنم کز دهم او شنو همه نشسته این مقام کشته بخون بر خطا هر ست کشته غم اگر ز ما کم کنی یار من ز غم</p>
--	--

احمد اگر بخود کنی یک نظر بطلعت
 این شب نیره و اشود صورت روز و شمع

<p>ما ذات ذوالجلال خداوند اکبریم نه آب باد آتش و نه خاک نی هوا ما حق مطلقیم مبین اندرین صفا ما صورت خودیم نمود و بچشم خود ما نیم ذات ماست بهر ذره عیان من خویش را بچویش ما نیم بهر صفت ما شایسته خودیم ز ابروت آمد ما نیم ذات ماست برین صورت بشیر ما نیم کز خطا آفتاب زه گلشن است</p>	<p>قدوس ذات از همه الوات برتریم نه جسم و نه مرکب و نه عرق و نه چهره ما ذات ایزدی ام و نی از چوایم ما نور انوریم ز عشاق جان بریم آثار ذات ماست نه آن که دیگریم ما کاسه شراب و شاد و غم چه در ما ما بیکر یقین بیکه که ما در صفت اندریم ما نور ذات خویش برین صفت بیکریم ما کاسه چو بر کنیم که بچو غم</p>
---	---

	<p>احمد توفی خدای بسین غیر در میان ما ذات زود الجلال خداوند اکبریم</p>	
<p>مایار و گر خانه خمار گرفتیم و عوای کرامات منادیم کسکه کردیم عیان شورشنا الحق زنده و راه نمان ستم سنا جات کسکستم هر خرقه که دوست درین دیریم اسلام و ره شمع یک شمع منادیم</p>	<p>جامی ز کف دلبر عیار گرفتیم آنگاه ره کوچ و بازار گرفتیم و آنگاه تماشای ره و لاد گرفتیم درند مهبال حلقه ز ناز گرفتیم نیکو لطفین حیر و دستار گرفتیم ریم و گروند مهب کفار گرفتیم</p>	
	<p>سهر حلقه زندانست درین نره احمد آری چه توان کرد و چو این کار گرفتیم</p>	
<p>برورت هر دم تلا میزنم رخت هستی را بدو پاسبانم بهت مادر نگیند در دو کون پس سرا پرده که اندر راه عشق و رخ آیات منان مسفوره ار صد نهرازان باز چون ترساکچه پیشته گبران گرفته روز و شب</p>	<p>نجمه اشق بر چرخ خضر امیزنم لنگر اندر زلفت دریا میزنم لپشت پابر عرش اعلی میزنم بر سر فرق ثریا میزنم هر زمان جام مصفا میزنم راه دین بر سر صفا میزنم رطلی اندر دین ترسا میزنم</p>	

<p>گہ سلمان گاہ کافر گاہ مع بچو احمد شور و غوغا میر نم</p>	<p>باینو ای و فلس بجیم بے زیریم زند ان لا اوبالی و آوارہ اتریم بے نام بے نشان پریشان دبی سریم وردی کشان مجلس تلاش کشوریم دنیا و آخرت بیکے گوشہ نگریم بے آن وین بدر گہ دلدار چاکریم اکنوں با انتظار شہزادی زکوشتریم گوئی کہ یا خواجہ دیوان لشکریم</p>	<p>ارند دست و لولی وادباش اتریم بدنام باحفاظ و غایاط کو چہ گرد للاش و دست عاشق و دلم و مبتوا افوشہ چین سفرہ زندان بت پرست بے ز رویم بر در تحار متکلف ارا خریدہ بے دم آن یار و لریا باہستیم ہر دو جان ایک قدح بالش خود محاسبہ ہر روز می کم</p>
<p>بالش خود نوش بچکست احمدی آیا بود ازین ہمہ افعال بگذریم</p>	<p>واللہ نبود عادم گریار بود یارم فی فلق و فی صالح واللہ کہ چہ نیدارم در کعبہ چہ باہتم چون در پی زنا رم نئے مدبر بد از ہم نئے مست نہ ہشیارم شہباز جہانگیرم پرد از جہاندارم</p>	<p>عاشق بدنام دیوانہ و بدکارم فی ہومن و فی مسلم کے کافر و فی ملحد از دیر چہ اگر دم چون ملحد بی دہیم فی صالح شب و دم فی فلق شب کو میرغ کہ قائم ز انت چنن لافم</p>

کہ صبح گئے شام گئے کہ شمع گئے نارم	کہہ روضہ رضا گم کہ بلبیل لبیا گم
کہہ بربط و مضمارم کہہ چنگ گئی تارم	کہہ ساقی دگہہ جام کہہ مطرب ناکام
سن ترک سزنا زدم سن دلبر عیارم	سن عاشق بیابانم مشوق سزنا زدم
سن قمار و جنانم جبارم و ستارم	سن دلبر نہانم بر صورت انسانم
گاہے تیر نارم گاہے سپر دارم	خود ازنی ہستم ہے بد سے ہستم

احمد تو بخوان مارا جرحی تو دوان مارا
از مذہب پذیراری سپر ارم و سپر ارم

من بلبیل لبیا گم لبیا گم لبیا گم	من بلبیل لبیا گم لبیا گم لبیا گم
نہ مراست غم و جانی نہ مراست غم و جانی	نہ مراست غم و جانی نہ مراست غم و جانی
نہ مراست زنده و بر نہ کلیم با بر	نہ مراست زنده و بر نہ کلیم با بر
نہ مراست حریف پکار نہ مراست کار و بار	نہ مراست حریف پکار نہ مراست کار و بار
اللب طربست اللب و نشان ست	اللب طربست اللب و نشان ست
اللب شور و سستی و ز خود و خدا پرستی	اللب شور و سستی و ز خود و خدا پرستی
در فقر بادشاہم بی ملک بے سپاہم	در فقر بادشاہم بی ملک بے سپاہم
اللب نیست بودن سستی ز خود و بود	اللب نیست بودن سستی ز خود و بود
اللب ہر نہان اللب و در مان	اللب ہر نہان اللب و در مان
اللب نیست بودن نیست بہت بودن	اللب نیست بودن نیست بہت بودن

<p> ہم آئیت کار و بار ہم اللب لب لبم پاکست زان منامم اللب لب لبم چون گویم اللہ از من اللب لب لبم من شاہ بے نشانم اللب لب لبم مرغ بدم عشقم اللب لب لبم در ہر دمن ہویدا اللب لب لبم کہ مرغ کہ سلیمان اللب لب لبم گاہے بار آیم اللب لب لبم کہ ہوسہ بنی ام اللب لب لبم سو دہش و کرسی اللب لب لبم من بودہ ایم وستم اللب لب لبم بے کسب ہر کس نامم اللب لب لبم </p>	<p> فی سرخانہ دادم بی ملک شہ یارم فی خاک آب دادم از نور پاک ز ادم نسیت آگہ از من از ہم شیر از من نہ اسیر من آؤنم نہ امیر خان و نامم سرت جام عشقم تست بدم عشقم عشق از نیست پیدا جان از نیست نوخم بگاہ طوفان روحم بجان نیست گلے بدار آیم گاہے بنار آیم کہ احمد و علی ام کہ آدم صفی ام دانای سر قدسی از ای جنونی نہ انکسرت پرستم نہ بدل نماز بستم بی کام ولی و نامم گویا سر ز نامم </p>
---	---

احمد ز سر روحی سر نامہ فتوحی

ہم جام و ہم مصوحی اللب لب لبم

دیگر کس نہ در میان من ملحد ویر نہ ام
 بانو نشین ہدم بدم من ملحد ویر نہ ام
 بی کسب ہم بے این من ملحد ویر نہ ام

نقاش نقشم عیان من ملحد ویر نہ ام
 فی صورتہ آدم بدم کس نہ از اندم من بدم
 یا تو اہم کوین من یا قابو تو سین

روح الله اندر نفس من کلمه نیست کس
 طالب الهوتیم من طبل صبر و تیم
 هر شامتی را پیشوا هر طایبی را معتدا
 ن بهم ز منیم بهم همایان گویم جملها
 من قاضیا از هر هم من مفتی از اهل کفر
 من پارسا از دشمن ز با و را گردن زخم
 ارا نه چم از عالمان ارا نه ترس از اعدان
 من ازل بودم حسین آنجا چه باشد کفر و
 نه کفر و ایمان مرا در خط او فرمان
 من عاشقان را بر سر من طایبان انزوم
 من نورا پاک احمد من عشق ذات سر
 از کفر من دشمن عیان دین من سلمان
 سبق انا الحق خوانده ام در دین من خوانده
 سر حلقه غوغایم سر دفتر رسوا شسم
 از خون خود سیر آمدم در پنجه شیر آمدم
 من سجد و سجود من هم علیه و محبوبون
 دفتر کفرم صد باره شک آتش زخم هر دور

تا چند پوشتم را ز پس من ملحد ویرینه ام
 نه غمک ناسو تیم من ملحد ویرینه ام
 هر دور در استم دو امن ملحد ویرینه ام
 من مصطفی را هم خدا من ملحد ویرینه ام
 اسلامیان را هم من ملحد ویرینه ام
 عباد را بر سوگنم من ملحد ویرینه ام
 ما را نه خوف عبادان من ملحد ویرینه ام
 این نکته را سیدان یقین من ملحد ویرینه ام
 از دور و او دران من ملحد ویرینه ام
 دیوانگان افسر من ملحد ویرینه ام
 من حق مطلق آدم من ملحد ویرینه ام
 خارج ازین کامیان من ملحد ویرینه ام
 دانی که الحق خوانده ام من ملحد ویرینه ام
 سودایم هر جا تیم من ملحد ویرینه ام
 گم زد و گم دیر آدم من ملحد ویرینه ام
 من قاصد و مقصود من ملحد ویرینه ام
 سویم همه ملحد و سبق من ملحد ویرینه ام

مان ستم پیدای ستم دیوانه و شیدا ستم	آشفته و رسوا ستم من طحید ویرینه ام
عرش و هم کرسی ستم هم جن هم انی ستم	هم طائر قدسی ستم من طحید ویرینه ام

احمد براه کافری کردست پیدای سیری	
از جمله دینا شد بری من طحید ویرینه ام	

بل باغ سر دم بقبر بقوا همیز ستم	ست و خراب بخودم بقبر بقوا همیز ستم
ماله نوای ناله ام قطره آب الم ام	منزل ناله باله ام بقبر بقوا همیز ستم
هم سپهر و حد تم نور جمال حضرت تم	برج جمال عز تم بقبر بقوا همیز ستم
مایه بحر و کان ستم طائر الاسکان ستم	طبلیل بوستان ستم بقبر بقوا همیز ستم
پرده کبریا ستم جان جهان نما ستم	ست می خدا ستم بقبر بقوا همیز ستم
یوسف مصر قدیم یونس جوت انی ام	آدم جن انی ام بقبر بقوا همیز ستم
روضه قدس را کلم بر گل تازده طبلیم	جزوم و معنی کلم بقبر بقوا همیز ستم
نوش مشکرا فکتم نیش بر سزه شکتم	هر چه نیکه کنی ستم بقبر بقوا همیز ستم
مالک غبت قلام صاحب حجره ام	ضابطه پنج صفا ام بقبر بقوا همیز ستم
هم شکریم هم ترک هم بشیریم هم ملک	هم ز زمین هم فلک بقبر بقوا همیز ستم
قبله قدسیان ستم کعبه عرشیان ستم	مایه انسان ستم بقبر بقوا همیز ستم
مالک مطلقتم چونکه نگه کنی ستم	پرده نور حقیقتم بقبر بقوا همیز ستم
کن ساینم زمان گوهر کا نیم عیان	نیست کسی در میان بقبر بقوا همیز ستم

دارت ملک سرمد بقبر بقوا هه سیر نم	بر سر چرخ احمدی هم زمین مجرم
دولت سرمدی مرا ملت احمدی مرا	عشق ز احمدی مرا بقبر بقوا هه سیر نم
<p>چنگ در دامن اصحاب باید زدن بر دل جاننش هزاران جا باید زدن بر سر نه چرخ از قدرش ثنا باید زدن رتبه عالیشان بر لوح سما باید زدن دمیدم از مع او دم از حیا باید زدن تحیه جاهش با وج کبریا باید زدن آنکه بالای فلک و آوا باید زدن نغمه در وصف علی شیر خدا باید زدن هر دم از فتم از صفات بلقی باید زدن دست در دامن آل مصطفی باید زدن از برای آن شهید کربلا باید زدن هر زمان از سوز باطن ناله باید زدن ز اشتیاق بخشش هر ساله باید زدن همچو خواصان در پی بهما باید زدن</p>	<p>هم نفس اندر ثنائی مصطفی باید زدن اولش صدیق کورا از سر صدق و صفا یارنای مصطفی و نور شیخ بر دجا ابده فاروق کوا از حق و باطن حق کرد جامع قرآن و ذی النورین عثمان عفا شرم کردی از خیالش مصطفی با صفا خزان علم و قوت بحر و دوکان عیال یحیی که بخت و بیباکرم کان سخن در قضا الهمی یا رب العالمین و العفا کبریا که از بهر این عالمی پاک و کفرینا ناله و سوز اندر ز جگر در صبح و شام از برای سیوه جان عزیز مر قضا در ریاض مدح یا این همچو بلبل بر سحر غوطه در بحر مدح سینان با صفا</p>

بدره صبا مع اهل دین باید چشید هر که کرده انحراف از راه شرع مصطفی	سافر و صفت صحابه چند تا باید زد لے بسا سلی که اورا بر قضا باید زد
طعنہ پابر اعتقاد آنکه دارد دل رقص کو هر عشق نثار و چون دلیل آبدار	از دلیل شرع اورا بر ملا باید زد سنگ غم بر سینه اهل جفا باید زد
اهل عبت را سر اسرخت باید سوختن نقش میل اهل عبت نحو باید ساختن	آتش در خانه اهل هوا باید زد بر سر اهل غواص لشت پا باید زد
خارج را اعتبار نیست اندر قول و فعل هست ترتیب خلل چرخ پیغمبر گفت و	بیخ بدکیشان سلخ نار و باید زد دست رو بر گفتمای نار و باید زد
هست ترتیب خلل یافت ثابت از ترتیب عقل بوالفصول خدای پیشگاه از هر زمان	اندرین مبنی جهان را صلای باید زد تن جدا و دل جدا و سر جدا باید زد
هر که گوید فضل حیدر است بر باران بهر	گفت اوضاع کوشش چون صبا باید زد

اعتقاد سینان را احمد می کرده بیان

برکت پالیش هزاران بوسه باید زد

چشم کش حضرت مارا بهین د	برخ ما نور خدا را بهین د
نیست بجز نادگرے در وجود	عاشق ما باش تو مارا بهین
عارض ما آینه روشن است	آینه دوست ما را بهین د
راه رفت گیر و ز خود و محو باش	باقی شود ملک بخت را بهین

چشم پلاسی مست کلاه قبا	در تہ این شاہ گدار اربعین
ملک بقا بر رخ زیبای است	ملک این ملک بقا رابعین
بر رخ احمد نظر سے باز کن تالش این نور صفار اربعین	
<p>احمد اجان بر شمع پروانه کن تا ندانم سچ کس این راز تو در خیالت هر که بشیر آید است از شراب سخن اقرب هر زمان از جوب و هو معکم بالیقین کمیش مردانست به عشق بین تا جانی را به بنداری زلفت گر بچو ای که در منزل رسی</p>	<p>اندر دیوانگے افسانہ کن جملہ راز خوشی تن بیگانہ کن از شراب عشق خود مستانہ کن خوشی تن را دمدم بہانہ کن مرغ دل را ہر زمانی دلانہ کن خوشی اقربان آن جہانہ کن ماہر دیالفت خود را شانہ کن در پے او کوشش مردانہ کن</p>
احمد از عارض نقاب خود کشا عالی پر رو سے خود دیوانہ کن	
<p>ہر گز ندیدم ماہ را چو تو بزن بزمین نور خدائی کن نظر پر تو روی شرم ہر ذرہ نور شدہ دامن ہر قطرہ بحر دامن</p>	<p>آتش ز نہ نقش خست بہر نور نقاش صین تا بہر حق داند مگر بکشا وہ عین یقین ہر شبہ سیل دامن ہر خارہ در تین</p>

پنهان نگه سر خدای امتزاج با طین هسته تو مارا حرمی در سجده گیسو بین و در آتش آبلاندی چون شستی آگه ازین	بکشا می چشم خویش را بنگر جلال کبریا نگر جلال خود دی منشین دی با هر تا چند در خواب اندر می عین غایت اندر
---	---

احمد جمال خود عیان بدست در دوستان
گفتم ترا رمزی نهان این صیث من بین

عشق گر بحث ناگهان باد مبارک یحیوان کار ز سر و گذشته یاد مبارک یحیوان مست خراب دمیدم باد مبارک یحیوان داوده بهر بهیسی باد مبارک یحیوان گم شده باز یافته باد مبارک یحیوان گاه طرب همیکنم باد مبارک یحیوان و حدک لا شر یک لک باد مبارک یحیوان نیست موز قاف نون باد مبارک یحیوان عشق مراست لبس دی باد مبارک یحیوان نیست مگر همین لبش باد مبارک یحیوان	آمد آن شه جهان باد مبارک یحیوان بوش فرد بهر شده حرص بود بر شده رفت و بود شد عدم ساخت فی سر قدم نوت و کبر سر کشته شد و عشق و خوشی بر تو عشق تا فته راه سفر شتافته گاه شنب همیکنم گاه عجب همیکنم گاه بر قصه فلک گاه بطون با ملک نیست جنون بر فسون نیست فسون چون دشمن اگر چه طعنه زد گفت ز راه نیک بست مور را مگر کوه گران کشد لبس
--	--

عشق جنون ایزدی داد یحیوان احمد
مالک ملک سر به باد مبارک یحیوان

چو تو شدی مثال عشق بنو درین شکن	گر تو ز عشق بنو زوری بر بخوری ز خوشین
عادتین رسم هست غمی تیان آدر	گر تو غلیل اللهی حله تیان بهم شکن
حاضر شمر عشق شو عقل بنم بگوشه	گر تو ز عشق آگهی جان وطن و دل شکن
کعبه دل طواف کن تازده مجر دے	در جسم بقادر آعلقه نیستی بزن
هر که ز عشق دم نزد دره حق قدم نزد	بند و دقت خویش شو نخوت جوابی شکن

صورت احمدی همه نقش و نگار حق بسین د
عشق کمال این بود عاشق خویش خوشین

لے ذات تو گشته ذات عین	بے رحمت کیف بے غم آئین
موجود هر وجود بالذات	ذات تو محیط بحر کونین د
امواج بحر مثل دان	ظاہر چه نگه کنی به بحرین
این جمله جمال تست پیدا	سبک تو جمال قره العین
آثار شود تست ظاہر	از قوس سمارنا ساکین
حسن تو و عشق من بیک جا	گوئی شد قران سحرین

چون ذات تو بود ذات احمد
شد بعد سپر القاب قوسین

مقصود در کعبه ز تجانه طلب کن	مطلب فتوح از در تجانه طلب کن
اگر دست یقین هست ترا راه خدا کنی	مفتاح فقیرانه زمینیانه طلب کن

اگر دست تو درین راه آسائے در خویش بدین هرچه بینی تو درین راه والله که در غایت کس اینجایه بینی این قطره ز بحر سیت ولی سحر خط است موجود بذات بهر شایست خاور و اگر طالب حقی تو درین راه خدائی در هرچه بینی همه اسرار خدا غایت	اسرار خدا از خود و بیگانه طلب کن از راه یقین در همه جانانه طلب کن در جمله صرف آن ریکدانه طلب کن مطلوب دل خویش ز بهیانه طلب کن این گنج یقین دایم پیرانه طلب کن بر شمع خورشید که در چو پروانه طلب کن این راه خدا عاشق مرداد طلب کن
--	--

احمد همه اظهار خدایت بگوین
مستی قلیح عشق تو مستانه طلب کن

اے جمالت گنج اسرار زمان هر چه می بینی جمال دوستی است نور پاک حق تعالی آشکار نور او گشته محیط بحر و بر من بگوش خود شنیدم بیشک	نور حق بر تو دامن عیان آنکه اندر صورت جانت عیان دیدم ام هر لحظه بر رو بتان نور او بحر لیت بحر سیکران قطره نایب میگوید روان
--	--

ما ز دریا یم دریا بهر کم زماست
این سخن داند که کس کواشت است

برگفته احمد نکه کن
بر نور محمد نکه کن

احمد زاهد جدا نیا ہے	از راہ مؤیدے نگہ کن
بشناس تو خویش ابتیق	این دولت سرحد علم کن
اسرا قلندرے یکا یک	در دلق مجروح نگہ کن
اگر زبده معرفت بخوابد	در تکتہ احمدے نگہ کن
<p>مائیت مصحف خود ہم</p> <p>دریای محیط بحر خود ہم</p>	

عشق را نیارم بر زبان	ز آنکہ مهر شمع دارم بر دہان
بر زبانم سے بگنجد و تو	وصف پاک تو نیارم در بیان
در عبارت می نیاید عشق تو	در بشارت چنان گویم زان بیان
من شراب ہو معکم خورده ام	مست بشویم از ان مہر زبان
از روز سخن اقرب سالها	خورده ام منی خمیا اندر زبان
دوش عشق از دور آید نیم شب	از روبرو دل زبرد یعنی جان بجا
مخ جان از آشیان قریب و	باز شدہ آنجا کہ بودش نشان
چند دل بد ز تو قش زان	باز از شدت سیب ز زبان
مختار چہارہ کوا تاجہ عشق	نشان جلال است معظم باستان
من نہ خاتم نشستی خورم میر	در نہ از تو خورم از کجاست در میان
از سبب شوی فی زوایا غلغله	ازین طوائف در نقایا بی مکان

هر چه بینم هم توئی غیر کجاست	از لعلین بنگر که غیبت اینجا گمان
احمد از فانی شوے از خولیش	از لعل خولیش بینے این بیان
عشق آمد بهمانی کفر و دین در شعله شمع گرو و چون یکس گرشوی فانی تو اندر خورشید من بگری در خویش آن محبوبا در مقام کس بر اثر زاده عشق عشق آمد زینس او پیشوا	گرو و دین بکوزک سازد همشتر بیگمانست از نشان از لعلین راه حق نزدیک گردد بدین عشق راحت نماید بهچنین بگذرے تو از آسمان از زمین همها از اولین و آخرین
احمد از سوداے او شد سوؤمند	سوؤ سودا یه مر اورا شد من
با بگت آمد ز دل و جان من گاه کند غم چون جگر گاه کند جلوه چو سرو سیم زلف پریشان نشنیدم خواب تعب مقصود من و قید سیم	آه از آن شاه سلطان من گاه کند قصد دل جان من گاه شود سوسن بستان من آه ازین خواب پریشان من بجده گهر جان من و آن من
آه و جود من و آن مرغ سیم	جان دل من شبه سلطان من

از ره دل خنجر ز ناتم بگفت	کیست مرا ای شده و قمر با من
جانم گفت که قربان کیست	آن سن و آن سن و آن من

احمدی از خویش نگو بگای	
جمله قتلے اے میہ تابان ارن	

هر بلا و رنج محنت گر همانا زل شود	هر چه حکم ایندو می شود شد و آگاه و دان
-----------------------------------	--

نارسیده بر زمین آید ز جان احمدی	
گو یاکم خدا نازل شد از آسمان	

طوطی کجاست پتو دلاویر در سخن	نوشین دیوان شد اسان و شکر سخن
فرست آن که بر سخت آفرین کند	لیکن سخن کجاست جوی آب تو در سخن
وصف لبش بشهد و شکر لبش	کاجایت بادم عیسی است در سخن
در باغ دهر چو پتو ز مالی نخاست	سوسن بایان غنچه بانست در سخن
جز لغت لطف و خال که سالیش	سوگند خوره ام که نگویم دگر سخن
اے باد و بکوه و دلارام بگذر	بر گوسه حال و بگو این قدر سخن
مع جهان را بگفتن نمیتوان	مدحت کجا بگنجی در مختصر سخن
وصف جمال دوست بگنجی سیر زبانی	ما از زبان کجا که کتم نویت سخن
جز عشق هر چه هست تا کج و دشت	کاندر بیان عشق بود و پتیر سخن
نادر زبان ملک بگنجی بیان عشق	آرے رنور عشق بود و پیشتر سخن

<p>چون احمدی حدیث سخن میکند بیان شاید که زین سخن نرغ نویسد بد و سخن</p>	
<p>کوش کجا مکتب سخن بجزیرک حال من آوئی تو غم و واقف شوز خوشن هر که سخن میکند کیست بگو تو و بر من غیر نیست جهان کیست که میکند سخن اگر نشوے تو آشنایم ز رست زین دانی این بکان مرغ تو هست زین چمن</p>	<p>کس چکند که تو نه واقف اسرار من چند توئی چو جلال من چونان هر چا بر تو سخن میکنم از تن خود جوایت گر تو خویش آگهی مفضلین آن توئی در عجب نیست لب لطیف و صد وجود تو حاصل حلاوت توئی ز مرشوز و مرغت</p>
<p>احمدی از خود شوے واقف بر لعل نرغ غیر جو نیست جان تن شمع تن پلن</p>	
<p>در رموز سیرت من بشمار می باید شدن وزیر هستی هر بازار می باید شدن در فضای کین فغان اظهار می باید شدن وزر سویم کفر و دین پیمار می باید شدن وزر دم تو حیدر حق بگو اندامی باید شدن عین حق چاقم نادر نور و اندامی باید شدن از سیرت من پیر و پند و اندامی باید شدن</p>	<p>ز رفیق ازان دل بسیار می باید شدن از شراب سخن اقرب ده بسیار می باید شدن در سراسر و بهر کج گشته بسیار می باید کردن در هر جمیع مسلم مع الشیخیه بسیار می باید شدن سیرت سراسر انا الحق هر زمان باید شدن شربت از اسرار تو حیدر خدا باید شدن و حقیقت من مع حاجت رت است باید شدن</p>

باز کشید صورت تر کرد ترانه دگر | نغمه زنده بهر سحر بلبلی خوش نوای او

احمد نعت ذوالمین کرده بنظم در سخن

سرمد چشم خوانش تن ساخته خاک پای او

مفسانیم آمده در کوی تو	با هزاران آمد زوی روی تو
چون گدایان بر درت امیدوار	بو که آید در مشام بوسه تو
مستمندیم و نزار و نزار خواهر	عایزیم از عادت از خوسه تو
تشنه می میریم تا این ماجرا	بر که گویم آب اندر جوسه تو
هر کس سوز غازی میکند	سجده ماد حرم ابروسه تو
اگر رود در زینت ز قالپ جانمن	هم رود آخر سر اسر سوسه تو
پنجو منخ در میان قید و دام	مانده اندر حلقه های محسوسه تو
رشته از جنبل المیتین باشد مرا	گر بیایم تار از گیسوسه تو

بر درت افتاده احمد روز و شب

تا دهر جان اینجا کس کو سه تو

ای جهانی جمله سرگردان تو	عقل کل سرگشته و حیران تو
خون عالم ریختی و کشتن ید	زخمی از خنجر پیران تو
لا اله الا الله را سوختی	کس نزد خود دوست و امان تو
پیشتر اگر دیشتر و مبدع	یک رقی از دفتر دیوان تو

دب ساقم ساقی از رخسار تو	هر طرف برگشته در میدان تو
کس بسیار که همچون گوی ساق	در میان این عدم چو گان تو
گشته احمد ایکم از سر گشتگی	
کس خوانده حرفی از عنوان تو	
ای مرغ پوشش اندر کار شو	بایغ و تر سا تو در ز نار شو
جبه و دستار را از سر بنه	بامصللاً بر در خمار شو
بر فلک این دین باطل از پیش	بر شکن این جبه را دیندار شو
گرفته و کفر و ایمان مستقیم	راه گبران گیر از کفار شو
از نا احق را راز نه در پنهان	از انا الحق گفتن اندر دار شو
جامی از دست مغان گیر و نثر	اهل معنی صاحب اسرار شو
عالم تجرید احمد سیر من	
از همه کون مکان سیر از شو	
ای صفای درو خان جام تو	راحت خسته دلان مشتاق تو
از نسیم صبح شادم زانکه و	میرساند هر سحر پیغام تو
چون گریبان درت به صبح	منتظر هستم بپای انعام تو
آفتاب لب لبش کای به نه	ایدل آخر خوش آید کام تو
نام خود از عاشقان دور فلکم	برزبانم که رود جز نام تو

آینه و مندم که در هر صبح و شام	سکه شود سوخته من آن اکرام تو
احمد از قیدت نخواهد سر کشید	خوش بود مرغ دل اندر دایره تو
چند جامی ساقیا از دست تو هر شراب که زخم وحدت بشم چند اندر پر ز با پاشی نهان یون یقینیت هست با هر ذره	نوش از تن تو این است نجین دانه که مست از دست تا چه خواهد کرد برقع لبست تو هست در هر هست هستی
احمد می پامال تو گر شد عجب شمع	اے لباس سرا که گشته لبست تو
ای تجلی حیات صورت زیبای تو عکس دیت ذره در کن فلکان گشت پروے از حسن دیت تافته در کائنات از تفنن فیه من رمی و میده عشق تو عالمی دیوانه از زلفین مشکینت و ام هر دو عالم ذات تست یاب نکتہ یقین بر جمال تست عشق هرمان در اندک عاشقان دار هر سو از شراب بخودی	سر و لبستان حقیقت قامت سحرناکو هر دو عالم در لباس کسوت زیبا تو در نهاد و جمله عالم روح جان افزای تو وزر رموز سخن با قرب نکتہ ایمانی تو هر دو عالم والا از گیسوی عینر سالی تو بهوش دایمان و عقل عافلان شیدای تو خلعت حسن خدائی راست ببالای تو و هر چه هستی فرو ده باده مرامی تو

	<p>احمدی سالما سو او شد از زلف بتان مے ندانم تا چه خواهد کرد این سو و اوست</p>	
<p>سلسله عشق بگیسوی تو چند کشم چو رستم تو رفت ز تن جان من بوی تو تا چه کند سلسله موسی تو حتی دلم غمزه بزند تو بجز عشق بر این دست</p>		<p>نور خدائی همه بر روی تو ظلم تو از حد باور گذشت آنکه درین اثر بیش نیست ما که بروی تو سر سیمایم دلبر من چند زنی تیر غم یوسف ثانی او درین روزگار</p>
	<p>ناظم مجنون خراب است و خوار احمد مسکین عالمی تو</p>	
<p>حیات جاودانی را سزا شو خود بگذارد در راه خدا شو بهر دایره جمله پاوستا شو بیا در بحر وحدت آشنا شو بر من برانی یا نقاشو</p>		<p>بقادر خویش اگر جوی فنا شو تو ای مقصد خدائی بیا شو انا الحق زکات است همچو منصوب تو در تبار داری که بیا شو گذر کن از زنجیر جانی که چندی</p>
	<p>الا اے احمدی گریک دانی بقادر خویش اگر جوی فنا شو</p>	

امی جمالت استشی و زلنس جان انداخت
 فطرت تو نقش نقش این جان انداخت
 حیثیت این عالم ز صحرای محبت ذرہ
 تا مگر سیراب گرد و زاب عرفانت کس
 از بر آرزو گانی زای حمت خاک را
 کرده پیداکستان بہار از جو و خود
 یک کشمہ کردہ در عالم خروشی غاست
 از سماع سخن قرب ہرمان مستان عشق
 از بہر آقرب تو مرغان قفسی ہرمان
 آفتاب فطرت یک حق بہ داوہ عشق
 تا مگر باید نشان کنش از آدمی
 ہم نبور خود مگر بنید جمال دے تو
 بر کشیدہ از بر آفاق منت آسمان
 بر فضا گمر با کوس صہبوی بر زردہ
 نور غمت خرمن ادیان باطل خسوت
 کے تواند لاف تو حیدر ہر ترا دمنے
 چپست مسکین ذرہ تالاف خورشیدی

پر تو رویتو نورے در جہان انداختہ
 بر بسط لامکان نقش مکان انداختہ
 ز آفتاب حن و تابی در ان انداختہ
 فیض فضلت در مکان کن فکان انداختہ
 قطرہ از بحر کرم در کشت جان انداختہ
 بلبل بستان دل در گلستان انداختہ
 لفظ شیرین گفتہ شور و در میان انداختہ
 غلغلے از وہو حکم جاودان انداختہ
 نعمہ ہامی خوش نوا در آسمان انداختہ
 ذرہ پای از زمین آسمان انداختہ
 از مثال ذات و وصف ایشان انداختہ
 در دو چشم از نور خود کجای انداختہ
 بر لبہ خاک مستی ہفت جوان انداختہ
 گوے و تہد بر کف چو گان جان انداختہ
 تیغ قدرت گردن فہم و بیان انداختہ
 غیرت حیرت جان سرور و ان انداختہ
 قطرہ دیدہ سے کہ یاد و زبان انداختہ

در حقیقت جمله عالم از وجودش پیشتر	خود درون بنیان ما را در گمان آید
که بنور قدرت هر ذره آخر رسد	از آنکه فتنه بی یک دست از عنان نهد

آنکه در هر لحظه دارد نظر بر دوستان	
یک نظر بر و احمد زان میان آید	

من کیم از دست برون رفتم	در سر سوداے جنون رفتم
میچس از مطبخ صاحب دلان	از سر طامات برون رفتم
سوخته و ساقیه با درد و آغ	لبه سر و پای ز سکون رفتم
جز عیش مجلس میخوارگان	بیت می از کن فیکون رفتم
پیر معان آشفته از جان مر	در همه ز راق و فسون رفتم

کشته شمشیر ملاحت شمشیر	
وز سر تا پای خون رفتم	

چند آئین شکل دیگر کرده	جان ما آشفته از سر کرده
خاک از تاب مهر معرفت	بهر از صد کان گوهر کرده

صد بوا احمد گشت آشفته تو	
بهر از آئین شکل دیگر کرده	

و بدیم بهار و ست عیان آید	ببین نقیضت تیرن اور آید
ز دوات آفتاب لغضا است فی رواق	برفت آینه است نمود آینه

<p>منه کیست گرچه با ساست مختلف گر صد هزار آینه شد لیک و یکیت</p>	<p>با موج بحر نیست دلی در معاینه آن روی اور آینه دیدم آینه</p>
	<p>گر دیگران بدید و خریدند و دیدنی احمد جمال دوست بدید معاینه</p>
<p>عشق متنی می فراید بی شراب باوه خاکساران جهان بزده اعلی رسند هر که او سرست ایام شرع عشق چون طبع عشق با زجاوه مرده آن عقل در حق آرزو شو برانده خو مال گر کسی پرسد ز حال خسته عاشق بگو</p>	<p>می کشد زحمت خود هم زهر آزاده گر بتابد زده مهرش بسراقتاده او کی آید و سر دور خرقه و سجاده روی خود را می نماید عشق در هم زانکه بد باشد بنبرد همچو تو آزاده مستمند در رمند بیدل جان داده</p>
	<p>پیشه احمد نظر بازی زحمت و جنونست که گفته اند از مایه است عاقبت معنای او</p>
<p>ساقی می ده سر استانه عقل و هوش زیر کیسه نهاده گفتم سر دیوانه چه بد نهاده هر روی بد زده و زده نهاده اشک نین می بگرید از غم</p>	<p>تا شود دیوانه تر دیوانه بر تر نیست با عشق نهاده گفت و در خانه دیوانه در جهان چه با کمر نهاده مردمان چشم در هر حسن نهاده</p>

سمن ز جام وحدت شمس مدام	مست چون ساقی بہر ساینہ
بدیل لاہو تیم در قرب حق	مے ندر مہج جا کاشانہ
کائنات تخم تو صید خدا	بالیقین ان درخت دانہ
ایدل ندر در عشق آتش نہاد	ہر زمانے کمتر احسانہ
میز نذر تیر حجازان ابروان	ساختہ جان و دم غیشانہ
احمد دیوانہ بر شمع خوش سوختہ ہر لحظہ چون پروانہ	
ساقیا جام قسرتیم دروہ	جام قربت بہت عاشق وہ
پختہ شوزین شراب پختہ دمی	در تمنای جام مروں چہ
دامن باغ گیر و بادہ نبوش	نقل کن نار و سیب و لہستہ
زوی بر روی دلبرے میدار	لعن بر لعن مہوشے مے نہ
احمد از طعنہ مے نترسد پچ اگر ملامت کند از کہ وہمہ	
دیدم جمال یار بویداور آئینہ	در آئینہ معاینہ دیدم ہر آئینہ
گزار رہ لفتین بحقیقت نظر کنے	السان نمثال است مصور در آئینہ
بر صورت بشر چہ نگہ میکنے مرا	اندر راہ حق نگر کہ حقہم بر معاینہ
آتشناے عین حقیقی نگو نگر	در یاد موج بہت یکے در معاینہ

احمد چشم خویش جمال خدا بدید چشم خدای من و مگردان آبرین	
<p>شکل چه خوب صبر بیا نهاد حسن جمال خویش تو اظهار کرده غمیری کجاست کر زه معنی نظر کم غوغا شور چیست تویی ذات محض بردار برق از رخ و اظهار خویش کن گاه به شکل آدم و تو آبر مرد دیو ربامی نفت چه اما بسوخته نزد گشت لب و من تو آشکار و سبب جمال تو بگویش آبر و کیش زه از من جلوه طور دادم تو گفت موجود جز وجود تو دیگر وجود نیست انوار ذات خویش بخورشیداده تا بجان خویش بآتش فگنده در اصل کل طالب مطلوب توئی آدم جز ذات تست چه کالی تو برین</p>	<p>حسن لطیف و صورت عفت نهاد ذات کمال خویش تو زیبا نهاد والله تو کس ذات پر غوغا نهاد این شوخ روشنی بآتش چه عدا نهاد عشاق راز حسن چه رتوان نهاد گاه بی بیان عیب و مو نه نهاد بالای از عشق چه سر نهاد انگه هزار سحر به پام نهاد نامش میان پاید بیضا نهاد انگه بنگ تیره بنگ نهاد تام است اینک اسم می نهاد امواج بحر صید هر بریا نهاد نور جمال خویش تو در نهاد خود را بذات خویش بپیدا نهاد لقاب خویش آدم معنی نهاد</p>

انسان خلاصہ الیٹ نمودار ذوالجلال	الطہار حسن رخ و ترسا نہادہ
در پردہ و پردہ مارا ہے ورے	این پردہ بر فگن چہ می کا نہادہ
پہنان آشکار توئی نیست بچکس	ذات بشر بصورت اغلی نہادہ
ہر ذرہ آفتاب پیفت تا نشے	نورے ز ذات خویش در سمانہادہ
مجنون توئی ولیلی و محمود ہسم ایاز	یوسف بہانہ نیرینا نہادہ
جانہای عاشقان ہمہ بر پا وادوہ	داغی ز عشق بر دل شیدا نہادہ
دیدار تو بروی تان نقدین جہا	وعہ چہ اکجبت مادانہادہ

ذات تو احمدی ہمہ معنی یزدیت
اوصاف ذات خویش بصر نہادہ

شاہ من آدم بدر و نیزہ	چون گدایان ہر گمان نیزہ
جزورت چون در کیند نم	یہ درت مے کینم در و نیزہ
مفسا نیم کی می ننگ	بالگدایان بکوچہ استیزہ
میکنہ خاستے پرور حساب	ہرے پر حساب ما حیزہ

خلق از غایت حسد بنگر
لبتہ افعال مابہ لے نیزہ

ای صورت بصورت معنی نشانہ	نورے مصوری تو و آدم بہانہ
والد کہ صورت تو عیان دیدہ کم بچو	ای صورت ز معنی و صورت نشانہ

دریا و موج ہر دو یکی دان و مفرق بر صورت بشر کہ نمودار کردہ	این بحرین کہ بیج نزار و کراہ جلد توئی و نیست کسے درینا
در چنگ و در باب و در رود و دریم مغیت از نشین قدسی وان ما	جز وحدت تو هیچ ندیدم ترانہ جز در جوار حق نکند اشیا نہ

<p>احمد تو سر حق چه کنی فاش پیش خلق نزدیک خلق بہت سرسرفسانہ</p>	
---	--

<p>شکل بشر بصورت زیبا نمودہ انسان خلاصہ است از ارباب و کلا</p> <p>کشت در جہان از اہ ذات اوست در صورت بشر کہ پدیدار کردہ</p> <p>ہر قطرہ کہ است ز دریا حسن است انسانت میر حق نور از دل جمال</p> <p>در ہر دو کون نیست بحر ذات آوی ادم بشکل خویش تو اللہ ابرہہ</p> <p>از زبان ہر یک نیست بیفت ہر دم بحر صفات بہر کمال</p> <p>انہ کلام خویش نمودہ زجا پطر </p>	<p>در چشم عاشقان ہمہ ہفت نمودہ بر ہمہ پیش جمال چہ زیبا نمودہ</p> <p>آیات حسن را ہمہ انجبا نمودہ نے بشر کجاست تو خور انہو</p> <p>ہر دم ہندار موج زوریا نمودہ ترکیب فانی کردہ کہ نہ را نمودہ</p> <p>از صفات خویش ہمہ را نمودہ </p>
--	---

پنهان بگویم سخن سخن عشق تو شد
والله که ذات خویش تو پیدا نمود

احمد بدیدن رخ تو گشت مبتلا
پرده از رخ فکرت تو غمزه نمود

خوابت ای حقیقت قاتل منم
هر که او از من جدا شود از این
هر که در این راه تو میسر تو جبر خدا
هر که او از من حقیقت منم منم
تا نه در یابد روز عشق ترا و انی
بوالعقولان که رسد از شهر تو جبر خدا
از لب میگویند از اینوار گان را جویم
چون در راه تو در سلام ثابت یکنما
عاشقان از آنجا نمی مال موشان

احمد از لای شمشیرش گشت مرست مدام
حلقه دیوان گان ایتر همیشه بارید

ظاهر جمال خویش تو عدا نمود
هم خویشترین خویش نمود جمال خویش
والله که غیرت دین کل کائنات
در چشم عارفان به پیدا نمود
اند در جمال خویش چه تربیا نمود
در کائنات چشمه جود را نمود

اطهار کرد حسن خدائی به چشم خلق	حسن جمال خویش چه اینجا نموده
دینها کجاست جملگی کی بینم و مزن	غیری کجاست در همه درانموده
اندر جمال خویش نمودی تو چشم بیشتر	از رخ عشق بربخ و ترسانموده

در چشم احمدی ست جمال حد عیان
در چشم احمدی همه معنی نموده

در خویشدن بین و مکن در کس نگاه	در صورت تو گشته عیان معنی آه
الشان نمونه است انوار ایزدی	نمودار شناس و پیچ کس را مکن گاه
والله بچونست و و جان تا دمی	در صورت بشر خجرا بکست اشتباه
گر آشناس بحر خدائی بخود سین	عارف گمراهام درین بحر آشنای
مقصود ما را که به و بتیاضه پیچ نیست	مقصود جودات است ازین خارجیت
گر نیست آگاه از تو که اینجا چه میکنند	در صورت خودی بخدائی تو پادشاه
ابلیس را بنود حبه از جمال تو	بیچاره را خنده شد که غلط کرد و چه درگاه

احمد ترا چه کس شناسد چه چاره

زین روی و بی روی هر که آرا

هان از جمال سوی تو آدم نموده	وز عکس تاب حسن تو عالم نموده
والله که ذات تست عیان صرت بشر	خود آشنای گشته و آدم نموده
بر روی موشان که جهانیت مبتلا	حسن تو نذرانت بهر دم نموده

	احمد کچشم خویش حشر این تو دید بر عارض بیانست مسلم نمونه	
<p>والله شکر کجاست همانا تو بود خود را بکل صورت انسان خود از ناز و زکشمه چه جانها بر بوده کین در بر وی اهل معانی کشوده کین بگشاید شرک کردل انا زدوده کز حسن خویش رخ خوبان ستوده هم خود بوضع خویش خود را ستوده در راه جست جوی چه سرانموده ولهای خستگان تو بخت آزموده</p>	<p>در صورت بشر همه عالم ربوده آن دید که کجاست که ریای این مود آن محو و خال زلف تو آشفته کرده احوال که چشم است نزار و ننگود در غو بر این سخن نرسد چو دل سلیم ولهای عاشقان نشود جز تو بتلا در وصف تو کجای رسدین عقل بپیش ولهای تیر عشق سرایمه کرده جانهای عاشقان همه بر باد داده</p>	
	احمد رموز عشق همه فاش کرده زار می مگر ز سر خدا کشوده	
<p>از صحبت چمن که و بالا گرفته در قاف قرب گوشه جمعها گرفته از مردم خیمه بیستب گرفته از خاک بے بقا و لانا گرفته</p>		<p>زنت بقاف قرب جمعها گرفته اهل دله نماند درین خاک بیوفا مردم کجاست که زور معنی دے زند در تنگنای دنیا می دن اهل دل نما</p>

از دهر چرخ بلبلاره بالا گرفت	در خاک آن دهر چرخ دل سلیم
ازین مهر نیر بلبلادل ما گرفت	یارب خلاص و که ازین دهر چرخ بلبل

اکھو بند دل تو درین تنگنای
غزلت بقافیت و ربیع غنای گرفت

از دهر شب بخت پرستی طوطی	ایک در پنجره امیشی ماند
از دهر شب بخت پرستی طوطی	طایفه رقص می که درین قفس
از دهر شب بخت پرستی طوطی	مست بالایی فلک پر کو از تو
از دهر شب بخت پرستی طوطی	تا چشمیده جرعه از جام تو

ماز دهر یایم دریا هم زماست
این سخن گویای کس کو آشناست

خود را بدین طریق پیدا کرده	در صورت بشیر که نمودار کرده
از جمال خویش انعام کرده	در عالم صور که محال زنده
از رفقای کون تو اظهار کرده	اسرار غیب آنچه نهان بود در الهام
سر دایه عاشقان بسوزان کرده	با انهای طالبان همه بر باد زده
در هر طرف بچشم نمودار کرده	در هر چه شد پدید بود جلوه خشت
حسب به تبیان محیط با نوار کرده	نور جمال بر رخ خوبان فرو زده
عالم پر از صحنای سرار کرده	را از جمال خویش بصر انساده

بر بود کہ ز غم نہ بس جان شکان	عشاق را بشوق گرفتار کرد و
و اما بس ز غم نہ غماز برد و	جانہا فدائے طرہ طرار کرد و
در پرت پاچہ سجودہ سپر ایمنکے	معلوم نیست اینکه چہ پنج پا کر کرد و

احمد ز شمع رونی تو پر و اند سان بسخت	جان ہا نہ شمع شکر بار کرد و
--------------------------------------	-----------------------------

ایں زخمی و می رستی از ماتہ سلام	پردہ ست پیوستہ از ماتہ سلام
از غمیش جدا گشتی مقصود ہر گشتی	پس نہ رفتہ گشتی از ماتہ سلام
تو نہاید لاہوتے در عالم نگرے	الہا نہ پناہ سوئی از ماتہ سلام
پیدا و عیانی تو در جہد مقامی تو	بیدا و عیانی تو از ماتہ سلام
ہم بازہ و پیمانہ ہم نہیم نہانیہ	ہم نہیم بویانہ از ماتہ سلام
ہم عاشق ہم عشقی ہم معاویہ ہم	ہم عاشق ہم عشقی ہم رزقی از ماتہ سلام
آن منہ دین تو آن بحر یقین کو	آن نہر یقین را تو از ماتہ سلام

امروز توئے احمد مطلوبہ توفی سرمد	حلقہ و لولہ انجان اورا ہمیشہ مار بہ
اور صراحت تو شہر پی از ماتہ سلام	

ز تہ بہ و رستان سحرگ	ویدیم ز گوشت و سبے آن تہ
چاہہ بخشہ ز زلفت چہ تاب	عشاق ذراہ گشتہ از رہ

چو بی پرسیدن از هر درین رشتی شکل
چو داری یوسف اندر چه بگره خیز غولی
نمیدانی رسی بخا سران آگونی گردد
تجملای سخنش آنجا جمال از پرده نماید
محیط قاف جان گرد می بیند یای پیا
فضای کبریا بی در کنی پرواز هر سست
سلام اندر سلام آید کلام اندر کلام
نه آنجا در دو دو و دو آنجا ملک فرمان
نشانت بی نشان گرد فنا اندر فنا
سبک لم نیل عینی جهان بادشاهی
سلیمان نیز در ملکش کینه بنده بوست
جهانبانی و سلطانی تر از سید لایل
چپاوشی نمی شناید ملائک اندر ان سست
همه هستی علم بینی تبه نور قدم بینی
نوامی مرغ لاهوتی برقص آورده لهما
عنایت و بمن که ده بگفتا چند غوی
ترا آن به آیا احمد که از افشای سر حق

که یوانند زین سجا یک بر شکل انسانی
طلب کنان نشان بی چو جبه پیرانی
نه پایانی در زمین نور زخم چو گانی
شود ذات مستغرق بنور ذات توانی
شوی از چشم ناپید چو سیمغ بیابانی
جمال حق عیان بینی در آن مختارونی
عیان اندر عیان بینی همه اسرار پنهانی
نه آنجا تقدونی و جلال آنجا بی آسانی
نماند در ره دور دوری روی باسانی
که باشد کمترین ملکش همه ملک بیانی
که کوس بی بی زود در ایام جهانی
که اندر مهر هفت آتونی چون آسانی
بدر بانی نمی بیند ترا طاووس بیانی
نه تن آنجا نه دم بینی ز می از صوت فانی
بتر سگاه روحانی دمید ز خوش الهانی
بیایک جرم نمی خور ازین بحر عمانی
زبان در کشی هر دم فردمانی بحرانی

نمودارم من از نور الے	نه من تنها که از همه تها بمانم
ترا آینه بردست دادند	دران آینه بنگر هر چه خواهم
اگر طالع شود نور حقیقت	به بینی جمله اشیا را که است
نه نقش سر سمری صورت تو	نگو در یاب گردانای است
خرو مندی بر اند سارین کار	چه داند سارین سیاه می است
تو قدر قیمت غم و راجه دانی	که اندر ملک شهباز شای

بروی احمد میکن نظر کن
الا اهل دل نقش الے

تا عشق نهاد دست درین سینہ است	والله که مرا از دل جان نیست
دیوانه کچر ناول دیوانه نسا زد	الحق مع انجس توان کرد و نسا زد
بیزارم ازین طائفه عاقل و هشار	با فرقه ناهل مرا عینیت ساس
این آینه دوست نما هر که به بنید	در راه یقین است همون راه شناس
مردم بود آنکس که درو معرفتی هست	مردم نتوان گفت بمعنی سراس
ماحق بینیم و شناسیم حقیقت	زان چشم نهادند بران پنج حواس
آنرا که دل دیده درین راه تراود	بیچاره فروماند گرایا
که صورت مجنون و گه بیکر لیل	نچو سحر قدم آمده سرودم بیل
احمد زه ننگ چو تجرید گرفت	سحر مایه نچو دست نشسته چو شای

ای طایر قدسی که درین عالم فانی یارب تو چه مرغی که ترا کس نشاند در صیوت آدم تو چه روانده ای یار اسرار تو با مردم تا اهل چه گوید کم	قدوس توان خواند که در عالم پاک چون جایی گرفتگی تو درین قالب پاک اوصاف تو به معنی حق شست خاک حتی راستوان گفت بهر عالم شاک
--	---

احمد چه کنی سیر سخن التو هویدا
بر وقت با فم ازین عقد ذرا کی

این چه شورست اینک در بازار عشق آغوش آتشش کس ندیده عالمی اسوختی راه آدم خودزدی را ندیده ایس سوزنی را خود جای پای عیس	این چه شورست اینک بار بار با جدو آمیختی بیفت آلوده نگشت خون جان ریختی خود انا حق گفتی و منصور آو یختی رشته امید را چنگلی نگلختی
--	--

احمد می اسرار مردان را بگو تا هر کس
چون نقاب محبت نوز و شب آویختی

ای صورت تو نقاب معنی هر خوره چو آفتاب تابانست امواج و بکار رای که دان چون نیست ثنوی محقق آمد	وے ذات تو در نقاب معنی از تابش آفتاب معنی این نکته نگر در آب معنی اسرار تو در کتاب معنی
احمد همه است منظر حق	بردار و لے حساب معنی

شکر عشق تاخت بے گئے	خون من رنجت یار بے گئے
<p>نظرے سوے من نکر دگے جز یہاں کتر کہ باخت ہا دشہ دل و دین جملہ را بیگ نگے رہ ندادہ بخولیش ہیچ رہے کہ مر یاد نادر د بہ مے</p>	<p>خون من خورد و فراق بے مہرہ مہر ہیچاں بناخت ہوش و عقلم بیک نظر بر بود گرچہ بسیار پسند ہا گفتم گرد و گوش گفت بدگو بان</p>
<p>صبر احمد رفتا دور چہ عنم سر چہاں میکشد ز قمر چہ</p>	
<p>تیرا یک جان نقر از لب اژدہا از جسم درد تیرہ تو جام صفا بچو از شاخ خشک سال تو نشو نما بچو دربلوستان ہر ز کس کمیاب بچو در تنگ نائی ہر ز کس کمیاب بچو از مردم خیمت ہی جزو غا بچو زین شہر بہ نفاق جز این نہرا بچو باہر کہ دم زنی ز مروت صفا بچو جز این صفت نہ لایفہ بر بلا بچو</p>	<p>ایدل و فائز لائفہ بیوفا بچو نام و قایم کہ بی نام و بی نشانست لکش صفا ز صفحہ ایام محوشد اہل فائز ماند در نیچا پے و فا در شہر و ظالم مثل ہیچ کمیابست این ستر بنی مروت راجت ذالیست کرد خلع و حقد و حسد خست و دشمنی در ہر کہ بنگری بنفاست عیلا بتنان اخترست سر اسر لہجہ شام</p>

بد گفتن و شنیدن نشان ستم کلی است ای دل کنار بگیر ازین شهر بی شاق اهل بدو ست جمله کابر بشهر ما این شهر کربلاست ای بی بلا دام هر دشمنی که هست هم از آشنا نماست هر یکب وستی تو ازین آشنا مجوی	زین تور سخت عادت پیرا مجوی ای دل سرور و عیش دار عنامجوی اخلاص صدق و لطف اهل مجوی جز خون خلق ریختن از کر بلا مجوی هر یکب وستی تو ازین آشنا مجوی
---	--

احمد وفاخواه ازین شهر سیوفا
ای دل فاز طایفه سیوفا مجوی

ایدل بکدام کار و باری دور علی گئی نه سفته شد عمر عزیز و رفتنا فل از طاعت حق تو گشته نافل آسوده نشد ز ما فقیری در غفلت رفت عمر و بباد سرمای نیست لائق تاج ای دولت آن کیسکه بگذشت هر در گزنی نیاز مینو	مشغول کدام روزگاری معلوم نشد که در چه کاری نماند ز تو هیچ حق گزاری و ر بندگی خدای عاری مظلوم نیافت پیچ یاری دل سوخته شد ز خاککاری ای تو سر تو سترای ری در طاعت حق شبان تاری ولما همه دان بجان تری
--	---

در حرص و هوا او لوی یازی
این عمر عزیز میگذاری

افسوس کہ منتھے نزار سے	فردا کہ دہند نامہ پروست
در آخر دم بگو چہ کارے	تحم علی گئے نہ نکشتے
گاہے بغرور شہر یارے	گاہے بخیال گنج و مالی
کہ در پے بوسہ و کنارے	کہ در پے وصل خود و دیان
تا چند ورین گناہگارے	باز آئی ازین خیال بازی
ورین چشمدہ مانگشت جاکے	سر سودہ نشہ بخاک گاہے
بر غولیش کن تو سو گوارے	خود را تو کن سیاہ نامہ
در بازی لہو و خاکسارے	افسوس کہ عمر رفت بباد
گاہے بفساد و گہ بخوارے	گاہے بشراب و گہ بمستی
مستی کہ نیافت ہوشیارے	در غفلت مست خواب نذیم
تو بر ہمہ خلق کرد گارے	یار ملک جہان پناہا
چون بر ہمہ چیز ساز گارے	مارا تو بدست نفس مسپار
بیچارہ شکستہ دل نزارے	چون در تو ہمیشہ نالہ
وزومی تو پیرس شہسارے	در مجمع خلق آبرودہ
از جہلہ بلانگا ہدارے	آن روز کہ روز حشر باشد
دار و بدرت امیدوارے	برہنچ کسے دل نہ لبستہ است
از لطف دراز چہ برارے	احمد بدرتو التیا کرد

اے دوست بیا که جان مانی	بیگانه مشو که آشنا
<p>مردیم همیشه در فرافت شب و روز در انتظار مردیم مجنون غریقیم در رخ دوست در گنج پلا و محنت و غم بیت الاخر انست خانه بی تو من مانده ز تو خراب و بنجود از نیت نصیب یگران نوش من بی تو دی می نه پایم پا پسند غیم اے نگارا تا چند نهان کنی تو این د بیان شده ام چو مرغ بلبل بنامی جمال خود بیک بار من تاقت هجر تو ندارم بودی تو همیشه پیش چشم ریخته مگر ز من بر فتنی</p>	<p>تا چند کنی ز ما جدائی یاشد که ز در گم در آئی در محنت و در ابتدائی ایدل تو بنو ز بیوفائی دین صحن چو دشت کربلائی تو خود همه روز در هوائی مارا همه وقت ز هر خانی بی مانو بگو چگونه پائی این بند چرا نمی کشائی پیدا است که در غم غنائی در بردن جان با چرائی وزنج و قراق دروهای ای مونس جان من کجائی یک لحظ بگو چرا پنائی کان روی چو نه نهائی</p>
چون مرغ بنم طپیم در غم	در دمل ماست بے شفافائی

شد کہ کنے گئے ترسم	ور کو بہ تو مے کہنم گدا سبے
آخر کرے گدا ئے خود را	اے آنکہ بحسن پا و شاہے
ہستیم در انتظار شبہا	باشد کہ شبے چومہ برائے
بی صحبت ہموے یارے	گنج دو جہانست بینوائے
والہر کہ ز زہر بدتر آمد	این سوزش نہ ہر بے لقا کے

احمد بجاں ہمیشہ میاش
خستہ حکمت خدائی

آخر ای متفان من مسکین فی	کہ من از آتش غم سوخته وارم گری
درو خود پیش کہ گویم کہ علاج دل من	جز توئی مرہم لریش نوار و دگری
توانم کہ کنم عرض پیشیت غم دل	کہ نبر تو بوقصہ من دروسدی
صبح امید من امروز بپایان برسد	کہ شب ہجر مرا نیست نگار اسحری
شاخ امید من از یاد غمت بشکستہ	ایمہ ریفاز نہال تو بچیدیم ہمہری
رنوی و عشوتی پرستی ہمہ شاہد بانی	جز ازین دروہمہ عمر ندارم تہری

احمد از در و دل خویش چہ نالی ہر دم
ہر آشفتنہ کجا داند ہر بے ہنرم

اقتاد بزلزلت تو مراد رسد کارے	دیوانہ شدیم در زخم ہر موی تو تارے
تا چند کہ شہم یار کنم چہ تو ایر پوت	والہد کہ نکاہد سستہ ہر طاقت یارے

در کجایان تو ای دوست شوم عشق
در سینه منورست تنهای کتاری

احمد برو دهر تماشا بریا چین
کز گلشن کویتو در اہست بہاری

ای سرور و ان بیاغ باز آ
شد خانہ چشم بی تو تار یک
رفتی و ز بجر سینه شد داغ بہ
از وصل تو شد فراغ جانم
وی سبزہ لبسوی راغ باز آ
ای گوہر شجر راغ باز آ
ای دادہ لبسینہ داغ باز آ
ای برودہ زمیں فراغ باز آ

چراقت تونہ بیند احمد
ای سرور و ان بیاغ باز آ

جمال السرمی بنیم بہر سوی بہر رو
کلام التامیخو انجم بہر حرمی بہر ملی
نہا گشت میسر دہ انجم نہ بہر بار بہر جز
نشان او ہمی بنیم بہر دہ بہر سکر
سلام اللہ علی یذہر سہ نہ کہوی
صفائت اللہ سیر انجم نہ بہر سہ بہر سہ
سہیش میسر بہر سہ نہ بہر سہ بہر سہ
فغان او ہمی بنیم بہر سہ بہر سہ

سرا و بہر سہوید مکن سر خدا پیدا
چہ میگویم کہ می آید سہوید بہر سہوید

کلمہ کہ سہوید سہوید سہوید
بہر سہوید سہوید سہوید سہوید
تو یک لب خندہ دل سہوید
آئندہ در و ج سہوید سہوید

بهر صورت که می بینم عیانی	بهر صورت جمال کبریائی
بجز در پیکرت خاطر نه بندم نه جسمی نه جوهری توئی شخص همه آشفته و دیوانه گردند	که در هر پیکر صورت نمائی درین معنی همی بینم خدائی اگر از پرده رخ سایه کشائی
گدائی کو شایانست احمد ز شاهان بادشاهی آن گدائی	
اگر بیرون مانی بخود آئی چه موج و بحر را فرقی نباشد تو باشی توئی از تو جد است بهر شکلی که بر ما جلوه سازد بجز در صورتت صورت نه بندم جهانی بقلا گردند بهیوش تماشا میکند خلق تماشا	بهر ذره عیان بینی خدائی چسان باشد میان ما جدائی بهر کسوت که در چشم در آئی بود زیبا که زیبا دلربائی که در صورت تو صورت بینائی لقاب از رو خود چون وا کشائی چه مارامی نمائی پارسائی
نقیمی و ز کن تا احمد آید باید تاز جان دل بای	
مایم روی کبریا	یعنی که بصورت خدائی
کس نیست بهین جود ما هست	بوجود به وصف کبریا

پس چیت میان ماجدا فی	چون موج بجز است یک ذات
از بحر عریض آشنای بے پرده جمال خود نمائی گر پرده رحمت و اکشائی	بر صورت آدمیت پیدا گرد و رکنی ز روی پرده عشاق شود مست و محسوس
تا صورت احمدی عیان شد پیدا است جمال کبریا فی	
نیایی هیچگاه از خود نشانی اگر خود پیخودی یا بی زما که شرح او نیاورده بانی ندارد هر کسی کشف و بیانی بیانی کرده بر من این و آنی که سرگردان درین کار بیانی	اگر بے یاد او باشی زمانی نشان بی نشان انگه بیانی منی باید چنین گفتار در گفت ز حرف سخن اقرب نکته را میت اخذ افندان معنی خدا بینی نه کار هر کسی هست
اگر حالی کنی احمد درین کار بجانانی رسی در کتب جانی	
در صوت بشیر نیست آن یکی نی فی بشیر کجاست همانا نیست بیکر نهاده که همانا نیست آن یکی	هر دم بذات جمله عیانست آن یکی در صوت بشیر چه نگه میکی بغیر پیدا چشم ظاهر و باطن بذات خویش

در خوشترین بین مکن در کنی نگاه مستغرق جمال خدائی بکس بین والله که جز تو نیست درینجا کسی خدا اندر ظهور صورت و معنی چه پی برمی	بجز محیط جملہ جہانست آن سبکے کاین جملہ مکان درو است آن سبکے غیری چه بنگری چنانست آن سبکے زیرا که شکل صورت بجان آن سبکے بشناس صورتیکہ فلاست آن سبکے
---	--

در ذات احمدی بجز ایزد تو نیست کس
در جملة بین که جان درو است آن سبکے

ما سیم زر مزانیا لے درما بطلب ہر آنچه جوئی این قطره ز بحر است پیدا ما بحر محیط بیکر اینیم در کثرت عین وحدت کس نیست درین مقام ظاہر الہانست ظهور حق بکامل در کسوت او نیست پیدا	در باب یقین کہ عین مائی درما بنگر گراشتائی اما بحال کبریائی در قطره چه بنگری جدائی در وحدت کل نہ وہ بقائی ظاہر بحال خود نمائی انیت مظاہر حسدائی پیدا لباس خشنوائی
---	--

در صورت احمدی چه بینی
ہم است اگر سخن گرائی

طائر قدسی که در بند تنی	سبک بود این پیر کا در بشنی
سرفرازو ناری بدین و احکام	وز برای دانه خود را به سنگی
لنگی از بوستان وحدتی	بلکه در گلزار منته گلشنی
که چهره هر شکل میگردمی عیاں	صورتی از منته جان منی
موجب دریای گوید برار	ماجرای رازهای گشتی

ماز در یاقم و در یاقم زماست	این سخن اند کسی کو آشتاست
-----------------------------	---------------------------

ای صورت خدای تبیله معانی	موج لطیف مائی دریا بیکرانی
در صورتت هویدا مطلوب خوشنیا	بر حرف تست پیدا صد نکته معانی
در تست آنچه خواهی در خوشین طلبی	جویای هر چه هستی میدان عینانی
پرواز کن مانی زین آشیانه یکر	سیمرغ قاف قدسی لایمکانی
چشم خدای چنان ذات حق نه بیند	هر چه بصر چه بیند اسرار منی
رایات ملک ادواتی شهو شکست	آیات عشق را تو تفسیر ترجمانی

آمد چشم ظاهر مطلوب خوشین را	از چه صواب احمد موسی لیلی
-----------------------------	---------------------------

صد هزاران آینه شاید پیدا	بیت کسر را از زمین منی شکست
از یک سینه یک سینه باشد	از اهل اندر یک نباشد برین سینه

در صورت نشان لبش آرد پیری
هو تو بشر کجاست همانست آن کی

احمد صفات است عیان اندرین جهان

در هر چه نیگای تو نشانست آن کی

چونکه ازین تنگ قفس بربری زنده شوے زنده تر از زندگے	رخت برین چرخ مصلی برے
دل تنگت پاره شود فی المثل پاره شود جامه تن چاک چاک	باز برے زین قفس سر برے
یافته خورشید تو تاب و گر از تنه قلاب بیا بی خلاص	روح مجروح شوے از بر ترے
از خون زنده دلن کمن از بیتابان که وفاستیش	خلعت شایان کشته از سرے
که از بیمه تا سرخس خاکی شد بر پرے از حجره این ششدرے	ماه شوے و چه کنه مشرے
	صوف مرقع کشته از مهرے
	از غلط این فهم فها سرے
	زنده بدان مانده همان چنان سرے

اندرا این سر زمان بازمان

از حد بگو سر سخن و او برے

باز رخ پرده بر انداخته کشته مهرم تو نور و سبزه	چان و دل اندر خط انداخته
بر که بر سر تو شایسته	رخت بغیر قلاب بر انداخته
	پای مشکسته و سر انداخته

هر که ز پیش تو مدد خواست	رخت فگندی و خرا انداختی
هر که ز ندلاف ز تو یکیت گاه زدی راه غرا ز میل را دایغ عصا بر پنج آدم زدی در دو جهان نش نبود هیچ جا کار تو در قسم نیا یدر گه تعییه با خویش نهاد می بجا سوختی از آتش دل سینها	راه زدی دور در انداختی تیغ زوی و سپر انداختی ناله زنان پنج بر انداختی هر که در از نظر انداختی عقل بچه کو س در انداختی مایه خود در لشرا انداختی سوخته را در شررا انداختی
شعله زدی در دل احمد زغم در دشتی در جگر انداختی	
ای گوهر کان آشنائی حقا که بروی تست پیرا پیدا است نشان بی نشانت عشاق بانتظار مانده دریای وجود بی ثامت ای دل تو ز خود مباحش غافل	عالم ز تو یافت روشنائی والله همه صورت خدائی در پرده اندامتی چرائی آن روی چرانی نمائی موجب ز بحر کبریا یائی چون مایه سرای اینا یائی
احمد چون نموده توان زیار	در جامه نفث پادشائی

ز شوق رفت جان ای جان کجائی	شدم گسسته و حیران کجائی
سراج نیست شوریده مشقت	چو جان خود برین جانان کجائی
ترا پید انی منم ز پنهان	بخود پیاز غا پنهان کجائی
مادر و آبستنی و رمان مرهم	انما اسرار و هم در بیان کجائی
نور مشیت بیان عالم آرای	منم چون زهره گبران کجائی
نور زلفش از غریب تحریبا	انرا ز سر ز سبزه کجائی

چو احمد غرق گشتم در خیالش
دین دریای بی پایان کجائی

اگر تو از رخ نقاب باز کنی	در دیر این دره ساز کنی
در زلفش زبون پرده چینی	ناله سینه بد کنی
بر نشاند زهره و نام دست	هر کرا تو را بل بر از کنی
جان عاشق ز طره مائی	باز بر وی ز غم ناز کنی
زلف آج کرده کیس را	قصه عاشقان در از کنی
گرچه با سوختنم از غم	نمی توانی که باز ساز کنی

احمد جان زلف ترا بکنم
گرچه از جلای سینه را کنی

ناله کردی رویتان ز غم ز کز کز
ناله کردی ز غم ز کز کز کز

در آور حلقه پیران گدائی کن تو از ز آینه به بنشام غبار خاطر خود را چو باد صبحم هر دم پریشان آری روان جان مشتاقان شگفتی کن گل تازه نخ رزم مرا جانای طعنه نری هر دم	تو هم مقصود اعلیٰ اطلب کن از جوهر مگر یاد صبا آرد ز خاک شان ه آورد مگر از کوی آن مردان نسیمی آورد کرد نسیم صبحم قتی نشان از کوی آورد نشان عاشقان باشد دم سحر و در
--	---

الامی احمد میکین شوق غافل درین بران
همی خواه آری بی در مان ازین صاحبان در

بر در پرده اندر رخ و رانته نظارتاکی شاهد یکیت پنهان پرده معانی عکس بنای ویش در آینه است پیدا جز تاب نماند چو آینه پیش تاب بیش چو نیست ممکن درین نیز نور در یاد سوچ هر دو آری نیست	بنما جمال معنی نقش و نگار تاکی هر سوی بانته اش در رانته نظارتاکی چو نتوان نظر نداری راضی نظارتاکی حقا هر چشم هر کسین نور نمانتاکی پس بر شمع احوال گرد و نگار تاکی در معنی و قافی از راه اند تاکی
--	---

ایضا بر سر یلس یکیت معنی ادب و
ایضا بر سر یلس یکیت معنی ادب و

ایضا بر سر یلس یکیت معنی ادب و ایضا بر سر یلس یکیت معنی ادب و	ایضا بر سر یلس یکیت معنی ادب و ایضا بر سر یلس یکیت معنی ادب و
--	--

برہم شکن این بنجر طایر قوی تا چند زمان باشی اید و برین صورت خواہم کہ رخت بنیم بواسطہ صورت برہر کہ نظر دارم رویتو پیش آید	تا مرغ دولت یابد آخر سہر سوا لی راز تو در افقادی ہر روز بصرانی ہست این لم خلقت اید و شمنانی خود ذات قوی یتیم اید و ست بہر
---	--

احمد چکند کشف تو آیا چہ تو لکرون اغیار چہ میخواید از حالت سحرانی	
---	--

بی بود از تن من آفت جانی شکر شکستہ تیغ زنی تیرہ گزاری گلبرگ رخسیر خط سبیل زلف عشاق کشتہ تیغ کشتہ کینہ فردا شکر لقبہ شہد لبہ آبجیائے طوطی نفسہ طرفہ کسے لیک خرا سدمست تی بادہ کشی می یارے تنگ شکر شکوہ اوشہرہ شہرے	زیبا پسری سیمبری ماہ نشانی سیر او گری تیر قمری سخت کمانی چشمہ دہنے گلبدن سہروردانی جادو نلرے طفر گرے سحر بیانی شیرین سخن خوش نفسی تنگانی زیبا صنم خوش فشنے شاہمانی بیچارہ کشتہ حوروشے طرہ جوانی کان نکلے در نکاش شور جہانی
--	---

بر بود از احمد ہمہ عقل و دل ہم ہوش ہستہ تیغے دل شکستہ ماہ جانی	
---	--

باغ قومید را ز مال تو سئے کبے فقر را جہاں توئی	
---	--

در همه وصف لایزال توئی	هیچت ای جان خبر حمیداری
قادر وحی بر کمال توئی	مر ترا اے بشر همه گویم
مالک ملک بے زوال توئی	ملک وحدت ترا مسلم شد
حق پائنده بے مثال توئی	خویش اگر یقین تو دریابی
لیک صافی ترا زلال توئی	گر چه خاکی درین جزیر خاک

یگنذر از خویش احمدی بیکار
تا بدانی که ذوالجمال توئی

مطلع نور کبریا قدر کمال احمدی	ایینه جهان نما نور جمال احمدی
صورت پاک ذات حق نقش جمال احمدی	هست شهود دلیران صفت و دلیر احمدی
نکته سترایما نقطه حال احمدی	عقد زلف دلبران جل متین عاشقان احمدی
جعبش آب سحر امیر نوال احمدی	پر تو آفتاب افروزه نشان میسر احمدی
مرح بخانه جهان بخت مطلق احمدی	سایه نور مطلقش هر چه نیکه کنی تو احمدی
چشمه نوش جان فزا از لال احمدی	بحر محیط معرفت قطره بوی اینما احمدی
در همه نمود ما هست و مال احمدی	هر چه تو بگری صفات رین صفات احمدی
هرین شاخ کبریا هست از لال احمدی	ایینه خدا نماست بحر وجود ما احمدی

نیت کلام سر سر کنایه رفته عاشقان
شرح و بیان حدت حق تعالی احمدی

زان جرعه رسے مگر بجائے	می نوش کنون ز عشق جائے
باشد کہ ز دل رسد پیامے	بسیار شدم بنبرد و تقوائے
چو محنت ریخی بزبجائے	از نیک گماشتہ هیچ حاصل
دل سوخته شد ز چند جامے	بیاچار شد کشیم فتنہ عشق
زان درد کہ بہت صبح شنائے	درد آگہ نمی رشم بد روان
در هر طرے نہادہ امے	در حلقہ زلفت آن کارام
چون مرغ اسیر و گرفتارے	دارم دل کے خراب و بنود
تا و وہ سیر و تقوائے	بسیار صدام شد درینجا

سرد حلقہ ناشتقا است احمد

فوزے نکند ز چند جامے

در یاب یثیب خیال تاجے	ایو ایو ایو ایو ایو ایو
نہ طایبہ ایو ایو ایو	از خمر عشق شمع و شمع و شمع
و نہ مکر زور ایو ایو ایو	بہشت و عیش و شمع و شمع
و نہ مکر زور ایو ایو ایو	آتش و شمع و شمع و شمع
و نہ مکر زور ایو ایو ایو	تک و شمع و شمع و شمع
و نہ مکر زور ایو ایو ایو	و نہ مکر زور ایو ایو ایو
و نہ مکر زور ایو ایو ایو	و نہ مکر زور ایو ایو ایو
و نہ مکر زور ایو ایو ایو	و نہ مکر زور ایو ایو ایو
و نہ مکر زور ایو ایو ایو	و نہ مکر زور ایو ایو ایو
و نہ مکر زور ایو ایو ایو	و نہ مکر زور ایو ایو ایو

ندار سید بگویم ز حق که ادعوی مراست عشق تو لیس انجمن خزان وطن مرا به جان کاه نیست پیدا اگر باصل طریقی خویش را تو بنشانی اگر بقیس گزائی که عشق تو است اگر ز اصل بود خویش را یابی اگر ز خویش بر آئی بر اکسم التمر اگر بچشم خدا بین تو خویش را بینی حجاب نیست بچشم خدائی من بگر ظهور نظر ذاتش بهر طرف که ماند	درین سر سپنجی که غیب ما چو نی که غیر عشق چنانست ای که مژدنی در اجبطن اصل اگر تو مامونی ز نرسد که شاهی که شاه فزونی توئی مساعد مسعود خجسته میونی ز نرسد که دولت که گنج مدونی که وصل با ز بچو نرسد چکر نوئی شوی تو واقف اسرار در مکنونی بین چشم نهانی تو ز بیرودنی دلم بسجده که اید تو ذات ایزدی
--	---

ظهور جلوه احمد بذات محض خداست
که واقف است ز اسرار عشق مجنون

جان من بر بود دلم موشه شاه مردم فریب دلمه دلبره می پاره عیاره بیدل شیرین و سبزه خطه که تواند گفت روح ذات او	سر و قدس ما هر وئی سرخوشه آفت و شوقی بیلاسه کینه عزیزه جوئے و سستی پیشه بیوفاے ظالے مردم کینه چون من گنگی زمانه فاشه
---	--

خونی دشوخی بلای کین دے	فنتہ غارتگری گرد لکشتے
چون توئی ہرگز ندیدم، سچکاہ	ماہر دے دلستانے چاوشے
کی بیایدی تو شبہا خواب خوش	گرچہ صد دیر باکسم من مفرشے
چندر آنے از در خود مر مرا	پنج روزے میہا نم یا ششے
مثل تو در جہلہ عالم کم بود	دلرباے جانفراے دلکشتے
بڑسواسے دوش تا دیدم براہ	برگیتے با دپاے ابرشے

احمد از شوقِ فراغت شد اسیر
در زوہ در دل ز عشقت آتش

بمعنی نیست در صورت جد	بمعنی و بصورت خود نمائی
کہ میگوید کہ نتوان دید حق را	من انیک دیدہ ام ذاتِ خدا
چون توان دید اینجا ذاتِ اورا	بگوای خود نما تو از کجائی
نمیدانم چہ شخصی چہ ذاتے	کہ در ہر وجہ صورت مینائی
کہ میگوید تجلی نیست اینجا	بین درخوشیتن گر آشنائی
بروی خوب تو من سجدہ آم	بہر وجہ کہ تو از در در آئی
شناسم من تر امن آشکارا	اگر نہیان شدہ در چشم ہایی
جمال لایزال را بہ بینی	اگر از خوشیتن یکدم بر آئی
شہ اینجا ترا تحقیق وحدت	اگر بینی تو خود مرعی و را کی

اگر واقف شوی اسرار خود را | بیایه در و در عالم پادشاهی

اگر بینی جمال احمدی را
دراہ قول سوجانی گرائی

متصرفات

زبان بر کشایم بشکر شکوہ
که ذات کمالش ز نقضانست
نکرده رسولانش فسق و فجور
که خلقان خاک اندیشانش زور
چو خواب شدن زنده اہل قیور
در ان دم چہ گوید خدای غفور

علی علی علی علی

خدا کرده پیدا محمد ز نور
بہر راج بخشیدہ قرب حضور
پس نگاہ کردہ بحالم طہور
ہمان چار یارش بمعنی دفور

ابوبکر فاروق عثمان علی

خدا فضل بخشید ابو بکر را
پس انگہ فصیلت عمر اسرار
پس نگاہ عثمان و شیر خدا
مراتب حسینت بالا صفا

ابوبکر فاروق عثمان علی

مکشیم ای بیرون دین چہار
کہ فرمود پیغمبر کردگار
بدین عقیدہ ہمان استوار
بترتیب ان فضل ان چہار

ابوبکر فاروق عثمان علی

توئی ظاہر درون خود پروردہ	کہ ظاہر مے شوے ہر دم زپردہ
<p>حجاب تو ہمہ خویشی بزار اگر صوت نمی بودی ہویدا ز خود نیز از شوتا گم نگردی خدا را در خدائی متیون یا بہر صورت کہ می بینم جالش بصوت مرد معنی رہ نماید و جام عشق گر یک جرعه نشی زنی یا ننگ الحاح را دادم جہانی در خروش آری سرسبز چو آدم کن ابا از حنت آباد چہ می بینی تو آدم را بصورت تہ آدم گشت مسجود ملائک بکوری صوت آدم ندیدہ اگر آن نکتہ دانستی غازیل خوین سجدہ دلش آگہ بنودہ</p>	<p>ز خویشی ماندہ در عین بندار بمعنی گے رسیدے مرد شیدا رہ مردان بچوگان بہت مرد صفا از روشنائی میتوان یافت تصور میکسم عین خیالش کہ در صوت رہ معنی نماید و د عالم را بیک قطرہ فروشی یرائی بر سر یر و آں دم و فوسازی بچون خویش از سر سری گیر اندر وحدت باد ہمہ معنی ست آمعنی ضرورت کہ اولو دست معبود ملائک ز معنی سوزان سجدہ کشیدہ مردم را نمودی سجدہ بقبل سرشن سنگ لعنت گشتہ سجدہ</p>
اگر آگہ بڑے از ذات آدم	صفا تش را ہمہ دانستی آدم

همه هستیش را میدان تو میبود	که جزا و نیست اندر کل موجود
<p>که جزو آتش نه بینی هیچ پید همون عاشق همون محبوب که تا دریایی اسرار جهانی که در هر ذره هستی تو میبود همه مقصود را در خویش نیابی بین ایدوست گرم و لغتینی ومی عین یقین ایدیه بکشا که جزو آتش نه بینی هیچ پیکر رموز سخن اقرب بار گفت برای نزل اشجان تن کن چو سیمرغ اندران کاشا نگیر ز بنخویشی نشان نام بردار تو این درمان بمان در دباشی بده جان کریمی نانت باید بدن جان خویشین از زنده کن</p>	<p>بین در کائنات است او هویدا همون طالب همون مطلوب بر از خویشین یکدم زمانی توئی از کل موجودات مقصود اگر در خویشین یکدم مشتابی که جزو آتش نه بینی هر چه بینی یقین اندرین صبر کافر مای بهر سوی جمال دوست بنگر ز صبر و هو معلم را از گفت اگر مردی سفر در خویشین کن بیاد در کوی حدت خانه گیر بصر ای هویت گام بردار ز خود چون فرد گردی دبا مشو بیدر گرد و رمانت باید بجانان زنده شو جاندار کن</p>
بود هر حیات تر از زندگانی	اگر باز ره مانی دور مانی

فنا شو و ره تو حید مطلق	برابر آن دم تو صد یانک افلا الحی
اگر موی نماند از وجودت که تم الفقر معنی از فزایست چو تم الفقر فموا السد باشی بیا ای طائر قدسی مانی زمانی بشکن این ارم طبعیت بمردی از هوایش نبال بکشا تو شبازی شکار خوشین نشین گیر اندر وحدت آباد طوایف در حریم کبریا کن	شود باقی بود دوست بود فزای کاندرو جمله بقایست بلک فقر شایسته باشی بقای قریش کن آشنایی که باشد راست فرجام طبیعت هویت را درین رکاز فرما تو دریائی چه باشی برب سرای ساز اندر قوت آباد خدای شو تماشا می خدا کن
بگیر اندر خدا آباد مترل خدای از خدای کن تو حاصل	
ما شاه باز قدیم از لامکان بید سیرغ قاف قریم از دام کون روز است باقی لفظ علی گفت بر خوان سخن نذر قوت حیات	بهر شکار صیدی در قالب آرمید طاووس مانع عرشم از آشیان بید هم شهرت سقا هم من بهم شنیده آواز سخن نقر بوسه شنیده
اسر لرگنت کنز ابر لوح دل نوشتند	در تمام عیادی انی قریب پره

هر کس بچشم صوت مارا کجا شناسد آنرا که دیده باشد داند که ما چه گفتیم از پر تو خدایم و ز نور مصطفایم	مانور کرد گاریم در آب و گل نمیده منکر بود در عالم آت را که نیست نمیده در گرا بنمایم اندر صدف حکیده
--	--

احمد نه ام که اویم از خود سخن چه گویم
در سپیکرم نظر کن که قدرت آفریده

خاتمه الطبع

منت این روز که در او صفا خود بگشاید مثلاشی فی الاشیا نظیرش بود کم	این چه گوید بل من از خویش بهشتا اوست که فرشت عالم سیکتانی علم
--	--

وقت احمد که وجود او قرن اول مرآت اطلالت نقش نگار مشین می آفاق

فخر اینیادی هست نشان کبریاوی	هان بیا تماشا کن جلوه خداوی
------------------------------	-----------------------------

ایا بعد اهل نفاقان و دست فرزانگان لوامی همه آت را که بشارگان
سمای تجرید اند و خواصان بحر توحید توید روح پرور و مرقه جان افرا با که زینولا
دیوان نادر البیان علو از مضامین توحید عرفان که هنوز جانی بطبع نرسیده
و بر عامه مشتاقان بیدار پرده از روغن اشاعت نکشود و شاد لوانی را
که در هر تیش صد گنج معرفت پنهان است و از هر نفطش هزار نکته حقیقت عیان نامش
دیوان حضرت احمد جام زنده پیلست بی مانند و بعید بل که مقتدا
ایل طریقت یگانه باب است و در گنجش بی شائبه و در لحن اصل سکوت وضع تا

که از توابع جام ست و کار فرزندان جریر بن عبدالمطلبی اند که در المونین
 این خطاب یو این مقام کرده تحسین می بودند و عمر سبب و سالی تو فیت
 ایندی فیت شده یکوه قشند و سینه سال ریاض و مجاهد سیر برده بمیر چیل سالگی بابا
 ربانی در خلق آمدند و ابواب علم لدنی بر و گشوف شده از جمله جلد و علم و توحید
 معر و علوم اسرار و حکمت تصنیف نمودند اشعار عالی در تصورات و خلق سبحانه
 چیل دو فرزند بو عطا کرد بعد و فاضل موصوف چهارده پسرند و همه عالم کامل
 صانقا صنف کرمان حضرت بعثت لگی میفرمودند که حال صند مشتاد هر
 مردیستم تو بکرده و شیخ ظهیر الدین یکی از فرزندان حضرت بودند و کتاب الحقائق
 فرموده که نبوت بر م ششصد هزار کس بی بودند و سر او لیا کاملین بودند و اد
 حضرت موصوف ازاده تاریخ سال امام المسلمین که از احمد هوید او و قات شریف اند
 عشق الدیر سید از خوارق عادات کرمان حضرت ایشان کتابها مکتوب است
 بیان او یا پنچین نیایی یک نسخه میسرست قدیم الکتابت آن کور از کتب عالی
 محمد افضل خان صاحب ابواب لاخطاب اب محمد سرفراز خان صاحب دار اعظم ام مقام
 اسمعیل خان تفحص و شیا شد مشتاد آن یک نگاه موشا لیش دیده به طبعش استبداد
 نمودند از آنجا که اشاعت علوم و فنون خصوصاً شیوع کتاب ید رحمت و اقامه طالین اصل
 منشا و این طبع عالی ستین نظر دیوان مسطور خط خوب صورت خوش اسلوب بطبع
 منشی نول کشور واقع کا پنهور با و جنوری ۱۸۹۵ء بار سوم طبع گردید

دیوان شمس تبریز مشہور کلام از رودک
طبع ولی از زاد زمین ملک و معرود شمس تبریز
دیوان حضرت خواجہ قطب الدین
تجلیات کمالی کلام پرتیا شمس
دیوان خواجہ معین الدین حسینی
یہ دیوان غالباً محض غنیمت امیزی سے
اس مطبع کو ملا تہ کا طبع ہوا۔
دیوان حضرت غوث الاعظم تبریز
شیخ محی الدین عبدالقادر گیلانی قدس سرہ
دیوان مخفی اوستان اہل زبان کا کلام ہے
از خطہ طبع مخفی ریختی او زمانہ واقف کلام از
کے ہیں وہ تادوست ہو قد گردن مٹھا ہے
دیوان غنی درسی دیوان مصنف ملا محمد
طاهر علی غنی کشمیری۔
دیوان مہتاب از سخنور تازک فکر منشتر
منتاب راکسریہ استوہ ریختی کثرہ۔
دیوان موزون از خوش فکر
عالیجناب راجہ رام نرائن سری استوہ ریختی
دیوان ناصر علی شاہ ناموہ کا کلام ہے
جو ہر معطر یعنی دیوان نرائن محمد منانی
اہل زبان اور اسکے ساتھ منشی جواہر سنگھ
کا کلام ہے جو تلامذہ مرزا صاحب سری ہیں۔
دیوان کشفی از جلوہ خیال بلند و لو
شاہ سلامت اللہ۔
دیوان ہلالی از کلام اہل زبان۔

کلیات غالب مرزا اسد اللہ علی قطب دہلی
کلیات جامی تصنیف ملا عبدالرحمن طامی
انتخاب کلیات عنائے خسرو۔
اسمین چار دیوان ہیں۔
۱۔ دیوان تحفہ النعمہ صفر سن کا کلام ہے
۲۔ دیوان سلطانیات عنقودان شکی کا کلام ہے
۳۔ دیوان عزت الکمال جو کمال عمر جلیس
برسمین تالیف فرمایا۔ ۴۔ دیوان لقیہ
لقیہ کلام ہنگام سری۔ یہ کلیات ایک کتاب
ہر چار دیوان روشن طبع سخنور صاحب
بطولی ہند حضرت امیر خسرو دہلوی۔
کلیات نظیر غنیا پوری۔ از خوش
فکری ملا نظیر غنیا پوری۔
کلیات ظہیر فاریابی تصنیف
ابو نصر فاریابی۔
دیوان ظہیر فاریابی۔ تصنیف ایضاً
دیوان صاحب کمال۔ از مرزا
محمد علی صاحب تبریزی۔
ایضاً انتخاب دیوان۔
دیوان حافظ مخفی خوشخط از انکشت
لیج روشن صاحب اہل بلقب بلبلان
غنی حضرت خواجہ شمس الدین فطیمہ
ایضاً مطبوعہ جدید بہت خوشخط۔
شرح دیوان حافظ باطل و مصطلحات
از تصنیف مولوی سید محمد صادق علی رجا بطی

